

4114

SPRAWOZDANIE

D Y R E K C J I

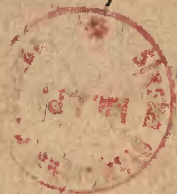
PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM

W KATOWICACH

ZA ROK SZKOLNY

1 9 3 5 / 3 6

Sprawozdanie

Dyrekcji

Państwowego Gimnazjum w Katowicach
za rok szkolny 1935/36

36

Exempl. Obow. 27. III 36

4114

II 1935/36

15.000, /

X-6921	
4114/	<u>II</u>

/1935/36

I. Dział wychowawczo-społeczny.

1. Zasady organizacji pracy wychowawczej. W wykonaniu odpowiednich przepisów statutu gimnazjum ogólnokształcącego oraz zgodnie z funkcją społeczno-państwową gimnazjum — wychowania młodzieży na świadomych swych obowiązkach twórczych obywateli Rzeczypospolitej, — ustalony przez Radę Pedagogiczną plan wychowawczy uwzględniał możliwie najwyższe jej wyrobienie moralne, umysłowe i fizyczne oraz najlepsze przygotowanie do życia. Plan ten, szeroko przedyskutowany na konferencji wstępnej, kontynuuje hasło czteroletniej pracy wychowawczej w jego części przypadającej na r. szk. 1935/36 a streszczającej się w tym etapie w słowach: **poszanowanie pracy.**

Rozwinięcie tego hasła następowało na godzinach wychowawczych, kółkach i organizacjach szkolnych, Osiedlu szkolnem, przyczem pracę rozłożono na poszczególne organy, mające prowadzić akcję wychowawczą w szkole (dyrektor, ogół nauczycieli, opiekunowie klas, wychowawcy specjalni, Rada Pedagogiczna, Rada Wychowawców, Rada Rodzicielska wzgl. Patronaty klasowe).

Naczelną naszą troską było wytworzenie warunków do zadzierżgnięcia silnej więzi duchowej, która przyczynić się miała do chętnego i ufego ustosunkowania się ucznia do wymagań i poczynañ szkoły. Stąd praca nad poznaniem warunków domowych, życiowych, właściwości psychicznych i fizycznych, a w szczególności uzdolnienia i zamiłowania oraz przebiegu i wyników pracy wychowanka. Stąd obowiązek nauczyciela zainteresowania się także przejawami życia zbiorowego, społeczności klasowych, które jest zupełnie różnem od sumy przejawów poszczególnych uczniów.

W oparciu o założenia psychologiczno-pedagogiczne staraliśmy się przez dobór treści i form pracy oddziaływać wychowawczo na dusze młodzieży, kształcić jego osobowość. Dobór form pracy zbiorowej był zawsze tak dokonywany, by odpowiadał zainteresowaniom i potrzebom młodzieży.

Zgodzono się również, że nauczanie, jakkolwiek przez swą treść różnorodną z istoty swej posiada charakter wychowawczy — nie może służyć jedynie wychowywaniu, gdyż przerost troski o kształtowanie jedynie irracjonalnych pierwiastków duszy mógłby dać słabe wyniki w dziedzinie kształcenia władz umysłowych i nie pozwolić osiągnąć wyników nauczania, w programie ściśle przewidzianych.

Program wychowawczy dalej uwzględniał w szerokiej mierze samowychowywanie się uczniów oraz organizację życia zbiorowego, wreszcie współdziałanie domu i szkoły w akcji wychowawczej (patronaty klasowe); nadto zwrócono baczną uwagę na pracę ucznia, konsekwentnie stosowaną jako wyrabiającą charakter, karność, i kierowanie lekturą, jako ważnym czynnikiem pedagogicznym.

Pracę wychowawczą prowadzono w dalszym ciągu na Osiedlu szkolnym założonym w r. 1934, o czym mowa poniżej, które przemienia się w prawdziwą szkołę pracy społecznej.

2. Realizacja planu wychowawczego.

1. W poszczególnych klasach ustalili opiekunowie klas ramowy plan wychowawczy, którego treść szczegółową wypełniała rzeczywistość życiowa — możliwie jednak zawsze pod kątem widzenia realizacji hasła naczelnego pracy wychowawczej na bieżący rok szkolny ustalonego. Nauczyciel nie był krępowany metodami ani wyborem dróg dla osiągnięcia celów wychowawczych, natomiast był zobowiązany do uwzględnienia rozwoju psychicznego i zainteresowań swojego zespołu; w nauczaniu uwzględniano wartości wychowawcze przez dobór i wyzyskanie treści, planową i dobrą organizację pracy na wszystkich odcinkach pracy szkolnej, wysiłki zmierzające do wyrobienia w uczniu samodzielności, aktywności, systematyczności i rzetelnego stosunku do pracy, przyczem uczniów pociągano do tej pracy możliwie często i zaznajamiano ich z wynikami pracy fizycznej i umysłowej przez prowadzenie ich do właściwych warsztatów pracy.

Praca wychowawcza przez osobowość grona nauczycielskiego — nigdy nie ustawała, przez nauczanie odbywała się na lekcjach poszczególnych przedmiotów, ale właściwym ogniskiem tej pracy były godziny wychowawcze i imprezy szkolne.

Godziny wychowawcze odbywały się najmniej raz na 3 tygodnie; przeciętna liczba godzin wychowawczych wynosi 18 w całym roku szkolnym (najmniejsza liczba zebrani

14, najwyższa 24). Na godzinach tych omawiano wszelkie sprawy związane z planem wychowawczym oraz z życiem klasy, przyczem punktem wyjścia były zapytania młodzieży, wydarzenia szkolne, państwowe, artykuły z pisma młodzieży i innych i t. p.

Na tych godzinach organizowano życie szkolne, s a m o r z ą d k l a s o w y dla wypełnienia pewnych ściśle określonych zadań (prowadzenie biblioteczki klasowej, gazetki ściennej, upiększenie klasy, organizacja wycieczek, pomoc klasowa, wysyłka książek, przyborów szkolnych, paczek z żywnością na Kresy) i normowanie biegu życia klasy.

W godzinach wychowawczych brali także udział — podobnie jak w roku ubiegłym, — rodzice, jako omawiający organizacje społeczne, państwowe i t. p., względnie oprowadzający młodzież w instytucjach, w których sami pracują.

Z w i e d z a n i e w y s t a w, k o r e s p o n d e n c j a s z k o l n a (z Węgrami, Niemcami, Francją, Jugosławją), wreszcie imprezy w poszczególnych klasach również oddziaływać miały na psychikę młodzieży.

Na szczególniejszą uwagę zasługują tegoroczne o b c h o d y r o c z n i c, urządzone dla całego zakładu przy czynnym udziale młodzieży. Poziom ich i wykonanie — niejednokrotnie wysoce artystyczne — daleko odbiegały od normy i przyczyniły się w wysokim stopniu do pogłębiania życia duchowego, jego wzbogacenia i utrwalania wartości państwowych i ogólnoludzkich.

Czytelnictwo pozostawało pod opieką i obserwacją opiekuna klasy w pierwszym rzędzie a następnie polonisty. Krzewienie kultu książki następowało przez: omawianie nowości księgarskich na godzinach jęz. polskiego i godzinach wychowawczych, zachęcanie poszczególnych uczniów przez nauczycieli przedmiotów naukowych do zapoznawania się z zagadnieniami, leżącymi w zakresie ich zainteresowań, dając im do ręki według ich upodobań indywidualnych także książki przyrodnicze, geograficzne, historyczne, literatury pięknej, konkursy z nagrodami w postaci książek, nagrody przy końcu roku szkolnego za osiągnięcie pewnych wyników w pracy naukowej, społecznej, nad kształtowaniem charakteru. Myśl etyczna i piękno literatury były decydującymi momentami przy powiększaniu księgozbioru gimnazjalnego.

Produkcję własną uczniów popierano przez wydawanie „Naszego Pisemka“, w którym mieli wychowankowie możliwość pomieszczania swego dorobku literackiego wzgl. naukowego.

Dzienniczki lektury miały przyczynić się do zastanawiającego czytania a dzielenie się swemi wrażeniami z lektury z kolegami podczas posiedzeń kółek naukowych

niewątpliwie przyczyniły się do zachęcenia młodzieży do zajęcia się książką.

Szereg czasopism, abonowanych dla świetlicy szkolnej i Osiedla, miał spowodować wrastanie młodzieży w sferę książki.

2. Osiedle traktowano w ciągu ub. roku jako szkołę pracy społecznej, nie zaniedbując oczywiście jego

Osiedle Gimnazjum Państwowego.

dydaktycznej roli. Cele wychowawcze, dydaktyczne i zdrowotne osiedla ustalono na konferencji zainteresowanych czynników na konferencji we Wydziale Oświecenia Publicznego, odbytej 16 X 1935 r. pod przewodnictwem Pana Kuratora Dra Tadeusza Kupczyńskiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia; sposób realizacji pracy dydaktycznej i wychowawczej na osiedlach zademonstrowano wobec tych samych osób, które wzięły udział w konferencji 16 X oraz zaproszonych osób ze sfer rodzicielskich na objeździe osiedla gimnazjum żeńskiego i państwowego w Katowicach z początkiem maja b. r. W objeździe tym wzięli udział z ramienia Władz szkolnych Pan Kurator, Wizytator Sołtys i i. W dyskusji nad lekcjami przeprowadzonymi na obu osiedlach oraz nad referatami nauczycieli i reprezentantów

sfer rodzicielskich zgodnie podniesiono wielki wpływ osiedli na uspołecznienie młodzieży, polepszenie się stanu zdrowotnego klasy wyjeżdżającej na dłuższy okres czasu na osiedle i wypowiedziano się za utrzymaniem tego rodzaju formy wychowawczej z tem, że strona dydaktyczna zagadnienia — wymagająca wiary w wartość takiej pracy i specjalnego podejścia oraz pomysłowości i wysiłku twórczego ze strony nauczycieli — winna być należycie uwzględniona.

Wyjazd nauczycieli na Osiedla uległ zmianie: poza opiekunem klasowym wyjeżdżali na Osiedle fachowcy na 1—2 dni, którzy na miejscu przeprowadzali godziny lekcyj-

Lekcja w ogrodzie Osiedla.

ne w liczbie 3—5 godzin dziennie, urozmaicone — oczywiście — odpowiednio, by nie wywoływać uczucia przemęczenia. Wyjazd nauczycieli na Osiedle był dobrowolny, dlatego też nie wszyscy nauczyciele danej klasy odbywali lekcje podczas pobytu klasy — w której uczyli — na Osiedlu: albo brak im było materiału naukowego albo nastroju do pracy w warunkach odmiennych od warunków pracy w szkole macierzystej. Nauczycieli uchylających się od wyjazdów na Osiedle było stosunkowo mało.

Klasa na Osiedlu była podzielona na zastępy a praca uspołeczniania odbywała się systemem harcerskim.

Wpływ Osiedla na środowisko był widoczny w szeregu momentów pracy dla dziatwy szkolnej z okolicy (wieczorki i poranki w szkole powszechnej, obchody i t. p.).

Jakkolwiek sprawa Osiedla wywołała ożywioną dyskusję w kołach rodzicielskich (a nawet w prasie), praktyka wykazała, że nowoczesna pedagogja, pragnąca wyczerpać wszystkie możliwe środki w kształtowaniu osobowości wychowanka, słusznie czyni sięgając i używając nowych form oddziaływania wychowawczego. Zresztą młodzież sama najlepiej ocenia te usiłowania Dyrekcji i grona nauczycielskiego w stwarzaniu dla niej możliwie najlepszych warunków wychowawczych i precyzuje swoje stanowisko wobec Osiedla — w każdej ankiecie, przeprowadzanej po pobycie klasy na wsi — w 95% jako pozytywne, najczęściej pełne entuzjazmu.

3. Konferencje Rady Pedagogicznej: 2 IX, 4 IX, 25 IX, 17 X, 6 XI, 20 XII 1935, 15 I, 19 II, 1 IV, 3 VI i 19 VI 1936 miały na celu ustalenie planu wychowawczego, kontrolę jego wykonania w szczegółach, omawianie spraw wychowawczych całej młodzieży, uchwalanie pewnych wytycznych odnośnie do realizacji postulatów dydaktycznych i pedagogicznych, krytyczne omówienie pociągnięć, które nie wytrzymały próby życiowej, zaznajamianie członków R. P. z problemami szkolnictwa zagranicznego (referat prof. Wnuka o szkolnictwie w Austrii), kwestje dotyczące Osiedla i szeregu rzeczy administracyjnych. W sprawach Osiedla w charakterze gościa zabierał głos na R. P. przewodniczący Rady Rodzicielskiej, p. dr. Wł. Gregorczyk.

Rada Wychowawców ustaliła z początkiem roku (16 X) wytyczne współpracy z domem rodzicielskim na wspólnym zebraniu z przewodniczącymi Patronatów klasowych.

Komisje klasowe poza zebraniem na konferencjach okresowych odbywały z reguły sesje przed wyjazdem każdej klasy na Osiedle, omawiając i ustalając prace wychowawcze w tej klasie a na najbliższej sesji Rady Pedag. zdawano ogólnie sprawę z osiągniętych wyników wzgl. trudności napotykanych przy realizowaniu ustalonego planu.

* * *

W ten sposób w serdecznej trosce o rozwój umysłu i charakteru wychowanków, sięgając po nowe i stosując rozważnie różne metody wychowawcze ale stojąc twardo i nieugięcie na stanowisku wykonania obowiązków przez ucznia bez reszty — dla jego dobra i jego przyszłości — grono pedagogiczne okazało swoje prawdziwie gorące serce polskiego nauczyciela, płonące zniczem ofiarności i samozaparcia. Praca bowiem jego wybiegała daleko poza przepisy.

Organizacje uczniowskie.

Wychodząc z założenia, że młodzieży należy pozostawić dość swobody na organizację życia wewnętrznego, nie wywierano absolutnie żadnego nacisku na należenie ucznia do organizacji szkolnych. Niemniej jednak grono nauczycielskie, doceniając należycie moment wyrobienia społecznego, szczególną troską otaczało życie organizacyjne zakładu, śledząc bacznie objawy zainteresowań wychowanków. by odpowiednio nimi pokierować. Zainteresowania te starano się umiejętnie pobudzać, a że wiele zależy od organizatorów tej pracy może świadczyć np. fakt, iż z ubytkiem nauczyciela kuratora Kółka „Miłośników Języka Polskiego“ z początkiem roku szkolnego, Kółko to — pracujące w latach poprzednich bardzo intensywnie — zamarło. Podobnie stało się z P. C. K., które zwolniło znacznie tempo pracy. Zainteresowania wzbudziły w b. r. natomiast inne dziedziny, dotychczas niespotykane w pracach pozalekcyjnych: *fizyka i matematyka*, tak, że uformowano zespoły chętnych dla ich kontynuowania.

Szkoła zwracała pilną uwagę, by uczniowie nie brali zbyt wiele obowiązków organizacyjnych na siebie, skąd też ograniczano przynależność tylko do jednej organizacji i jednego Kółka naukowego. Wykazujący postępy niedostateczne na poszczególnych konferencjach otrzymywali urlop z organizacji aż do czasu uzupełnienia braków.

Na szczególniejsze podkreślenie zasługuje rozbudowa *gmin klasowych* jako podstawowej komórki organizacyjnej ogólnej organizacji uczniowskiej oraz *samorządu ogólnoszkolnego*. Samorząd klasowy wyłonił z siebie grupy i sekcje dla wykonania względnie wykonywania pewnych prac. W ten sposób uczniowie sami układali regulamin i statuty dla sekcji i samorządu, prowadzili obrady, opracowywali wycieczki i imprezy, a przez podporządkowanie się przepisom wyrabiali w sobie *karność społeczną*. Samorząd ogólnoszkolny zaznacza się coraz silniej w życiu tut. zakładu, a zrozumienie idei samorządu obejmuje coraz to szersze kręgi. Doświadczenia blisko trzechletnie pozwalają zakonkludować, że nawet w obecnym stanie organizacyjnym samorząd ten spełnia jedną z donioślejszych ról w dziedzinie wychowania i wyrobienia społecznego młodzieży tut. uczelni.

Oddamy głos samej młodzieży, która przez czynną swą postawę współpracuje z gronem nauczycielskim.

WYCHOWANIE RELIGIJNO-MORALNE.

Sodalicja Marjańska.

Sodalicja Marjańska przy Państwowem Gimnazjum w Katowicach liczy obecnie 92 członków, w tem 48 sodalisów, 13 kandydatów i 31 aspirantów. Całej tegorocznej pracy w Sodalicji nadawało kierunek hasło, wydane przez Centralę Związku Sodalicyj Szkół Średnich w Polsce: „Bądź dobrym synem“.

W związku z tem hasłem wygłosili sodalisi na miesięcznych zebraniach następujące referaty: „Sodalis jako wzór dobrego syna Ojczyzny“ — sod. Skornia, „Żli synowie w Piśmie św.“ — sod. Kopiec, „Dobrzy synowie w Piśmie św.“ — kand. Wołczyk, „Historja parafji N. M. P. w Katowicach“ — kand. Wąsala, „Syn w literaturze polskiej“ — kand. Kramarczyk, „Rola czytelnictwa w życiu człowieka“ — sod. Wysocki, „Muzyka i śpiew liturgiczny“ — sod. Kopiec. Oprócz tego przeprowadzono ankietę p. t. „Sodalis w rodzinie“.

Ogółem odbyło się 6 zebrań zarządu i 10 zebrań miesięcznych, ostatnie poprzedzała Msza św., odprawiona w kaplicy S. S. Elżbietanek, połączona ze wspólną komunją św. i kazaniem. Mając na uwadze wszczęcie ducha sodalicyjnego w młodszych członków, założono „Kółko Młodszych“, na którego zebraniach przerabiano dokładnie ustawy i istotny cel S. M. (zebrań odbyło się 16).

Jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku pracowały w naszej Sodalicji sekcje, a to:

I. eucharystyczna, która brała czynny udział w licznych adoracjach i przygotowała 2 msze, recytowane w kaplicy S. S. Elżbietanek.

II. misyjna, która zajęła się rozpowszechnianiem pismek: „Młodzieży Misyjnej“ (75 egzemplarzy) i „Posiewu“ (100 egzemplarzy), jakoteż zebrała kilka tysięcy zużytych znaczków pocztowych i pewną ilość stanjolu.

III. muzykalno-wokalna, która uświetniała występami nabożeństwa i religijne uroczystości szkolne.

IV. charytatywna, której staraniem jest umożliwić biednym kol. maturzystom wyjazd na rekolekcje zamknięte, oraz dopomóc członkom naszej S. M. do wyjazdu na kolonję Sodalicyjną na Śnieżnicy.

Istnieje również biblioteka sodalicyjna, która powiększa się z roku na rok ilością książek (obecnie liczy 350 tomów). Zyskuje ona sobie coraz to większą liczbę czytelników (80), a to nie tylko z pośród członków Sodalicji, lecz także z pośród kolegów niesodalisów.

Każdy członek Sodalicyj otrzymywał miesięcznik sodalicyjny „Pod znakiem Marji“.

Dnia 31 października gościła nasza Sodalicyja delegatów Sodalicyj Uczniowskich całego Śląska, organizując Zjazd Djecezejalny.

Oprócz tego urządziła nasza Sodalicyja uroczysty „Opłatek“ w auli gimnazjum.

Na dzień Patrona gimnazjum św. Kazimierza przygotowała nasza Sodalicyja uroczysty poranek ku czci tego świętego.

W dniu 14 czerwca S. M. urządziła wycieczkę do Piekar.

Sodalicyją naszą opiekuje się 11-ty rok zrzędu ks. prof. R. Josiński.

W skład zarządu wchodzi: prezes — Skutella Franciszek VII b, sekretarz — Wittus Bernard VI c, skarbnik — Tomaszewski Tadeusz VII a.

Ks. Moderator:

Prezes:

Ks. R. Josiński:

Skutella Franciszek VII b.

Kółko Abstynentów.

Kółko Abstynentów postawiło sobie za cel szerzenie abstynencji wśród młodzieży gimn.

Cel ten starało się kółko osiągnąć w następujący sposób:

1-o: przez wpisywanie do „Złotej Księgi“ jako zobowiązanie się członków do zachowania wstrzeżliwości od trunków alkoholowych na jeden rok. Po upływie tego czasu mogą podpisać odnowić.

2-o: przez wygłaszanie referatów.

Członkowie wygłosili następujące referaty:

1. Niedorzeczność zwyczajów towarzyskich co do napojów alkoholowych.

2. Co może każdy członek zrobić dla Kółka Abstynentów?

3. Eteryzm na Śląsku.

4. Czem zastąpić napoje alkoholowe w towarzystwie?

5. Niebezpieczeństwo wyrobu domowych napojów alkoholowych.

Podczas „Tygodnia Trzeźwości“ urządziło Kółko ogólne zebranie wszystkich uczniów — z referatem, ilustrowanym przeżroczami. Poza tem Kółko urządziło wspólnie z Sodalicyją Marjańską wycieczkę do Piekar.

Kuratorem Koła był ks. prof. Josiński.

W skład zarządu wchodzi: prezes — J. Więcek, kl. VII b (W. Kopietz); sekretarz — Al. Widera, kl. VII b;

skarbnik — G. Psik, kl. VII a; bibliotekarz — J. Pawlik, kl. VII b.

Prawie wszyscy członkowie Koła zobowiązali się — prócz nieużywania alkoholu — również do powstrzymania się od palenia tytoniu.

Aleks. W i d e r a — sekretarz.

WYCHOWANIE OBYWATELSKO-SPOŁECZNE.

Straż Przednia.

W zespole pracowały w ciągu roku szkolnego następujące koła:

1. koło spółdzielczo-gospodarcze,
2. koło sportu i obrony państwa, —
w drugim półroczu nadto koło świetlicowe.

Koło spółdzielczo-gospodarcze pracowało w sklepiu uczniowskim, a oprócz tego nad zorganizowaniem spółdzielni i szerzeniem idei spółdzielczości na terenie naszego gimnazjum. W II. półroczu Koło zorganizowało spółdzielnię pod nazwą „Jedność“, budując równocześnie własny skład w gimnazjum. Zapisy na udziałowców Koło jeszcze przeprowadza. W Kole spółdzielczym pracowało 3 uczestników.

Koło sportu i obrony państwa obejmowało 2 tereny: L. O. P. P. i L. M. K. Na terenie L. O. P. P. Koło podjęło inicjatywę praktycznego wyszkolenia przeciwgazowego oraz szerzenia zainteresowania sprawami lotniczymi filmem. W L. M. K. koło zorganizowało w dniu 20/II poranek dla gimnazjum dla uczczenia święta odzyskania morza. W I półroczu Koło przeprowadziło zbiórkę książek dla Polaków z zagranicy. W czasie trwania wystawy L. M. K. Koło pracowało przy urządzeniu tej wystawy, a następnie razem z innymi kolegami pełniło funkcję instruktorów, udzielając objaśnień zwiedzającym. W kwietniu i maju Koło zorganizowało zbiórkę na F. O. M., która dała ok. 85 zł. W Kole sportu i obrony państwa pracowało 3 uczestników.

Koło świetlicowe obejmowało dwie świetlice: jedna świetlica, prowadzona w gimnazjum, została zorganizowana dla chłopców polskich ze szkół niemieckich. Program tej świetlicy — oprócz gry w piłkę, czy w ping-ponga — obejmował krótkie czytanie, czy opowiadanie z książki o Marsz. Piłsudskim, oraz naukę popularnych pieśni marszowych. Po każdej świetlicy chłopcy otrzymywali podwieczorek. Przy świetlicy zwracano również uwagę

na poprawne mówienie po polsku. Świetlice odbywały się raz w tygodniu przez 2½ godziny. Obecnych było przeciętnie 10—15 chłopców. Jeden z uczestników został przeznaczony do kierowania świetlicą Związku Strzeleckiego w Kostuchnie. Z jego inicjatywy powstało przy świetlicy koło mandonistów. Działalność jego polegała na pracowaniu w dziale referatowym, oraz na pomaganiu przy urządzaniu obchodów państwowych. Dla czołowego terenu pracy — Śląska Opolskiego — zespół zebrał 32 książki do nabożeństwa oraz ok. 300 książek beletrystycznych. Nawiązano również łączność z Gimnazjum Polskiem w Bytomiu w sprawie wysłania na miesięczny pobyt na Osiedle dwóch kolegów z Bytomia. Z inicjatywy ob. instr. Wnuka i jednego z uczestników zorganizowano biuro informacyjne dla kolegów, chcących przez wakacje zrobić jakieś dalsze wycieczki. Koledzy ci otrzymują informacje co do wybranego terenu, oraz potrzebne mapy. Dotychczas zgłosiło się przeszło 10-ciu kolegów.

Cały zespół pracował przy zorganizowaniu następujących obchodów i akademij: 19 marca, poranek L. M. K., 3 maja, oraz 12 maja.

Praca samowychowawczo-ideowa grupowała się koło omówienia zagadnień z „Dysproporcji” Kwiatkowskiego oraz poznania życiorysów i dzieł J. Piłsudskiego i A. Skwarczyńskiego.

Z funduszków zespołu wysłano w czasie zimowych ferij jednego uczestnika na kurs do Hołówkowa koło Nowogródka.

Biblioteka zespołowa liczy 30 książek. Z biblioteki korzystali wszyscy uczestnicy. Odprawy zespołu odbywały się co 2 tygodnie, przyczem raz na miesiąc odbywała się odprawa sprawozdawcza i raz na miesiąc odprawa samowychowawczo-ideowa.

Zespół liczy 12 uczestników. Opiekunem zespołu jest ob. instruktor Wnuk.

Józef Skornia, kier. zespołu.

M. Wnuk.

Samorząd.

Samorząd obejmował wszystkich uczniów Zakładu. Czynnikiem ustawodawczym było Kierownictwo Samorządu, składające się z przewodniczących gmin klasowych oraz kół i organizacyj. W skład zarządu wchodził: Smoczyk, VII a — prezes; Majnusz, VII a — II prezes; Skarżyński, III b — sekretarz; Rak, II b — II sekretarz; Sojka, VII a — skarbnik. Kierownictwo Samorządu składało się z 32 członków. W roku bieżącym Samorząd prowadził świetlicę, oraz zajmował się drobnymi sprawami szkol-

nemi, prowadził dyżury na przerwach i gimnastyce 10-min., wybrał poczet sztandarowy i t. p.

Pozatem Samorząd zorganizował współpracę z Samorządami innych zakładów średnich. W wyniku tej współpracy zakupiono urnę z ziemią śląską na kopiec Marsz. Piłsudskiego, urządzono zabawę międzyszkolną oraz akademję z okazji „Święta Matki”. Pozatem Samorząd urządził przedstawienie teatralne „Porucznika I-szej Brygady”, oraz współpracował z Dyrekcją przy urządzaniu uroczystości szkolnych.

Świetlica, prowadzona przez Samorząd szkolny, była czynna początkowo w suternach a później w auli codziennie, z nielicznymi wyjątkami, od godz. 17—19-tej. Program zajęć był w ten sposób ułożony, że czas był podzielony na gry i czytanie. W świetlicy odbywały się turnieje ping-pongowe oraz szachowe. Oprócz tego odbyło się kilka świetlic z programem urozmaiconym występami uczniów, w których brali udział także członkowie orkiestry szkolnej. Na początku roku było zorganizowanych kilka specjalnych świetlic dla klas pierwszych. Zeszłoroczny inwentarz świetlicy uzupełniono jedną grą, oraz czasopismami, otrzymanymi z gimn. w Roźdzeniu.

Dyżury w świetlicy pełnili kolejno uczniowie klas 7 a, 6 a, b, c, 3 a, b.

Abonowano następujące czasopisma: Kuźnia Młodych, Sport Wodny, Polska Niepodległa, Lot Polski, Straż Polska, Przyroda i Technika, Młody Obywatel, Młody Technik, Piłsudczycy.

Obowiązki gospodarza świetlicy sprawował ucz. Majnusz z kl. 7 a.

Opiekunem samorządu i świetlicy był p. Mgr. Brachman.

Zespół teatralny przy Samorządzie. W pierwszym półroczu wystawiono sztukę w 3 aktach p. t. „Porucznik I-szej Brygady”. Do sztuki wykonano nowe kulisy, które pozostają jako stały dorobek sekcji teatralnej. Sztukę tę dano również dla szkół powszechnych.

W drugim półroczu członkowie zespołu teatralnego wzięli udział w przedstawieniu „Wśród nocnej ciszy”, wystawionem przez Sodalicję, jak również inscenizowali satyrę Horacego „Ibam forte via sacra” podczas obchodu Horacjańskiego.

Zespół teatralny prowadził prof. dr. Tadeusz Kloska. Przy Samorządzie uczniowskim istniała **sekcja szachistów**. Do „Kółka szachowego” w roku bieżącym należało 40 członków. Wszyscy członkowie rozgrywali mistrzostwa. Mistrzostwa odbywały się oddzielnie dla junjorów i senjo-

rów. Do junjorów należało 32 graczy, do senjorów 8. Mistrzowie otrzymują dyplomy.

Pierwsze zebranie „Kółka szachowego“ odbyło się dnia 20 X 1935 r., w niedzielę po nabożeństwie szkolnem w świetlicy. Odtąd zebrania odbywały się regularnie co tydzień.

Z przeniesieniem świetlicy do auli, zebrania odbywały się w auli, lub też, gdy ta była zajęta, w gabinecie geograficznym. Na zebraniach rozgrywano mistrzostwa lub towarzyskie gry, przyczem rozwiązywano zadania szachowe. Lepsi gracze dawali wskazówki i uczyli młodszych.

Inwentarz „Kółka szachowego“ składa się z 10 gier szachowych, oraz z dwóch książek z zasadami gry i z zagadkami, z których korzystali członkowie.

Wyniki spotkań: 16. II. 1936: „Kółko szachowe“ — K. S. M. (Siem.) $9\frac{1}{2} : 1\frac{1}{2}$. 23. II. 1936: „Kółko szachowe“ — K. S. M. (Siem.) $4\frac{1}{2} : 1\frac{1}{2}$. 8. III. 1936: Gimn. Państw. — Śl. Techn. Z. N. 5 : 2. 1. III. 1936: „Kółko szachowe“ (junjorzy) — kl. III b $3\frac{1}{2} : 1\frac{1}{2}$. 1. III. 1936: „Kółko szachowe“ (junjorzy) — kl. III b 3 : 2.

Sekcją tą opiekował się p. Śmidowicz Rudolf.

Maj nus z,
prezes Samorządu.

Gregorczyk,
Przewodniczący Sekcji.

Koło L. O. P. P.

W bieżącym roku szkolnym Koło postawiło sobie za cel propagowanie idei L. O. P. P. wśród kolegów.

Cel ten starano się osiągnąć przez:

a) urządzenie zebrań, na których odczytywano artykuły z „Lotu“, wygłaszano referaty i omawiano sprawy bieżące.

b) wyświetlanie filmów propagandowych (na dwu seansach wyświetlono osiem filmów z dziedziny obrony przeciwgazowej i szybownictwa).

c) zapoznavanie członków z praktyczną obroną indywidualną.

d) budzenie zainteresowania do szybownictwa i budowy samolotów polskiej konstrukcji. (Rozpowszechniano wśród kolegów wycinanki samolotu R. W. D. 5.)

Koło liczy obecnie około 150 członków. Posiada biblioteczkę dzieł z dziedziny lotnictwa i obrony przeciwgazowej. Z biblioteki tej korzystali członkowie głównie dla przygotowania referatów na zebrania ogólne. Ponadto Koło posiada fundusz w wysokości 473 zł, który umożliwi szkolenie w pilotażu szybowcowym biedniejszych kolegów. Zebrania ogólnych członków odbyło się 9, zebrań Zarządu było 2.

W ciągu roku zmienił się Zarząd, który w obecnym

składzie przedstawia się następująco: prezes — Dłużniewski, VI c; wiceprezes — Sobota, VI b; sekretarz — Wittus, VI c; skarbnik — Widera, VII b; zastępca skarbnika — Skornia, VII b. Kuratorem Koła był p. prof. Tylak.

Dłużniewski, prezes.

Koło Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

W roku szkolnym 1935/36 Koło L. M. K. liczyło około 70 członków. Na czele Koła stał zarząd, wybrany na walnem zebraniu w następującym składzie: Skornia J., VII b — prezes, Adamek R., VI b — wiceprezes, Kostecki, VII a — sekretarz, Troszok R., VI b — skarbnik. Koło zostało zgłoszone do Zarządu Głównego L. M. K., współpracując z Zarządem Śl. Oddz. L. M. K.

Koło odbyło 8 zebrań i 2 zarządu. Na program zebrań składały się referaty z dziedziny morskiej i kolonjalnej, dyskusje i sprawy aktualne. Z ważniejszych i więcej interesujących referatów wygłoszono następujące: Istota i cele L. M. K. — kol. Daab, VIII a; Marynarka wojenna w dawnej Polsce — kol. Koziół, III b; Ekspansja morska i kolonjalna a L. M. K. — kol. Skornia, VII b; Rozwój marynarki wojennej w Niemczech.

W pierwszym półroczu Koło urządziło zbiórkę książek na szkolnictwo polskie zagranicą. Zbiórka ta cieszyła się wielkiem zainteresowaniem zwłaszcza w klasach I—III. Zebrano ponad 300 książek. Z okazji święta odzyskania morza Koło urządziło w dniu 20. II. uroczystą akademię dla całego zakładu. Na program złożyły się: występy orkiestry, chóru kl. VIII a, deklamacje i przemówienia opiekuna Koła i kol. Daaba. Podczas akademii rozdano większą ilość broszur i ulotek propagandowych.

W dniach 23—29 marca w auli naszego gimnazjum Okręg Śląski L. M. K. urządził wystawę poznańskich Kół szkolnych L. M. K. oraz literatury morskiej. Koło zajęło się rozmieszczeniem eksponatów wystawy i przez cały czas jej trwania opiekowało się nią. Członkowie Koła pełnili funkcje oprowadzających po wystawie. Wystawę odwiedziło ponad 3.000 młodzieży szkolnej ze Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. W kwietniu i maju Koło zorganizowało zbiórkę na F. O. M. Zebrano we wszystkich klasach 85 zł.

Przy Kole pracowała sekcja kartograficzna, która zajęła się rysowaniem map, związanych z morzem. Biblioteka Koła liczyła około 30 książek.

Skornia Józef, VII b.

ORGANIZACJE NAUKOWE.

Kółko filologiczne.

Kółko Filologiczne postawiło sobie za cel budzenie zamiłowania do kultury klasycznej przez odpowiednie referaty, odczyty, pogadanki i lekturę. Kółko liczyło 15 członków z klas VII b i VI a + c. Do zarządu wchodził: Widera Aleks. — prezes; Kloska Franc. — sekretarz; Sprus Edmund — bibliotekarz — z kl. VII b.

Zebrań Kółka odbyło się 9, w których uczestniczyło przeciętnie 10 członków. Większość zebrań poświęcona była zapoznaniu się z liryką grecką i rzymską. Referaty z tej dziedziny wygłosili uczniowie kl. VII — Poczkaj i Storch. Inni członkowie Kółka zajęli się interpretacją i odczytywaniem pieśni Katulla i liryków greckich w przekładzie prof. Czubka. Dwa posiedzenia poświęcono Horacemu. Na ostatniem zebraniu zajmowano się kwestją wykopalisk archeologicznych w Troi i tak zwaną kulturą mykeńską. Biblioteka Kółka liczy 44 książek. Opiekunek Kółka był prof. Pletnia.

Aleks. Widera, prezes.

Kółko fizykalne.

Kółko powstało z inicjatywy uczniów w miesiącu październiku 1935 roku. Celem Kółka było pogłębianie wiadomości z fizyki i chemji wśród uczniów klas trzecich gimnazjum. Członkowie Kółka byli zgrupowani w następujących sekcjach: chemicznej, elektrotechnicznej, fotograficznej i astronomicznej.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 18 zebrań Kółka. Na zebraniach tych wygłoszono 14 referatów, zorganizowano 9 ćwiczeń zbiorowych oraz 3 demonstracje.

St. Zieliński.

Kółko historyczne.

Kółko historyczne postawiło sobie w tym roku za cel wyrobienie i rozszerzenie u swych członków wiadomości o sprawach młodzieżowych i orjentowanie się w aktualnych wypadkach polityczno-gospodarczo-społecznych. Praca w Kółku szła w kierunku poznawania światopoglądów, przyczem przy referowaniu organizacyj młodzieżowych zwracano uwagę na ustrój polityczny i społeczny, panujący w danym kraju, oraz porównywano młodzież polską z młodzieżą poszczególnych krajów. Wskutek tego po każdym referacie i dy-

skusji dochodzono do pewnych wniosków, co do ideologii młodzieży. Z cyklu „Ideologia dzisiejszej młodzieży“ wygłoszono następujące referaty:

Ideologia młodzieży polskiej	— kol. Chowaniec, VIII b.
„	„ hitlerowskiej — kol. Skornia, VII b.
„	„ faszystowskiej — kol. Mamok, VII b.
„	„ sowieckiej — kol. Poczka, VII b.
„	„ żydowskiej (sjonistycznej) — kol. Storch, VII b.

Oprócz referatu, na każdym zebraniu omawiano ostatnie wydarzenia z życia politycznego i gospodarczego. Z cyklu tego omówiono m. i. sprawę sankcyj, program rządu premiera Kościalskiego, umowę handlową Polski z Niemcami, konflikt włosko-abisyński. W związku z śmiercią króla Jerzego V i wstąpieniem na tron króla Edwarda, poświęcono jedno zebranie pamięci zmarłego króla, oraz nakreśleniu życiorysu nowego króla.

W ciągu całego roku w pracy stosowano zasadę: każdy członek musiał wykazać się jakąś pracą w Kole. Zasada ta, chociaż nie została całkiem zrealizowana, jednak dała pewne wyniki. Praca i odpowiedzialność stały się czynnikami, które kwalifikowały uczniów na prawdziwych członków koła.

Na zebraniach Zarządu omówiono i opracowano ankiety dla klas młodszych. Ankieta ta została rozpisana w związku z projektem stworzenia sekcji młodszych, oraz z projektowaną zmianą terenu i sposobów pracy.

Zebrania plenarnych odbyło Koło 8 oraz 2 zarządu. Członków liczy Koło 40 z klas III, VI, VII, VIII. Koło posiadało własną bibliotekę, liczącą 202 książek. W ciągu roku przybyło 63 książek. Z biblioteki korzystało w pierwszym półroczu 30, w drugim 33 członków, wypożyczając ogółem 90 książek, z czego na klasy wyższe przypada 76.

Również zbiory historyczne gimnazjum były pod opieką i zarządem Koła.

Skład zarządu Koła był następujący: opiekun Koła prof. Kotajny; kol. Skornia G. VIIb — prezes; kol. Storch W. VIIb — wiceprezes; kol. Wiejowski M. VII b — sekretarz; kol. Figas G. VII b — bibliotekarz; kol. Wendt Z. VII a — zawiadowca zbiorów historycznych.

Józef Skornia, VII b,
prezes.

Prof. Kotajny,
opiekun.

Kółko matematyczne.

Z inicjatywy uczniów powstało Kółko matematyczne, dzielące się na dwie grupy, obejmujące osobno uczniów klasy VI a i VIII b.

Uczestnicy Kółka kl. VI a opracowywali zagadnienia częściowo samodzielnie, w części przy współudziale opiekuna.

Kółko klas ósmych opracowywało zagadnienia samo-
Lesikiewicz Józef, opiekun.

Klasa VI a.

Z początkiem drugiego półrocza powstało staraniem uczniów kl. VI a Kółko matematyczne. Postawiło ono sobie za cel pogłębienie wiadomości z dziedziny matematyki, oraz omówienie niektórych jej działów, nie przewidzianych w programie szkolnym. Zasadniczo zebrania odbywały się co sobotę. Omówiono na nich tematy:

1. Równania symetryczne czwartego stopnia;
2. geometryczna interpretacja równań.
3. pewne rozdziały z geometrii wykresłej;
4. zadania konstrukcyjne;
5. Liczby zespolone.

Odbyło się 6 zebrań.

Tytus Zajaczkowski kl. VI a,
sprawozdawca.

Klasy ósme.

Kółko założono dnia 23 I 1936 na życzenie uczniów. Ogółem odbyło się 7 zebrań. Członkami Koła byli uczniowie klas ósmych; przeciętna obecność 8 członków.

Tematami zebrań były następujące zagadnienia z geometrii analitycznej:

1. Cel geometrii anal. i współrzędne punktu w odniesieniu do prostokątnego układu Kartezjusza;
2. rzut odcinka na osi x i y -kow;
3. współczynnik kierunkowy prostej;
4. długości odcinka;
5. kąt między dwoma prostymi;
6. warunek konieczny i dostateczny prostopadłości i równoległości prostych;
7. podział odcinka;
8. pole trójkąta;
9. 10. 11. 12. równania prostych;
13. dwusieczne kątów w trójkącie;
14. odległość punktu od prostej;
15. równanie koła.

Herman Hałupka kl. VIII b,
sprawozdawca.

Kółko przyrodników.

Praca Kółka szła w dwóch kierunkach: w kierunku teoretycznym i praktycznym. Zebrań Kółka odbyło się 11. Na zebraniach wygłosili członkowie następujące referaty: Lossert (II c): Życie niedźwiedzi; Lossert (II c): Życie bobrów; Zojczyk (II c): Hodowla ślimaków; Patryn (II c): Koty domowe; Wantuła (II c): Instynkt u zwierząt. Prócz referatów zajmowali się członkowie pracami w pracowni, jak pielęgnowaniem roślin, zbieraniem nasion i zakładaniem hodowli oraz odbyła się sekcja ryby, którą poprowadził ucz. Czernichowski (VI a). Kol. Czernichowski opracował 2 gablotki owadów. Odbyła się również jedna wycieczka, mianowicie na wystawę drzewek owocowych.

Kółko posiada bibliotekę, jednak z powodu skromnych funduszy odczuwa się brak nowszej literatury przyrodniczej. Biblioteka była czynna 2 razy tygodniowo i na zebraniach.

Zarząd Kółka stanowili: przewodniczący — Czernichowski (VI a), zast. przew. — Spiel (VIII a), sekretarz — Wantuła (II c), skarbnik — Chmura (II c), bibliotekarz — Pieczonka (I c). Komisję rewizyjną stanowili: przewodniczący Rothstein (VIII a), oraz Koziół (III c) i Lossert (II c). Opiekunem Kółka jest prof. dr. Janicki Stanisław.

H. Czernichowski, prezes.

WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Gimnazjalne Koło Sportowe.

W roku szkolnym 1935/36 G. K. S. rozwinęło żywotną działalność dzięki nowemu kuratorowi p. prof. Wincentemu Karudze.

W pierwszym półroczu urząd prezesa G. K. S. piastował kol. Trzeciak Jan kl. VIII b, a w drugim półroczu kol. Rzański Zbigniew kl. VII a.

Obecny skład zarządu przedstawia się następująco:

Prezes — kol. Rzański Zbigniew kl. VII a; wiceprezes — kol. Jarecki Zbigniew, kl. III b; sekretarz — kol. Wendt Zbigniew kl. VII a; zast. sekretarza — kol. Skarżyński A. kl. III b; skarbnik — kol. Silberstein Walter kl. VII a.

Sekcyjnymi byli: sekcyjny gier sportowych — kol. Rzański; sekc. piłki nożnej — kol. Martin; sekc. lekko-atletyki — kol. Wendt; sekc. szermierki — kol. Galus; sekc. pływania kol. Priebe; sekc. kolarstwa — kol. Tatarczyk; sekc. narciar-

stwa — kol. Sobotta; sekc. hokeju — kol. Kuhnert; sekc. ping-pong'u — kol. Pokorski.

Z początkiem roku szkolnego przeprowadzono reorganizację G. K. S. Zwołano Walne zebranie, na którym uchwalono składkę miesięczną w wysokości 30 gr miesięcznie oraz wpisowe 1 zł, postanowiono również założyć akta, księgę kasową i książeczkę oszczędności w PKO. Zorganizowano kilka nowych sekcji, które najmniej raz w tygodniu przeprowadzały trening. W lutym odbyło się Nadzwyczajne Walne zebranie celem zwolnienia z prac organizacyjnych kolegów z VIII klasy. Zniżono składkę na 20 gr miesięcznie, a wpisowe na 40 gr z powodu znacznej poprawy finansów G. K. S.

Przeprowadzono następujące imprezy sportowe:

1. Mecz hokejowy reprezentacja Katowic—Olimpijczycy.
2. Zawody lekko-atletyczne o mistrzostwo gimnazjum.
3. Turniej koszykówki i siatkówki o mistrzostwo gimnazjum.
4. Turniej o nieoficjalne mistrzostwo Katowic.
5. 9 meczów hokejowych — 5 wygranych, 3 przegrane, 1 remis.
6. 13 meczów piłki nożnej — 9 wygranych, 3 przegrane, 1 remis.
8. 6 meczów siatkówki — 3 wygrane, 3 przegrane.
9. 1 mecz piłki ręcznej — wygrany.
10. Turniej ping-pongowy o mistrzostwo gimnazjum (mistrz Pokorski VII a).
11. Turniej szermierczy o mistrzostwo gimnazjum (mistrz Galus VIII a).
12. 18 prób P. O. S.-u.
13. Członkowie G. K. S. prowadzili 10-minutową gimnastykę.

Zakupiono do inwentarza G. K. S.:

1. Kompletny strój dla piłkarzy	za kwotę	zł	82.50
2. Kompletny strój dla hokeistów	„ „ „	250.—	
3. Kij hokejowy	„ „ „	10.—	
4. Szafę na sprzęt sportowy	„ „ „	80.—	
5. Uzupełniono inwentarz sportowy 2 piłkami nożnymi, 2 siatkówkami, 1 koszykówką, 1 piłką do hazeny, 2 siatkami.			

Kasa w roku szk. 1935/36.

Ogólny obrót kasowy wynosił zł 713.40; na dochód złożyły się składki i wpisowe członków ok. 100 zł, dochody z urządzonych imprez przeszło 250 zł, dotacje kuratora G. K. S. zł 103.80.

Rozchodowano na:

1. zakup inwentarza sportowego,
2. wyjazdy drużyn G. K. S.,
3. organizację imprez sportowych.

G. K. S. w ciągu roku szkolnego 1935/36 nie otrzymał żadnej subwencji, gdyż oparł się na zasadzie samowystarczalności.

A. Skarżyński,
w. z. sekretarz.

Z. Rzański,
prezes.

Drużyna harcerska.

Stan liczebny dochodził do 53 ćwiczących harcerzy. Stosowano podział i system pracy zastępowy. Zastępy, gromadzące harcerzy średnich co do wieku i wykształcenia, pracowały normalnie nad udoskonaleniem zdobytych już sprawności terenoznawczych, samarytańskich, łączności i innych. Zastęp najmłodszych przyswajał sobie zasady życia harcerskiego. Najstarsi druhowie tworzyli kadre zastępowych. W roku sprawozdawczym wzięła drużyna udział w obozie, zorganizowanym własnymi siłami w Goleiszowie. Następnie trzy zastępy wyjechały na zlot do Spały, gdzie zajęły miejsca zupełnie dobre w ogólnej punktacji zawodników. Na czas wakacji 1935/36 organizuje drużyna 2 obozy: a) miesięczny w okolicach Zaleszczyk; b) obóz zagraniczny na Węgrzech. — W maju b. r. drużyna wzięła udział w zawodach Hufca Katowickiego.

Dział gospodarczy drużyny obejmuje bibliotekę, sprzęt terenoznawczy oraz ekwipunek obozowy łącznie z namiotami na 40 osób.

Drużyna zawsze korzystała z wydatnej pomocy materialnej miejscowego K. P. H., które interesowało się stale wewnętrznym życiem drużyny, zdobywając nawet dla niej Harcówkę.

Marjan Wnuk, op. druż.

Hufiec P. W.

Wyszkolenie w Hufcu odbywa się według programu powiatowego komendanta P. W. Część ćwiczeń przeprowadzają instruktorzy wojskowi — część opiekun pedagogiczny Hufca, do którego należały przede wszystkim wszystkie strzelania z broni boczego zapłonu. Hufiec dzieli się na dwa stopnie: I i II. Terenem ćwiczeń jest Koszutka i strzelnica garnizonowa w Katowicach. Stopień I posiada własne umundurowanie. II-gi tylko częściowo. Obecność na zbiórkach przeciętnie dochodziła do 90%.

Stan ćwiczebny stopnia I-go wynosił: 70 junaków młod-
szych; stopnia II-go: 50 junaków starszych.

Hufiec przeszedł całe wyszkolenie zgodnie z progra-
mem; odbył wszystkie przewidziane koncentracje. Pierwsza
koncentracja odbywała się w warunkach atmosferycznych
b. ciężkich. Na drugiej stopień II zajął pierwsze miejsce
w wyszkoleniu wojskowym wśród hufców katowickich.

Poziom moralny i nastawienie do spraw obrony pań-
stwa dobre. Na obóz wakacyjny P. W. zapisano i skiero-
wano 48 junaków, z czego 3 wybiera się do obozu wyszko-
lenia lotniczego. Z ogólnej liczby junaków skompletowano
listę kandydatów na oficerów zawodowych W. P.

Marjan W n u k,
op. ped. hufca.

WYCHOWANIE ESTETYCZNE.

„Nasze Pisemko“.

W ub. roku szkolnym ukazało się 5 numerów „Naszego
Pisemka“, nad redagowaniem których współpracowało
przeciętnie 14 uczniów, przeważnie z klas wyższych.

Z działów redakcyjnych na plan pierwszy wybiły się
w y w i a d y, które cieszyły się wielką poczytnością wśród
młodzieży. Prócz tego zaprowadzono stały kącik n o w o ś c i
k s i ę g a r s k i c h, którego celem było rozbudzenie czytel-
nictwa wśród uczniów. Ż y c i e s z k o l n e, jego najroz-
maitsze przejawy, pobyt na Osiedlu, dostarczyły
wiele materiału literackiego i ilustracyjnego.

Wspomnieć również należy o k o n k u r s i e „Naszego
Pisemka“ na stałą okładkę, za którą pierwszą nagrodę
otrzymał Jan Tatarczyk, ucz. kl. VII b.

W ciągu drugiego półrocza członkowie komitetu redak-
cyjnego rzucili myśl rozszerzenia zasięgu „Na-
szego Pisemka“ na inne gimnazja katowickie,
aby w ten sposób podnieść poziom pisemka i zyskać cen-
niejsze talenty literackie. Z tego powstał pomysł stworze-
nia jednego pisma młodzieżowego dla wszystkich szkół
średnich miasta Katowic.

Uzyskawszy aprobatę Władz Szkolnych, przystąpiono
do prac organizacyjnych, zbierając oferty zakładów drukar-
skich i montując dla nowego pisma, którego pierwszy
numer ma się ukazać z początkiem nowego roku szkolnego,
komórki redakcyjne na terenie szkół średnich miasta
Katowic.

W skład komitetu redakcyjnego „Naszego Pisemka“ wchodzili: H. Majnusz, J. Ostaszewski, J. Szczepański, J. Sojka, J. Wicherkiewicz, St. Wysocki, W. Silberstein.

Opiekunem był mgr. Zb. Kieresieński.

Mgr. Zb. Kieresieński.

MUZYKA.

I. Szkolne audycje muzyczne.

a) Organizacja szkolnych audycji muzycznych dla młodzieży katowickiej (żeńskie gimnazjum, państw. gimn., prywatne gimn. im. św. Jacka i częściowo miejskie gimn. męskie) spoczywała w rękach sprawozdawcy przy współpracy „Komisji Międzyszkolnej miasta Katowic“. Audycje odbywały się w Teatrze Polskim oraz w auli gimnazjum.

b) Liczba audycji muzycznych — osiem.

c) Ogólna linja programowa ustalona została okólnikiem Min. W. R. i O. P. Nr. 80 z dnia 11 września 1935 r. (II S—5177/33) na r. szk. 1935/36. Tematy podane w okólniku zostały zrealizowane. „Muzykę religijną“ odłożono ze względów technicznych na rok przyszły. Poziom audycji był pod względem artystycznym różny, naogół jednak zupełnie zadowalający. Praca nad rozbudzeniem wrażliwości estetycznej, wyrobieniem potrzeby słuchania i obcowania z muzyką, osiągnęła zamierzony cel.

d) Wykonawcy: 1. Fortepian — p. Koźlik (solo i akomp.), p. Furmanikowa (akomp.) (z Państw. Konserwatorium Muz. w Katowicach).

2. Skrzypce — p. prof. Cetner (j. w.).

3. Śpiew — pp. Faryaszewska, Gryczówna, Lewińska, Prockówna, Körnerowa, Jütnerówna (z klasy śpiewu solowego p. prof. Gajekowej z Państw. Konserwatorium Muz. w Katowicach).

4. Orkiestra (dęta i symf.) — 73 p. p. pod dyrekcją p. por. Kanasia.

5. Chóry — „Chór dziewcząt“ — dyr. p. Rykała, Chór żeńskiego gimn. — dyr. p. Nieszkowiecka, Chór męski „Śląska 20“ — dyr. p. Rykała.

6. Prelegent — p. Rykała.

Audycjom przysłuchiwali się z ramienia Władz Szkolnych pp.: Włz. Sołtys, Dr. Kubisz, Dr. Mitscha i prof. Sachse.

Bezinteresowna praca wszystkich wykonawców przyczyniła się w wysokim stopniu do rozszerzenia i pogłębienia kultury muzycznej wśród młodzieży katowickiej.

II. Zestawienie imprez.

L. p.	Z jakiej okazji	Miejsce występu	Data	Chór	Orkiestra	Inne zespoły	U w a g i
1	Przyjęcie rodziców	Osiedle	20. X. 35	kl. VIII b	—	—	
2	Imieniny p. Kuratora	Śl. Zakł. Techn.	28. X. „	—	—	chór międzyszk.	
3	Święto państwowe	Aula	11. XI. „	tak	tak	—	
4	Rocznica powstania listop.	Polskie Radio	25. XI. „	„	—	—	
5	{ Porucznik I Brygady	Aula	30. XI. „	„	—	—	
6			1. XII. „	„	—	—	
7	Znakomity poeta Horacjusz	Polskie Radio	27. I. 36	„	—	fort. i flet	
8	Imieniny P. Prezydenta	Aula	1. II. „	„	tak	—	
9	L. M. K.	„	20. II. „	kl. VIII b	„	—	
10	Zabawy w zimie	Polskie Radio	24. II. „	tak	—	harmonika	
11	Zjazd filologów (Horacjusz)	Aula	3. III. „	„	—	fort. i flet	Placzk-flet VIII
12	Św. Kazimierz (patron gimn.)	„	4. III. „	„	tak	kwintet	
13	Przyjęcie p. Kuratora	Osiedle	5. III. „	kl. I c	—	—	
14	Obchód żałobny Im. Marszałka	Aula	19. III. „	kl. VIII a	tak	akomp. fort.	
15	3 Maj i 15-lecie III powst. śląskiego	„	2. V. „	„ VI + VII	„	fort. na 4 ręce	Goryczka-Zagórski III a
16	Rocznica śmierci Marszałka	„	12. V. „	„ VI + VII	„	akomp. fort.	
17	Dzień Matki	Teatr	24. V. „	ch. międzyszk.	—	„ „	Gregorczyk VII a
18	Pożegnanie prof. Kamskiego	Aula	18. VI. „	tak	tak	—	
19	L. O. P. P.	„	czerwiec	„	„	—	

Jak wynika z zestawienia, chór szkolny wystąpił przed mikrofonem Polskiego Radja 3 razy. Były to audycje przeznaczone dla szkół powszechnych i średnich.

W roku bieżącym przybyło do biblioteki muzycznej 7 nowych utworów.

Jan Rykała.

III. Kółko Miłośników Muzyki.

W bieżącym roku szkolnym, a czwartym swego istnienia, Kółko Miłośników Muzyki im. Fr. Chopina postawiło sobie za cel pogłębienie wiadomości z historii muzyki polskiej i powszechnej wśród swych członków.

Zebrań odbyło się w roku sprawozdawczym 15, w tem: 1 walne, 11 zebrań zwykłych i 3 zarządu. Na zebraniach omawiano: szkolne audycje muzyczne, audycje muzyczne w radjo i koncerty, odbywające się w Katowicach. Na zebraniach wygłoszono następujące referaty:

1. „Muzyka i pieśń polska od XI—XV wieku“ — Z. Bazielić, VI a.

2. „Początki muzyki artystycznej w Polsce“ — F. Rosenberg, VI a.

3. „Pierwsi kompozytorowie polscy“ — K. Goryczka, VI a.

4. „Opera polska“ — J. Samborski, VI a.

5. „Od Bacha do klasyków wiedeńskich“ (ilustrowany płytami gramofonowymi) — J. Marszał, II a.

6. „Opery obce“ (ilustrowany płytami gramofonowymi) — F. Rosenberg, VI a.

7. „Dramat muzyczny Wagnera“ — J. Goryczka, III a.

8. „Rozwój fortepianu“ — J. Marszał, II a.

9. „Rozwój instrumentów dętych i perkusyjnych“ — prof. J. Rykała.

Na zebraniu w dniu 18 grudnia uchwalono statut K. M. M., który od tego dnia obowiązuje wszystkich członków.

Kółko posiada komplet 12 płyt gramofonowych „2000 lat muzyki“. Płyty te są darem Dyrekcji Gimnazjum dla Kółka. W Kółku nie pobiera się żadnych składek od członków.

Kółko liczy 36 członków, w tem stale czynnych 20. Przeciętna obecność na zebraniach wynosi 12. W skład zarządu wchodzi: prezes — Z. Bazielić, VI a; wiceprezes — K. Goryczka, VI a; sekretarz — J. Goryczka, III a, wicesekretarz — H. Kurz, II c. Delegatem do Kierownictwa Samorządu był prezes Z. Bazielić, zastępcą K. Goryczka.

Opiekunem Kółka jest od założenia p. prof. Jan Rykała.

Zygmunt Bazielić,
prezes K. M. M.

WYCHOWANIE PRAKTYCZNE.

Sklepik Uczniowski.

Sklepik Uczniowski starał się, jak i w latach poprzednich, zaopatrywać uczniów Gimnazjum w przybory szkolne po cenach niższych od rynkowych oraz w podręczniki dla

wyższych klas. Na początku roku szkolnego Sklepik Uczniowski zaopatrzył całe Gimnazjum w zeszyty szkolne w liczbie ok. 3 tys.

Praca wewnętrzna sklepiku szła w kierunku zamiany Sklepiku Uczniowskiego na Spółdzielnię Uczniowską. Na zebraniach wygłoszono referaty o spółdzielczości oraz przeniesieniu jej na teren szkolny. W ciągu I-go półrocza przygotowywano się do tej zamiany. Na początku II-go półrocza na zebraniu konstytucyjnym Spółdzielni Uczniowskiej uchwalono statut. W marcu b. r. nastąpiła likwidacja Sklepiku Uczniowskiego, a na jego miejsce powstała

Spółdzielnia Uczniowska „Jedność“.

Spółdzielnia Uczniowska „Jedność“ została powołana do życia w celu krzewienia wśród uczniów Gimnazjum idei spółdzielczości (§ 2, I statutu). Spółdzielnia przejęła majątek Sklepiku Uczniowskiego oraz nowy sklep, zbudowany za zezwoleniem W. O. P. z funduszów Sklepiku Uczniowskiego. W miesiącu kwietniu został sklep Spółdzielni przeniesiony do nowego lokalu. W dalszym ciągu pracowano nad rozszerzeniem zajęcia się ideą spółdzielczości na szerszy ogół uczniów. Koniec roku szkolnego skończył więc okres organizowania Spółdzielni.

Kuratorem Sklepiku Uczniowskiego, a później Spółdzielni Uczniowskiej był prof. Śmidowicz.

R. Ś m i d o w i c z, opiekun. J. P a w l i k, kierownik.

Szkolna Kasa Oszczędności.

Idea oszczędzania znajduje coraz większe zrozumienie u młodzieży, co potwierdza wzrost kwoty zaoszczędzonej w porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym o 1700 zł. Stan oszczędności uczniów w poszczególnych klasach przedstawia tabela:

K l a s y	Ilość uczniów oszczędzających			Kwota złożonych oszczędności		
	P. K. O.	M. K. O. i inne	Razem	P. K. O.	M. K. O. i inne	Razem
pierwsze	47	19	66	6.521	3.051	9.572
drugie	60	23	83	5.230	2.492	7.722
trzecie	58	31	89	5.059	8.228	13.287
szóste	39	16	55	2.812	787	3.599
siódme	21	9	30	1.673	1.014	2.687
ósme	21	7	28	1.421	412	1.833
Razem .	246	105	351	22.716	15.984	38.700

Lesikiewicz Józef,
opiekun Szkol. Kasy Oszczędności.

Kółko miłośników zajęć praktycznych.

W bieżącym roku szkolnym uruchomiono dwa główne działy zajęć ochotniczych w pracowni, a mianowicie dział ogólny i dział modelarstwa lotniczego śmigłowego i szybowcowego.

W dziale ogólnym, reprezentującym różne techniki przy wykonywaniu różnych praktycznych przedmiotów użytku domowego, sportowego i szkolnego uczniów według indywidualnych potrzeb osobistych i zakładowych bardzo licznie zbierająca się młodzież z wielkim zapalem i zamiłowaniem oddawała się w wolnych chwilach pracom, organizowanym kilka razy tygodniowo. Poza przedmiotami dla własnych celów chętnie oddawała młodzież swe usługi przy wykonywaniu nowych i naprawie zniszczonych pomocy naukowych do różnych przedmiotów nauczania.

Ponadto zorganizowana w zespołach młodzież klas niższych i wyższych wykonała według projektu p. Skawińskiego kompletną dekorację sceniczną (kulisy), przedstawiającą wnętrze chaty w stylu podhalańskim, oraz stale była czynną przy dekoracjach sceny do różnych imprez zakładowych.

W dziale modelarstwa lotniczego śmigłowego i szybowcowego podzielona młodzież na dwie grupy wykonała kilkanaście aparatów latających, które wzięły udział w zawodach wojewódzkich, organizowanych przez sekcję L. O. P. P.

S k a w i ń s k i Jan.

HIGJENA.

Sprawozdanie lekarza szkolnego.

a) Stan sanitarny budynku naogół możliwy, za wyjątkiem auli, do odnowienia której ma się przystąpić niebawem. Budynek nadal jeszcze jest za szczupły.

b) Dozór nad stanem zdrowia uczniów. Przeciętny rozwój fizyczny u uczniów tut. gimnazjum nie odbiega od normy — poczucie czystości oraz znajomość ogólnych zasad higjeny jest zadawalająca, w których wyrabianiu widoczny wpływ Osiedla.

Co do schorzeń — to stwierdziłem u uczniów w 3 wypadkach ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, w 1 wypadku przepuklinę oraz varicocoele; wyżej wymienionych operowano. Na osiedlu zdarzył się 1 wypadek błonicy — pozatem uczniowie zgłaszali się z chorobami sezonowymi, jak angina, bronchit, grypa.

Podnieść muszę dodatnie znaczenie osiedla dla zdrowia uczniów w okresie ich rozwoju. Po każdym pobycie na Osiedlu w 90% konstatuję przybytek na wadze niejednokrotnie do 4½ kg oraz wzrost samopoczucia.

W związku z wyjazdem uczniów na Osiedle badał lekarz szkolny tygodniowo uczniów wyjeżdżających, by wydzielić z nich uczniów takich, którym osiedle przyniosłoby szkodę, i takich, którzy podejrzani na jakąkolwiek chorobę zakaźną, mogliby być w osiedlu rozsadanikami tej choroby.

c) Propaganda higieny. Poza opieką nad stanem zdrowotnym wygłosiłem 32 pogadanki dla uczniów młodszych na temat znaczenia dla zdrowia zachowania czystości oraz umiejętności chronienia się przed chorobami zakaźnymi. W VII i VIII klasach ponadto poruszyłem problem chorób wenerycznych.

Z końcem roku przeprowadził lekarz szczepienie ochronne przeciw błonicy, płonicy i durowi brzuszniemu u młodzieży wyjeżdżającej na obozy i kolonje letnie.

Dr. Szerbiński Edward,
lekarz szkolny.

Sprawozdanie szkolnego lekarza dentysty.

W ubiegłym roku szkolnym zatrudniony był szkolny lekarz dentysta przez 15 godzin tygodniowo. Z pomocy lekarsko-dentystycznej w gabinecie tutaj gimnazjum korzystali również uczniowie państwowego gimnazjum w Siemianowicach Śl.

Zestawienie zabiegów lekarskich, wykonanych w ciągu roku szkolnego u uczniów obydwu zakładów, przedstawia się następująco:

	uczniów	zębów
Założono plomb	145	241
Zapalenie miazgi ew. zgorzel wyleczono	107	183
Pnie usunięto	63	85
Kamień nazębny usunięto	25	—

Za zużyte materiały pobierano od uczniów następujące opłaty: za plombę 2 zł, za wyjęcie zęba ze znieczuleniem 1 zł.

Dr. Talewski Jan,
szkolny lekarz dentysta.

II. Dział dydaktyczny.

1. Warunki pracy uczniów w szkole.

Warunki pracy uczniów w szkole ulegają rokrocznie zmianie. Rok sprawozdawczy wykazuje zmianę w stosunku do poprzedniego o tyle, że wyeliminowano 2 najmniejsze sale szkolne jako mało nadające się do prowadzenia w nich nauki. Skutkiem tego jednak jedna klasa (po podziale na 2 oddz.) nie miała stałej sali, tylko korzystała z sal klas przebywających na Osiedlu. Stan ten fatalnie wpłynął na poziom nauki i samopoczucia uczniów tak, że w II półr. musiano przydzielić tej klasie „latającej“ na stałe salę humanistyczną. Inną bolączką, wpływającą fatalnie na warunki pracy uczniów w szkole, to brak szatni, skutkiem czego uczniowie zmuszeni są pozostawiać zwierzchnie okrycia w klasach.

Z nowych ulepszeń warunków pracy wspomnieć należy uruchomienie działu obróbki szkła w pracowni zajęć praktycznych, ogród szkolny na Osiedlu. Dalszym ułatwieniem pracy uczniów w szkole, to utrzymany w bież roku szk. podział licznych liczebnie klas na grupy ćwiczebne, szczególnie w zakresie przedmiotów wymagających nauczania laboratoryjnego.

Podział na grupy został całkowicie przeprowadzony przy nauce biologii w klasach $1a+b+c$, $2b+c$, fizyki $3a+b$, $7a$, $7b$ (do 1 II), $8a+b$, zajęć praktycznych $1a+b+c$, $2b+c$, $3a+b$, przyczem grupa ćwiczebna liczyła najwyżej 22 uczniów, tworzących 6—8 zespołów.

Jak wynika z powyższego, uczniowie pracowali w pomyślnych dla siebie warunkach przy zwiększonym zainteresowaniu, wykonując w pracowniach geograficznej, przyrodniczej, fizycznej i zajęć praktycznych ćwiczenia na lekcjach dwugodzinnych, wzgl. opracowując zagadnienia z zakresu języka polskiego, filologii klasycznej i historii w pracowni humanistycznej.

2. **Formy organizacji pracy uczniów w szkole** były różne, zastosowane do przedmiotu oraz rozwoju intelektualnego młodzieży.

We wszystkich stosowanych metodach nauczania główny nacisk położono na budzenie samodzielności uczniów w zdobywaniu wiedzy przez wychowanków oraz chęci do samodzielnego jej opracowywania; budzenie zainteresowania, postulat praktycznego i gospodarczego nastawienia nauki oraz wychowania obywatelsko-państwowego były przestrzegane

i realizowane we wszystkich oddziałach tak nowego jak i starego typu.

Ujęcia programowe — szeroko pojęte środowisko, korelacja poszczególnych przedmiotów jako różnych odcinków tego samego świata i życia — znalazły odpowiednie zastosowanie w praktyce szkolnej.

Wycieczki szkolne (przedsiębrane często podczas pobytu klasy na Osiedlu), organizacja pracy uczniów w pracowniach i na Osiedlu nastęrczały sposobność nauczycielom do wykazania inicjatywy i pomysłowości.

W organizacji pracy w szkole uwzględniono stosowanie pomocy naukowych, czasopism, wyświetlanie filmów i obrazów, referaty uczniów, teatr, kino, gramofon, a zatem to przemawia do wszystkich typów wyobrażeńowych (wzrokowy, słuchowy, ruchowy), możliwie na zasadach ścisłej współpracy całej klasy wzgl. poszczególnych zespołów.

Formę dyskusyjną (także dyskusyjne poszukiwanie zagadnień i tematów), heurzę (czasem akroamatyczną) z metodą indukcyjną erotematyczną, przy językach starożytnych nadto genetyczno-historyczną, nowożytnych metodą bezpośrednią, pracę pod kierunkiem, wywiady (na Osiedlu), inscenizacje, ćwiczenia laboratoryjne, demonstracje, ćwiczenia pamięciowe (w matematyce) stosowano zależnie od przedmiotu i celów, jakie zamierzano osiągnąć; punktami wyjścia były: żywy język, teksty, podręcznik, mapa, obserwacje, hodowle, indywidualne studia, lektura domowa, przeżycia (teatr, kino, audycja muzyczna, wycieczki, Osiedle).

Korelację poszczególnych przedmiotów ustalono na konferencjach przedmiotowych, przyczem dokładnie określono t. zw. korelację równoczesną.

Porozumiewanie indywidualne uczących było stosowane.

Osiedle szkolne wymagało specjalnego programu nauki i odmiennego podejścia do zagadnień niż w zakładzie głównym. W b. r. szk. na konferencjach ognisk metodycznych (jęz. niem. i przyrody) omawiano dydaktykę tych przedmiotów na Osiedlu, przyczem ustalono ogólne zasady postępowania:

Przy nauczaniu języków obcych nowożytnych na Osiedlu dąży się, zwłaszcza w klasach niższych do realizacji nowych programów, zawierających szereg postulatów i wskazówek, którym łatwiej zadośćuczynić w Osiedlu niż na terenie szkoły. Realizacja programów nowych w klasie przedstawia pewne trudności, ponieważ młodzież prawie w 100% pochodzi z miasta i wsi prawie

że wcale nie zna. Zwraca się uwagę przy układaniu programu naukowego na czas pobytu klasy na Osiedlu na główne wytyczne dydaktyczne, jak: przeciwdziałanie jednostronności pojęć, tworzących się w mieście, rozszerzanie widnokregu młodzieży i uczenie pracy samodzielnej, realizując tem samem zasadnicze cele nauczania języków obcych nowożytnych, a mianowicie cel praktyczny, poznawczy i wychowawczy.

Chodzi przede wszystkim o wykorzystanie środowiska. Punktem wyjścia nauczania języków są wycieczki na wieś, do fabryk, gór, wywiady, gdzie młodzież obserwuje życie i pracę rolnika, robotnika, górala. Na podstawie świeżo poczynionych spostrzeżeń przerabia się materiał podręcznikowy, omawiający wydarzenie na tle wsi, stosunek miasta do wsi, życie i pracę rolnika na tle pół roku, szacunek dla pracy, przywiązanie do zwierząt, krajobraz wiejski, formy pracy i zwyczajów w zależności od krajobrazu, położenie społeczne chłopca, nowoczesne wynalazki techniczne, wpływ pracy na charakter człowieka, bohaterstwo dnia powszedniego, opieka społeczna nad robotnikiem, style po zwiedzeniu starych kościołów; w języku niemieckim w klasach wyższych: narzecze południowo-niemieckie, mniejszości w Polsce, stosunki polsko-niemieckie. Przy klasach niższych zwraca się uwagę na opanowanie praktyczne języka. Praktyczne okazały się zapytania i uczniowie w języku obcym, prowadzone w formie pamiętników.

W miarę możliwości uwzględnia się również korelację z innymi przedmiotami, zwłaszcza w klasach, w których ustala się przed wyjazdem na Osiedle t. zw. zagadnienie centralne.

Nauka przyrody na Osiedlu znajduje specjalnie dogodne warunki oraz dysponuje różnymi możliwościami w poznaniu (czy omówieniu) tych punktów programu szkolnego, których omawianie w zakładzie głównym nie wybiega poza granice teorii: wycieczki rolnicze, leśnicze, hodowlane, przetwórcze, krajoznawcze i przyrodniczo-estetyczne, ogródek kwiatowy, warzywny, owocowy, karmiki i budki dla ptaków, gołębnik, chlew, kurnik i t. p. — oto szereg tych możliwości uczynienia nauki przyrody pogładową i przyjemną oraz z drugiej strony należytego i możliwie praktycznego wyczerpania materiału naukowego. Inne są też „pomocze” przy nauce tego przedmiotu na Osiedlu: taczki, łopaty, grabie, nożyce, podlewaczki, różne inne narzędzia ogrodnicze, kalendarze rolnicze, cenniki, opisy nasion, atlasy państwa zwierzęcego i roślinnego.

Podczas deszczu, gdy wyjście na pole, do ogrodu nie

jest możliwe, przyrodnik omawia obserwacje z wycieczek, przygotowuje wycieczki, omawia zaobserwowane zjawiska i nastawia wychowanków na te zjawiska, oznacza przyniesione zbiory, segreguje, naprawia narzędzia ogrodnicze, omawia wywiady, przygotowuje te wywiady, omawia przetwórczość roślinną i zwierzęcą, wszystko w ramach swego planu, wyciętego z ogólnego programu.

Stosownymi porami na wyjazd na Osiedle klas mających przyrodę w programie nauczania jest jesień i wiosna, przyczem można w klasie I-szej (w jesieni) omówić wybrane rozdziały z grupy stawonogów, lub (na wiosnę) kręgowców, przyczem nie krępuje się nauczyciela w kumulowaniu materiału z I i II półrocza, gdy tego plan wyjazdu klasy na Osiedle wymaga.

Lektura fachowa z podziałem jej między uczniów według pewnych zagadnień, stosowana na Osiedlu, dała dobre wyniki: osiągnięto zainteresowanie przedmiotem (działem).

Kalendarz zajęć ogrodowych reguluje pracę uczniów w czasie i jest pomocnym przyrodnikowi w ustalaniu programu zajęć klasy.

Ćwiczenia na Osiedlu mają inną organizację niż w klasie ze względu na to, że uczeń styka się z gotowymi zjawiskami w przeciwieństwie do wywoływanych często przez siebie w pracowni zakładu miejskiego.

Lekcje przyrody z reguły odbywają się w ogrodzie, polu, terenie, przez co wypełnia się postulat programów zbliżenia uczniów do przyrody.

Ogród szkolny był prowadzony na Osiedlu w Starem Bielsku. Powierzchnia ogrodu wynosi 193 m². W ogrodzie był prowadzony dział roślin ozdobnych i gospodarczych. Prace w ogrodzie wykonywali uczniowie klas drugich według zgóry ustalonego planu przez przyrodników.

Obok ogrodu szkolnego na Osiedlu znajduje się park z drzewami owocowymi i dzikimi oraz krzewami ozdobnymi. Opieka nad utrzymaniem parku w należyтым stanie była w rękach uczniów wszystkich klas wyjeżdżających na Osiedle.

Niezależnie od ogrodu szkolnego na Osiedlu korzystają uczniowie z ogrodu botanicznego i zoologicznego przy ul. Bankowej w Katowicach.

Metodyka pracy innych przedmiotów, szczególnie nadających się do nauczania na Osiedlu: geografii, jęz. polskiego i historii znajduje się na warsztacie studjów. Wyniki prawdopodobnie ustalone zostaną w przyszłym roku szkolnym.

Wycieczki.

Zgodnie z wymaganiami programu zakład nasz odbywał liczne i częste wycieczki, uważając je za jeden z bardzo ważnych czynników nauczania i wychowania. Posiadając własne Osiedle w Starem Bielsku u stóp Beskidów, w okolicy uprzemysłowionego Bielska i w pobliżu Cieszyna, starano się wyzyskać je w pierwszym rzędzie dla wycieczek. Uczniowie przebywając na Osiedlu przez 2 tygodnie bez przerwy zwiedzili najbliższą okolicę Osiedla, odbywając w ten sposób ćwiczenia z mapą i busolą oraz dokonując wywiadów na różne tematy u okolicznej ludności. Zwiedzili bądź na nartach, bądź pieszo, szczyty takie, jak Stefanek, Szyndzielna i Klimczok, dalej zaporę wodną w Wapienicy, fabryki Bielska, Wapienicy i Skoczowa. Część klas odbyła wycieczkę do wzorowego gospodarstwa rolnego w Bażanowicach, zwiedzając tamtejszą oborę i serownię. Wreszcie zwiedzono Cieszyn i jego osobliwości, jak Muzeum Miejskie, dawny zamek piastowski z wieżą, pomniki i granicę polityczną: most na Olzie. Odbyte wycieczki można podzielić na: 1. wycieczki śródlecyjne, 2. wycieczki ½-dniowe w najbliższe okolice Katowic, 3. wycieczki dalsze cało- lub kilkudniowe i 4. wycieczki odbyte w czasie pobytu na Osiedlu.

Wycieczki śródlecyjne były właściwie normalnymi lekcjami, odbywanymi w Muzeum Śląskiem — w oddziale przyrodniczym i etnograficznym, drukarni, ogrodzie zoologicznym i botanicznym, w sali posiedzeń Sejmu Śląskiego, azylu miejskim, na targu i ulicy celem poznania życia miejskiego. Do tego typu wycieczek należy zwiedzenie regulacji Rawy, wagonu obrony przeciwgazowej i lotniczej, pociągu-wystawy, dającego przegląd naszej produkcji przemysłowej, wystawy obrazów, pamiątek powstań śląskich oraz Targów Katowickich.

Wycieczki ½-dniowe odbyły się do huty szkła i rzeźni miejskiej w Chorzowie, na kopalnię węgla Prezydent lub w najbliższe okolice Katowic np. do lasu. Dalsze wycieczki urządził nasz zakład do Krakowa na Sowińiec wraz ze zwiedzeniem krypty, wreszcie w dniach 11—14 VI rozjechały się poszczególne klasy na dalsze wycieczki krajoznawcze w różne części Polski, jak do Zakopanego, w Czarnohorę, do Ojcowa, Poznania, Gdańska i Gdyni i innych stron kraju.

Ze względu na konieczność odbywania większej ilości wycieczek i wynikające stąd trudności, dalsze wycieczki miały wszechstronniejszy charakter, oprócz celów krajo-

znawczych miały na oku geografję, przyrodę, historję i inne przedmioty.

Przegląd odbytych wycieczek przedstawia się następująco:

Klasa Ia. Sowiniec. Las. Ogród botaniczny i zoologiczny. Wagon o. p. l. g. Wagon-wystawa. Stare Bielsko. Międzyrzecze. Bażanowice. Bielsko. Cieszyn. Muzeum Śląskie oddział przyrodniczy. Sala posiedzeń Sejmu Śląskiego. Regulacja Rawy. Wystawa obrazów i pamiątek powstań śląskich. Targ miejski. Ojców i Pieskowa Skała.

Klasa Ib. Sowiniec. Las. Ogród botaniczny i zoologiczny. Bażanowice. Cieszyn. Muzeum Śląskie oddział przyrodniczy i etnograficzny. Sejm Śląski. Wagon o. p. l. g. Wystawa pamiątek powstań śląskich.

Klasa Ic. Sowiniec. Las. Ogród zoologiczny i botaniczny. Muzeum Śląskie oddział przyrodniczy i etnograficzny. Sejm Śląski. Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe. Okolica Osiedla. Wagon o. p. l. g. Skoczów: fabryka koców i garbarnia.

Klasa IIa. Sowiniec. Stare Bielsko. Międzyrzecze. Wapienica. Cieszyn. Drukarnia. Muzeum Śląskie oddział przyrodniczy. Kościoły katowickie. Wystawa obrazów i pamiątek powstań śląskich. Wagon o. p. l. g. Ojców i Pieskowa Skała.

Klasa IIb. Sowiniec. Las. Muzeum Śląskie oddział przyrodniczy i etnograficzny. Wagon o. p. l. g. Kościoły katowickie. Cieszyn. Wapienica. Błatnia. Szyndzielnia. Klimczok. Wystawa obrazów. Pociąg-wystawa. Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe.

Klasa IIc. Sowiniec. Kraków i jego zabytki. Kościoły katowickie. Wagon o. p. l. g. Wystawa obrazów. Wystawa pamiątek powstań śląskich. Wapienica. Stare Bielsko.

Klasa IIIa. Sowiniec. Huta szkła. Rzeźnia. Wagon-wystawa. Wagon o. p. l. g. Wystawa pamiątek powstań śląskich. Wystawa rozwoju Gdyni. Muzeum Śląskie oddział etnograficzny. Cieszyn. Międzyrzecze. Wapienica. Błatnia. Barania Góra.

Klasa IIIb. Sowiniec. Huta szkła. Rzeźnia. Wagon-wystawa. Wagon o. p. l. g. Cieszyn. Błatnia. Okolice Osiedla. Paprocany. Muchowiec i lotnisko.

Klasa IIIc. Sowiniec. Cieszyn. Skoczów: fabryka kapeluszy. Bielsko. Huta szkła i rzeźnia. Wagon o. p. l. g. Targi katowickie. Poznań, Gdańsk i Gdynia.

Klasa VIa. Sowiniec. Międzyrzecze. Mazańcowice. Stare Bielsko. Wapienica. Pociąg-wystawa. Wagon o. p. l. g.

Azyl miejski. Muzeum Śląskie oddział etnograficzny. Sejm Śląski. Kopalnia węgla Prezydent. Zakopane i Tatry.

K l a s a VI b. Sowiniec. Międzyrzecze. Mazańcowice. Stare Bielsko. Wapienica. Pociąg-wystawa. Wagon o. p. I. g. Azyl miejski. Sejm Śląski. Kopalnia węgla Prezydent. Wystawa pamiątek powstań śląskich.

K l a s a VI c. Sowiniec. Jaworze. Białnia. Stare Bielsko. Mazańcowice. Pociąg-wystawa. Wagon o. p. I. g. Paprocany. Zadole.

K l a s a VII a. Sowiniec. Białnia. Jaworze. Międzyrzecze. Szyndzielnia. Wapienica. Fabryka sukna Jankowskiego w Bielsku. Huta szkła. Pociąg-wystawa. Wagon o. p. I. g. Czarnohora.

K l a s a VII b. Sowiniec. Międzyrzecze. Stare Bielsko: fabryka sukna i wyrobów jutowych. Wystawa pamiątek powstań śląskich. Wagon o. p. I. g. Czarnohora.

K l a s a VIII a. Wagon o. p. I. g. Huta Piłsudskiego w Chorzowie. Poradnia zawodowa. Czantoria. Stożek. Stare Bielsko. Szyndzielnia. Kraków. Wieliczka. Sowiniec.

K l a s a VIII b. Sowiniec. Białnia. Wapienica. Szyndzielnia. Farbiarnia i fabryka pił. Poradnia zawodowa. Pociąg-wystawa.

Organizacja pracy uczniów w pracowniach.

Nie odbiega ona w głównych zarysach od zeszlazorocznej z tem odchyleniem, iż z powodu sztywności podziału godzin nie wszystkie klasy wszystkie ogólne lekcje fizyki mogły odbywać w pracowni.

Organizację pracy częściowo uwzględniono w dziale „pomoc naukowe“.

Nowe działy pracy omówiono poniżej.

Pracownia fizyczna i chemiczna.

Klasa III. Organizacja pracy jak w roku ubiegłym.

Tematy ważniejszych ćwiczeń:

1. Pomiary długości, obliczanie objętości, pomiar objętości, ważenie, ciężar właściwy.
2. Rozszerzalność linjowa. Termoskopy.
3. Dylatometry. Pomiar współczynnika rozszerzalności.
4. Pomiar rozszerzalności wody. Stwierdzenie maksimum ciężaru wody.
5. Przewodnictwo. Prądy konwekcyjne. Promieniowanie.
6. Pomiar ilości ciepła. Pomiar ciepła właściwego.
7. Wymiar temperatury wrzenia oraz ciepła parowania.
8. Wytwarzanie pary nasyconej. Skraplanie. Higrometr.

9. Rozpuszczanie ciał stałych w cieczach. Destylacja, krystalizacja. Osmoza. Włóskowatość.
10. Naczynia połączone. Rozkład ciśnienia w cieczy.
11. Prawo Archimedesesa dla ciał stałych.
12. Pływanie, aerometr.
13. Pompy, lewary.
14. Pomiar ciężaru właściwego powietrza. Pomiar ciśnienia atmosferycznego.
15. Sprężanie i rozrzedzanie powietrza.

Pracownia zajęć praktycznych.

Klasa III. (dział obróbki szkła). W zakresie obróbki szkła płaskiego zapoznali się uczniowie z cięciem szkła po liniach prostych i kołowych zewnętrznych i wewnętrznych, szlifowaniem krawędzi, matowaniem powierzchni, wierceniem otworów, barwieniem, wyrobem przeźroczy oraz łączeniem z różnymi materiałami.

W dziale termicznej obróbki rurek szklanych o różnej średnicy, zapoznali się uczniowie z różnymi sposobami cięcia, zatapiania krawędzi, formowania zakończeń, gięciem w różnych kierunkach, wyciąganiem i łączeniem z różnymi materiałami.

W dziale obróbki szkła dętego (butelek) zapoznali się uczniowie z różnymi sposobami cięcia wpoprzek i wzdłuż, szlifowaniem krawędzi, matowaniem, wierceniem otworów wiertłem i świdrami cylindrycznymi (przy otworach większych), oraz łączeniem z innymi materiałami.

W dziale konserwacji zapoznali się uczniowie z czyszczeniem i barwieniem szkła.

Przy każdym z poszczególnych działów zapoznała się młodzież z projektowaniem szkicowym i rysunkiem technicznym przedmiotów o różnej konstrukcji budowy oraz technologią materiałów i narzędzi, posługując się wyłącznie słownictwem narzędziowym polskim. Stosownie do wymagań programu przeprowadzono z uczniami wymienionych klas kalkulację wykonanych przedmiotów.

Podczas nauki poszczególnych technik posługiwała się młodzież bogatym zbiorem tablic i różnych pomocy naukowych, oraz czytelnictwem, dostosowanym do odpowiednich działów nauki zajęć praktycznych.

Zamiłowanie do utrzymania porządku i czystości w pracowni znacznie objawiało się u młodzieży, przyzwyczajanej do higienicznej pracy w należytych warunkach.

Młodzież wykonała szereg pomocy naukowych dla szkoły.

Kurs modelarstwa szybowcowego.

W związku z akcją propagandową modelarstwa szybowcowego, zainaugurowaną w bież. roku szk. przez W. O. P. w Katowicach na terenie wojew. śląskiego w szkołach średnich, zorganizowano w tut. gimnazjum w grudniu ub. roku kurs modelarstwa szybowcowego, w którym wzięło udział 25 uczniów z klas I a, b, c, II c i III a, b.

Uczestnicy kursu zapoznali się praktycznie z zasadami budowy i lotu modeli szybowcowych, budując 20 modeli szybowców różnych typów.

Kursiści uczęszczali na kurs bardzo pilnie, okazywali podczas pracy duże zainteresowanie modelarstwem lotniczym i pracowali bardzo chętnie, a wielu z nich z prawdziwym zapałem.

Kurs odbywał się w pracowni zajęć praktycznych w godzinach popołudniowych. Uczniowie pracowali przeważnie indywidualnie, a 5 modeli zbudowano zespołowo.

Materiałów modelarskich dostarczył w większej części Wojew. Komitet L. O. P. P.

Absolwenci kursu wzięli udział w konkursie modeli szybowcowych w dn. 6 VI b. r. na górze Chełm koło Golezowa, zorganizowanym przez W. O. P. i L. O. P. P. w Katowicach i urządzili wystawę swych prac w tut. gimn. między 15 a 20 VI b. r.

Kierownikiem kursu był instr. Jan Chudziński.

3. Organizacja pracy domowej ucznia i współpracy z domem rodzicielskim.

1. Każdy nauczyciel z początkiem roku zapoznał uczniów z metodami pracy nad danym przedmiotem w domu, zaznajamiając ich z wymaganiami programowymi, omówił samodzielne studjum rozpraw krytycznych (historja literatury polskiej, historja), dzieła fachowe, referaty, korreferaty, lekturę domową obowiązkową i nadobowiązkową, ćwiczenia piśmienne domowe i szkolne, przygotowywanie materiału do następnych lekcji, korzystanie z bibliotek klasowych i innych, prowadzenie hodowli i t. p.

2. Każdy wychowawca na pierwszym zebraniu patrona t u k l a s o w e g o wyjaśniał zakres programu nauczania, zapoznał rodziców z metodami nauczania poszczególnych przedmiotów, na późniejszych zaś, gdy zaszła potrzeba, nauczyciele-fachowcy omawiali błędy w organizacji pracy domowej ucznia wzgl. (w kl. I-szych) zaznajamiali z metodyką pracą domową w nowym przedmiocie. Zebrania te odbywały się bądźto z inicjatywy rodziców, bądź też były inspirowane przez szkołę.

Plan pracy domowej układali sami rodzice, przyczem mieli oni uwzględniać moment rozpoczynania jej od przedmiotów trudniejszych, mniej lubianych, dalej przerabianie przedmiotów intelektualnie ustne a potem piśmienne z zastosowaniem kontroli intensywności pracy.

Tam, gdzie widoczny był brak racjonalnej organizacji zainteresowań ucznia, gdzie widoczny był brak podniet duchowych w domu (np. w czytelnictwie) wkraczała z inicjatywą szkoła.

Na konferencjach indywidualnych z rodzicami udzielali nauczyciele szczegółowych wyjaśnień odnośnie do pracy ucznia i postulatów w jej organizacji domowej.

Gdy zachodziła potrzeba organizowano pomoc uczniów bardziej zaawansowanych słabszym zespołom kolegów.

Egzekutywa prac, mających być wykonanymi w domu, była ścisła i konsekwentna.

PROGRAM NAUKI I PODRĘCZNIKI.

Nauka wszystkich przedmiotów odbywała się w roku szk. 1935/36 ściśle według programu gimnazjum państwowego, wydanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. po uwzględnieniu poprzednio wprowadzonych zmian we wrześniu 1931 r.

W klasach pierwszych, drugich i trzecich nowego typu prowadzono naukę według nowych programów, w pozostałych według dawnych, a mianowicie w klasach VI a, VI b, VII a, VIII a według typu humanistycznego, w klasach VI c, VII b, VIII b według typu reform. klasycznego.

Ogółem było 16 oddziałów, klasy I, II, III, VI miały po 3 oddziały, klasy VII i VIII po 2 oddziały.

Niektóre klasy w pewnych przedmiotach były podzielone na grupy, szczególnie w zakresie przedmiotów, wymagających nauczania laboratoryjnego.

W zakresie nauczania języków obcych nowożytnych mogła młodzież klas wyższych uzupełniać obowiązkowy język niemiecki nadobowiązkowym językiem francuskim lub angielskim.

W klasach pierwszych oddziale „a” część uczniów uczyła się obowiązkowo języka francuskiego, część zaś j. angielskiego, w oddziałach „b” i „c” języka niemieckiego. W klasach drugich w oddziale „a” nauczano jako obowiązk-

kowego j. angielskiego, w oddziale „b“ j. francuskiego, w oddziale „c“ j. niemieckiego. W klasach trzecich językiem obowiązkowym w oddziałach „a“ i „b“ był j. niemiecki, w oddziale „c“ j. francuski.

Jako nadobowiązkowy udzielany był j. angielski dla uczniów klas drugich i trzecich, oraz kurs I-szy dla uczniów klas wyższych, j. niemiecki dla uczniów nowego gimnazjum oraz j. francuski dla uczniów dawnego gimnazjum, wszędzie w wymiarze 2 godzin tygodniowo.

Plan godzin.

Przedmioty obowiązkowe	K L A S A														Razem godzin		
	Nowego ustroju									Hum.	Kl.	H.	Kl.	H.		Kl.	
	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a	III b	III c	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b		VIII a	VIII b
Religja	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
J. polski I półr.	6	6	6	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	3	67
J. polski II półr.	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	3	58
J. łaciński I półr.	—	—	—	4	4	4	4	4	4	5	5	6	5	5	4	4	58
J. łaciński II półr.	5	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73
J. grecki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	5	17
J. angielski I półr.	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
J. angielski II półr.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
J. francuski I półr.	6	—	—	4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	14
J. francuski II półr.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
J. niemiecki	—	6	6	—	—	4	4	4	—	4	4	3	4	3	4	2	48
	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
Historja	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	5	3	3	3	52
Geografja	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	27
Biologja	3	3	3	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Fizyka i chemja	—	—	—	—	—	—	4	4	4	3	3	—	4	3	4	3	32
Matematyka	3	3	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	3	2	3	2	51
Prop. filozofji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6
Higjena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Zajęcia prakł.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	18
Ćwiczenia ciel.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Gry i zabawy	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	10
Hufiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	4
Razem .	32	32	32	32	32	32	33	33	33	31	31	31	31	31	30	30	498
	32	32	32	32	32	32	33	33	33	31	31	31	31	31	30	30	496
Przedmioty nadobowiązkowe																	
J. angielski												2				2	
J. francuski												2				2	
J. niemiecki												2				4	
Rysunki	2				2				2				2				6
Muzyka (śpiew)	4				4								4				12
Praca ręczna	2				2				2								6

Spis podręczników w roku szk. 1935/36.

Klasa I.

Religja: Ks. Dr. Bromboszcz — Katechizm katolicki; Ks. Dr. Damroth-Bromboszcz — Dzieje biblijne. **J. polski:** Balicki-Maykowski — Mówią wieki, cz. I; Z. Klemensiewicz — Język polski, cz. I. **J. łaciński:** Auerbach-Dąbrowski — Disce latine; Auerbach-Dąbrowski — Gramatyka jęz. łacińskiego. **J. niemiecki:** Dewitzowa — Wir lernen Deutsch. **J. francuski dla grupy francuskiej Ia:** Kielski — Leçons de français I. **J. angielski dla grupy angielskiej Ia:** T. Grzebieniowski — First English Book. **Historja:** Dąbrowski Jan: Historja, cz. I. **Natanson-Leski** — Szkolny atlas historyczny, cz. I. **Geografja:** Stan. Pawłowski — Geografja Polski dla klasy I gim. **E. Romer** — Powszechny Atlas Geograficzny. **St. Pawłowski** — Wypisy geograficzne. **Matematyka:** S. Banach, Sierpiński W., Stożek — Arytmetyka dla kl. I. **Przyroda:** H. T. Janoszewscy — Podręcznik zoologii.

Klasa II.

Religja: Ks. Dr. Gerard Szmyd — Liturgika katolicka. **J. polski:** Balicki-Maykowski — Mówią wieki, cz. II; Klemensiewicz — Język polski, cz. II. **J. łaciński:** Auerbach-Dąbrowski — Disce latine; Auerbach-Dąbrowski — Gramatyka j. łacińskiego; **IIa:** T. Sinko — Tirocinium Publici. **J. niemiecki IIc:** Dewitzowa — Wir sprechen Deutsch. **J. francuski IIb:** Czerny et Jungman: Bon sourire et en avant. **J. angielski IIa:** Grzebieniowski — A second English Book. **Historja:** Jan Dąbrowski — Historja, cz. II; Nanke-Semkowicz — Atlas szkolny — wieki średnie i nowożytne. **Geografja:** Anieła Chałubińska i Michał Janiszewski — Geografja Europy; **E. Romer** — Powszechny atlas geograficzny. **Matematyka:** S. Banach, W. Stożek — Algebra dla kl. II; **B. Iwaszkiewicz** — Geometria. **Przyroda:** T. Mull i Radowski — Botanika.

Klasa III.

Religja: Ks. Archutowski — Historja Kościoła Katolickiego. **J. polski:** Balicki-Maykowski — Mówią wieki, cz. III. **J. łaciński:** T. Sinko — Vir bonus; Auerbach-Dąbrowski — Gramatyka j. łacińskiego. **J. niemiecki:** Jakóbiec-Leonhard — Deutschland und die Deutschen, cz. I. **J. francuski IIIc:** Kielski: Leçons de français, cz. III. **Historja IIIa:** Moszczeńska-Mrozowska — Podręcznik do nauki historji, cz. III; kl. IIIb: Jan Dąbrowski — Historja, cz. III; kl. IIIc: T. Bornholtz — Historja

dla III kl. gimn; Nanke-Semkowicz: Szkolny Atlas Historyczny. Geografia: St. Pawłowski — Kraje i morza pozaeuropejskie; E. Romer — Powszechny atlas geograficzny; Zaganowski — Wypisy geograficzne. Fizyka: Bąkowski i Lorenz — „Fizyka“. Chemia: E. Turkiewicz — Świat chemji. Matematyka: Banach — Algebra dla kl. III; B. Iwaszkiewicz — Geometria dla kl. III.

Klasa VI (oddział humanistyczny).

Religia: Ks. R. Archutowski — Historia Kościoła katolickiego w zarysie. J. polski: Chrzanowski-Wojciechowski: Wypisy polskie na klasy wyższe szkół średnich. J. łaciński: Sinko — Wiązanka wierszy Owidjusa; Jędrzejowski-Rapaport-Livius — Dzieje rzymskie; Fr. Terlikowski - M. Szczerbański — Życie starożytnych Rzymian; kl. VI a: Parandowski — Mitologia. J. niemiecki: Jakóbiec i Leonhard — Deutschland und die Deutschen, cz. II — Gramatyka Jahner — Deutsche Grammatik; VI a, b: Lektura: Ebner-Eschenbach — Krambambuli; VI c: Liliencron — Zwei Novellen. Historia: Cz. Nanke — Historia nowożytna, cz. I i II; Cz. Nanke — Wypisy. Geografia: St. Pawłowski — Geografia krajów i mórz europejskich; E. Romer — Powszechny atlas geograficzny; Zaganowicz — Wypisy geograficzne. Matematyka: Mikułowicz: Arytmetyka i algebra na kl. VI; Zydler — Geometria; Rybkin — Zbiór zadań geometrycznych I; Okulicz — Zbiór zadań algebraicznych II. Fizyka VI a i b: St. Kalinowski — Nauka fizyki, cz. I; W. Rybczyński — Zbiór zadań z fizyki.

Ponadto w oddziale klasycznym:

J. grecki: M. Golias — Wstępna nauka j. greckiego; Rapaport — Homera Ilias; Bednarowski — Wybór z dzieł Ksenofonta; Terlikowski-Szczerbański — Życie starożytnych Greków; Parandowski — Mitologia.

Klasa VII.

Religia: Ks. Sieniatycki — Dogmatyka katolicka. J. polski: M. Kridl — Literatura polska wieku XIX, cz. II i III. J. łaciński: Szczepański — Wybór mów Cyserona; T. Sinko — Wybór z dzieł Wergiljusza; Terlikowski-Szczerbański — Życie prywatne i publiczne starożytnych Rzymian. J. niemiecki: Jakóbiec i Leonhard — Deutschum I. Historia: Cz. Nanke — Historia nowożytna, cz. II; Cz. Nanke — Wypisy. Matematyka: Mikułowicz — Arytmetyka i algebra na kl. VII; Zydler — Geometria; kl. VII a: Wojtowicz — Trygonometria; Łomnicki — Tablice mat.-fizyczne. Fizyka: VII a: Kalmowski — „Fizyka“, tom II; kl. VII b: St. Kalinowski — Nauka fizyki dla gimnazjów klasycz. cz. I; W. Rybczyński — Zbiór

zadań z fizyki. Chemja: VII a: Br. Duchowicz — Chemja szkolna.

Ponadto na oddziale klasycznym:

J. łaciński: Cicero — In Catilinam orationes, Pro Archia poeta — De republica VI 9—29, Somnium Scipionis; Sinko — Wybór z dzieł Wergiljusza; J. grecki: A. Rapaport — Homera Iljada; Jędrzejowski-Rapaport — Platona Apologia; Witkowski — Homera Odyseja; Terlikowski-Szczerbański — Życie starożytnych Greków; Parandowski — Mitologia.

Klasa VIII.

Religja: Ks. Lubelski — Etyka katolicka. J. polski: Manfred Kridl — Literatura polska XIX w. Teksty. J. łaciński: Sinko — Wybór pism Horacego, Poezje Horacjusza; Szczepański — Wybór pism filoz. Cyserona, Tacyta — Annales. J. niemiecki: Jakóbiec — Deutschtum, cz. II. Historia: Nanke — Historia nowożytna, cz. II — Wypisy; Pawłowski-Bystroń-Peretiatkowicz — Polska współczesna, Mały rocznik statystyczny, Konstytucja z 23/III 1935. Fizyka: St. Kalinowski — Nauka fizyki, cz. III; W. Rybczyński: Zbiór zadań z fizyki. Matematyka: Wojtowicz — Trygonometria; Łomnicki — Tablice. Propedeutyka fil.: Witwicki — Zarys psychologii; Sośnicki — Zarys logiki. Higjena: Dr. Kazimierz Zgórski — Higjena.

Nadto na oddziale klasycznym:

J. grecki: Sofoklesa — Antygona; Eurypidesa — Medea (pryw.); Platona — Kryton; Phaidon, Rzeczpospolita, Symposion.

Zasady opracowania podziału godzin i rozdziału czynności Grona Nauczycielskiego.

Dyrekcja przy układaniu rozdziału czynności starała się zastosować zasadę ciągłości pracy wychowawczej i dydaktycznej. Zasadę tę przeprowadzono w większości wypadków. Przeszkodę w tem stanowiły przeniesienia nauczycieli i podział jednej klasy na dwa oddziały.

W ciągu roku nastąpiła zmiana nauczyciela ćwiczeń cielesnych (śmierć poprzednika).

Dyrekcja zastosowała zasadę — we wszystkich wypadkach — nauczania przedmiotów szkolnych przez nauczycieli-fachowców.

Przydział opieki nad poszczególnymi organizacjami i kółkami był dobrowolny i uwzględniał przede wszystkim zamiłowanie nauczyciela.

Opracowanie podziału godzin było jeszcze bardziej skomplikowane niż w ub. r. szkolnym. Wpłynęło na to:

1. istnienie trzech ognisk metodycznych przy tut. zakładzie i powierzenie kierownictwa tychże 3 nauczycielom, korzystającym ze zniżki godzin do 12 godzin tygodniowo, oraz kilku dni wolnych w tygodniu; 2. powierzenie obowiązków instruktora wychowania fizycznego jednemu nauczycielowi, korzystającemu ze zniżki godzin do 6 godz. tyg.; 3. powierzenie obowiązków instruktorów nauki religii 2 nauczycielom, korzystającym ze zniżki godzin do 12 godz. tyg.; 4. nauczanie 2 nauczycieli o niepełnym etacie (religia 8 godz. i ćwiczenia cielesne 10 godzin), a uczących w innych zakładach; 5. udzielanie przez 2 nauczycieli nauki w miejskim i prywatnym zakładzie średnim; 6. konieczność podziału pracowni biologicznej, geograficznej i zajęć praktycznych między 2 nauczycieli, a sali gimnastycznej między 3 nauczycieli; 7. konieczność podziału klas na grupy przy nauczaniu biologii, fizyki i zajęć praktycznych oraz j. angielskiego i francuskiego (w kl. 1 a).

Mimo wielu trudności udało się w podziale godzin uwzględnić następujące momenty:

1. wyeliminowanie matematyki z ostatniej lekcji;
2. kumulację godzin w pracowniach w nauce: biologii, geografii (w kl. 1-szej), fizyki i zajęć praktycznych oraz w innych przedmiotach na życzenie nauczycieli;
3. odbywanie ćwiczeń grupowych w pracowniach na pierwszej i ostatniej lekcji (wzgl. 1 i 2 oraz 5, 6-tej lekcji);
4. Nauczanie j. angielskiego i francuskiego w kl. 1-szej na pierwszej i ostatniej lekcji;
5. ograniczenie nauki we czwartek do czterech lekcji, z tem, że dalsze godziny poświęcano: godzinom wychowawczym, zebraniom kółek i organizacyj szkolnych, odczytom, przedstawieniom kinowym i t. p.
6. nauczanie przedmiotów nadobowiązkowych oraz obowiązkowych gier i zabaw wyznaczono na godziny popołudniowe.

POMOCE NAUKOWE.

Jak sama nazwa wskazuje, pomoce naukowe odgrywają w całokształcie warunków i organizacji pracy uczniów w szkole rolę bardzo poważną. Wzbudzają zainteresowanie ucznia do danego zagadnienia, rozszerzają horyzont jego wiedzy, ułatwiają mu zrozumienie niektórych problemów, rozbudzają wyobraźnię, a wreszcie pozwalają uczniowi podejść do prawd naukowych od strony praktycznego doświadczenia.

Z tych więc też powodów pomoce naukowe otoczone są odpowiednią opieką Dyrekcji i grona nauczycielskiego. Ubiegły rok sprawozdawczy daje na to szereg dowodów:

1. Zbiory historyczno-geograficzne zostały uporządkowane i skompletowane w nowej ułokacji, powstałej z sali klasowej, a pozwalającej na normalną ich administrację i pełne wykorzystanie.

2. Biblioteka uczniowska znalazła wreszcie swoje własne locum, obszerną i wygodną salę klasową.

3. Kierownictwo Ogniska metodycznego historii uruchomiło bogate zbiory map, czasopism naukowych, książek popularno-naukowych, dzieł historycznych i obrazów, dostosowane do programu nowego gimnazjum. Ze zbiorów korzysta młodzież i nauczyciele historii, zgrompowani w Ognisku metodycznem.

4. Kierownictwo Ogniska metodycznego filologii klasycznej kompletuje pomoce naukowe w formie obrazów, szkiców, książek popularno-naukowych, dostosowane do wymogów nowego programu nauczania filologii klasycznej.

5. Pracownia humanistyczna zorganizowana została na nowych zasadach, dostosowanych do życzeń młodzieży, a opartych o doświadczenia, poczynione w roku ubiegłym.

6. W innych pracowniach poczyniono również pewne zmiany organizacyjne, wynikające z potrzeb i doświadczeń. Uzupełniono szczególnie zbiory i pomoce, potrzebne w klasie III-ciej.

7. Wszystkie zbiory skontrolował w bieżącym roku p. o. dyrektor, poczem wszelkie stwierdzone potrzebne naprawy, uzupełnienia i zabiegi konserwujące uskutecznione zostały w miarę możliwości we własnym zakresie (w pracowni zajęć praktycznych), a w razie potrzeby w odpowiednich warsztatach fachowych.

Poszczególne zbiory pomocy naukowych przedstawiają się następująco:

I. Biblioteka nauczycielska

liczy 4049 dzieł (4432 tomów). W r. szk. 1935/36 korzystało z biblioteki 25 osób z grona profesorskiego i wypożyczyło 194 dzieła w 199 tomach, oraz 11 uczniów, którzy wypożyczyli 23 dzieł w 26 tomach.

W r. szk. 1935/36 przybyły do biblioteki następujące dzieła: W. Lipiński, Walka zbrojna o niepodległość Polski; Dr. A. Wereszczyński, Wiadomości o Polsce współczesnej, cz. I; Wł. Feist, Obrona przeciwlotniczo-gazowa wnętrza kraju; Z. Bartel, Walka gazowa i obrona przeciwgazowa; Z. Marynowski. Pomieszczenia

przeciwgazowe; Z. Marynowski, Drużyny odkażające; S. Klebanowski, Jak ma gimn. ogólnokształcące uczyć i wychowywać młodzież; J. Kuchta, Rozwój psychiczny młodzieży; St. Rudniański, Technologia pracy umysłowej; St. Napierski, Od Baudelaire'a do nadrealistów; Śląsk, ziemia i ludzie; I. Gundulič, Osman, poemat o wojnie chocimskiej.

Dyrekcja prenumerowała w bież. r. szk. następujące czasopisma: 1. Chowanna, 2. Zrąb, 3. Oświata i wychowanie, 4. Parametr, 5. Kultura Pedagogiczna, 6. Polonista, 7. Kwartalnik klasyczny, 8. Przegląd klasyczny, 9. Eos, 10. Wychowanie fizyczne.

Zawiadywał biblioteką nauczycielską prof. Dłużniewski Franciszek.

II. Biblioteka uczniowska

dotychczas mieściła się w sekretarjacie gimnazjum i udostępnienie jej było w godzinach przedpołudniowych z tego powodu bardzo utrudnione. W bieżącym roku szkolnym zostały zbiory biblioteczne pomieszczone w jednej z sal klasowych, która oprócz tego służyła także jako rozmownica w godzinach przyjęć poszczególnych nauczycieli. Wypożyczanie książek odbywało się codziennie podczas dużych pauz, co umożliwiło nieograniczone korzystanie z biblioteki także przez młodzież dojeżdżającą. W bież. roku szk. sporządzono katalog kartkowy. Biblioteka liczy obecnie 2385 dzieł, z czego w ciągu ostatniego roku szkolnego przybyło 283 książek, zakupionych częściowo z zasiłku W. O. P., częściowo zaś Rady Rodzicielskiej.

Zaw. prof. Kobiela Ludwik.

III. Pracownie i gabinety.

1. Gabinet historyczny przeniesiony został z początkiem bież. roku szk. z suteryn na I piętro do sali klasowej, odpowiednio urządzonej i zorganizowanej. Zbiory historyczne i humanistyczne podzielono na odrębne grupy, poświęcone poszczególnym zagadnieniom. Niektóre z tych grup nie mają należytego pomieszczenia w formie szaf czy stalug, co w pewnej mierze utrudnia ich pełne wykorzystanie. Braki te zostaną w najbliższym czasie uzupełnione.

Brak potrzebnych funduszy uniemożliwił w ciągu roku zakupienie nowych pomocy. Gabinet korzystał natomiast w wysokim stopniu ze zbiorów Ogniska metodycznego historii względnie filologii klasycznej.

W gabinecie znalazły pomieszczenie zbiory geograficzne, nie znajdujące się w podręcznym użytku w pracowni geograficznej, oraz biblioteka Kółka Historycznego.

Administracja zbiorów, wydawanie do poszczególnych klas, kontrola nad poszanowaniem ze strony uczniów, utrzymywanie porządku i konserwacja spoczywały w rękach zarządu Kółka Historycznego, który do pracy tej delegował 2 uczniów-członków, Wendta Zbigniewa kl. VII a i Jarczyka Domysława kl. III c. Uczniowie ci dobrze wywiązali się z powierzonego im zadania.

2. Zbiory Ogniska metodycznego historii.

3. Zbiory Ogniska metodycznego filologii klasycznej.

4. Pracownia geograficzna.

5. Pracownia humanistyczna.

6. Pracownia biologiczna.

7. Pracownia fizykalno-chemiczna.

8. Pracownia zajęć praktycznych.

Zestawienie pomocy i środków naukowych
(wedł. ksiąg inwentarza).

L. p.	Nazwa zbioru	Z początkiem roku szkolnego było przedmiotów (dział)	Przy- było	Uby- to	Stan z końcem roku szkolnego 1935/36
1	Zbiory biologiczne	767	4	—	177
2	„ geogr.-hist.	829	1	—	830
3	„ muzyczne	118	7	4	121
4	„ rysunkowe	349	—	—	349
5	„ dentyst.-lekarskie	173	—	—	173
6	„ fizyczne	1.199	8	—	1.207
7	„ chemiczne	96	8	—	102
8	„ mineralogiczne	729	—	—	729
9	„ robót ręcznych	975	133	108	1000
10	„ gimnastyczne	272	26	—	298
11	„ sprzętów gimnazjum	1.305	70	44	1.331
12	Biblioteka nauczycielska	4.229	86	216	4.649
13	„ uczniowska	2.096	283	6	2.385
14	Pracownia romanistyczna	7	—	—	7
15	„ germanistyczna	136	—	—	136
16	„ filologiczna	39	63	—	102
17	„ historyczna	42	236	—	278
	Razem	13.365	875	378	13.868

(W roku szkolnym 1934/35 13.401 508 416 13.493)

Pracownia i gabinet przyrodniczy.

Pracownia i gabinet przyrodniczy pomieszczony jest na I piętrze w 2 salach, z których pierwsza stanowi laboratorium, druga przeznaczona jest na zbiory. Laboratorium posiada salę dużą, jasną, wyposażoną w 8 laboratoryjnych stołów, w 4 stoły do hodowli zwierząt i roślin, 2 szafy na instrumenty laboratoryjne, 2 tablice, 1 szkrzynię na tablice poglądowe, 1 katalog, 30 słoików laboratoryjnych.

Sala udekorowana jest obrazami z zakresu przyrodoznawstwa oraz kwiatami. Wyposażenie pracowni w przyrządy laboratoryjne i szkło dobre. Pracowano 9-ma mikroskopami. Gabinet mieści się w małej salce, przylegającej do pracowni, zbiory pomieszczone w 6 szafach. Na zbiory składają się preparaty wypchane, spirytusowe, suche preparaty, modele z masy papierowej i tablice. Wyposażenie wystarczające. Zbiory uzupełniono w bieżącym roku szk. o 4 pozycje: 813. Głuszc, okaz wypchany. 814. Kuropatwa, okaz wypchany. 815. Sojka, okaz wypchany. 816. Surowiec wełny w tubkach papierowych.

W pracowni prowadzono hodowlę zwierząt i roślin, potrzebnych do ćwiczeń laboratoryjnych. Pracownia wyposażona jest w bibliotekę przyrodniczą, którą opiekuje się Kółko przyrodnicze.

Wszystkie ćwiczenia klas pierwszych i drugich odbywały się w pracowni. Przy wykonywaniu ćwiczeń nie napotymano na trudności laboratoryjne, ponieważ uposażenie pracowni daje możliwość nauczycielowi wykonania wszystkich, przepisanych programem ćwiczeń.

Pracownią i zbiorami zawiadywał prof. Dr. T a d e u s z K ł o s k a.

Pracownia geograficzna.

Pracownia geograficzna, uruchomiona przed 3 laty, składa się z 12 stołów, 48 krzeseł, specjalnego urządzenia do zawieszania map, 3 tablic, 2 szaf na mapy, piaskownicy, epidjaskopu i ekranu. Pomieszczenie pracowni nie jest w zupełności korzystne, sala bowiem, w której mieści się pracownia, jest dość szczupła i nie pozwala na dalsze jej rozbudowanie. Pracownia może być w każdej chwili zaciemniona i korzystali z niej przy użyciu epidjaskopu także nauczyciele uczący innych przedmiotów.

Zasadniczo wszystkie lekcje geografii odbywały się w pracowni. Zbyt jednak duża ilość klas i trudności przy ułożeniu odpowiedniego podziału godzin przy 2 nauczycielach uczących geografii spowodowały, że niektóre lekcje musiały odbywać się w klasach.

Pracownia jest dostatecznie zaopatrzona w mapy ściennie, posiada kilka kompletów map topograficznych

i w podz. 1:300.000, korzysta ze zbiorów petrograficznych zakładu oraz posiada własny zbiór okazów paleontologicznych. W bieżącym roku zakupiono mapę ścienną półwyspu Apenińskiego Romera oraz wyeliminowano ze zbiorów wszystkie stare mapy niemieckie. Obrazów geograficznych jest także dostateczna ilość.

Na własność pracowni przechodzą lepsze i dokładniej wykonane ćwiczenia uczniów. Są one wzorem dla klas następnych, jak ćwiczenia wykonywać należy.

Pracownia posiada również bibliotekę, liczącą 188 książek treści naukowej i popularnej. Korzystało z niej w ciągu roku 234 uczniów, którzy przeczytali 1235 książek.

Najpilniejszą i najbardziej konieczną rzeczą jest kupienie nowego epidiaskopu. Obecny bowiem jest już przestarzały i nie nadaje się do wyświetlania ilustracji z książek.

W pracowni wykonano w ciągu roku następujące ćwiczenia: Klasy pierwsze: (geografia Polski) siatkę geograficzną Polski, granice, sąsiedzi i obszar Polski, rysunek poziomicy, klimat, sieć rzeczną, produkcję górniczą, stosunki narodowościowe Polski, gęstość zaludnienia, rozmieszczenie Polaków poza granicami Polski, produkcję Śląska i Polski.

Klasy drugie (geografia Europy): Wielkość i ludność Europy w stosunku do innych części świata, posiadłości Europy w innych kontynentach, rozczłonkowanie, klimat, systemy górskie, podział na szczepy i wyznania.

W zakresie geografii krajów i mórz pozaeuropejskich (klasy trzecie i szóste): rozmieszczenie lądów i mórz, rozczłonkowanie, gęstość zaludnienia, produkcja najważniejszych skarbów mineralnych.

Ćwiczenia powyższe wykonali częściowo wszyscy uczniowie, częściowo pracowali w zespołach.

Zbiory fizyczno-chemiczne

wykazują w bieżącym roku pewien przyrost. Inwentarz stały w zakresie fizyki zwiększył się o 8 przyrządów i wykazuje obecnie 1207 pozycji. Ponadto w związku z realizacją programu w klasach trzecich nowego typu zakupiono przyrządów i materiałów, głównie szkła (parownice, zlewki, kolby, pipety, biurety, rurki szklane i t. d.) na sumę 350,70 zł dla potrzeb fizyki i chemii.

Zbiory chemiczne powiększyły się według księgi inwentarza stałego o 8 sztuk do liczby 102; na chemikalia wydano w ciągu roku 64,26 zł, ponadto zużyto zapasy chemikaliów z roku poprzedniego na sumę około 50 zł.

Pracownia robót ręcznych.

Zmiany w inwentarzu pracowni zajęć praktycznych. Z początkiem roku szk. 1935/36 (w dn. 1 IX 1935 r.) było sprzętów i narzędzi razem 969 sztuk; przybyło w ciągu roku szk. 1935/36 (głównie urządzenie do obróbki szkła) 133 sztuk; razem 1102 sztuk.

Ubyło w ciągu roku szk. 1935/36 (oddano do innych szkół zbywających 78 sztuk, zużyto 30) 108 sztuk.

Stan z końcem roku szk. 1935/36 994 sztuk.

Pracownia humanistyczna.

Pracownia humanistyczna uczniów mieści się w osobnej sali, odpowiednio urządzonej jeszcze w ubiegłym roku szkolnym i służyła jako pracownia dla przedmiotów: języka polskiego, filologii klasycznej i historii. W pracowni tej znajdowali uczniowie konieczne dzieła z zakresu powyższych przedmiotów, a zwłaszcza encyklopedje, słowniki, opracowania syntetyczne. Do liczby dzieł z roku ubiegłego 170, przybyło w obecnym roku szkolnym 10 oraz 4 płyty gramofonowe.

Uczniowie korzystali z pracowni w godzinach popołudniowych, dyżury pełnili uczniowie klas wyższych.

W pracowni odbywały się sporadycznie lekcje, prowadzone systemem uczenia się pod kierunkiem oraz prace zespołowe szczególnie z języka polskiego i historii.

Zbiory zespołu metodycznego filologii klasycznej.

W Państwowym Gimnazjum w Katowicach mieści się od ubiegłego roku szkolnego Zespół metodyczny nauczycieli filologii klasycznej Województwa Śląskiego. Zespół posiada własną bibliotekę, liczącą 78 dzieł i 24 obrazów. Biblioteka Zespołu obejmuje dzieła z zakresu metodyki nauczania filologii klasycznej oraz naukowe jakoteż czasopisma. Z dzieł tych korzystali nauczyciele filolodzy Województwa Śląskiego.

Zbiory Ogniska metod. historii.

W roku szk. 1935/36 przeniesiono zbiory pomocy nauk. Ogniska z państw. gimn. klas. w Chorzowie do tut. zakładu.

W ciągu roku sprawozdawczego zbiory te powiększyły się (drogą kupna wzgl. darów) następująco:

przybyło książek	50
ściennych map	5
pocztówek (do epidjaskopu)	168
albumy	3
obrazy hist.	10

Zbiory składają się z dzieł historycznych i metodycznych dla nauczycieli hist., z książek do lektury historii dla uczniów, następnie zawierają: mapy, ilustracje ścienne i do wyświetlania epidjaskopem, oraz zbiór tekstów źródłowych i tablice paleograficzne.

W roku szk. 1935/36 prenumerowano: Kwartalnik Hist. wraz z Wiadomościami hist.-dydak., Zranie Śląskie, Vergangenheit u. Gegenwart, Przegląd Współczesny (tylko w I półroczu).

Stan urządzenia wewnętrznego szkoły.

Urządzenie wewnętrzne szkoły — z wyjątkiem pracowni — wykazuje następujące niedomogi:

a) ławki w większości klas nie są przystosowane do wieku uczniów;

b) stan części ławek jest fatalny; narażają one często uczniów na szkody materialne. Naprawy przedsiębrane nie usuwają mankamentów, gdyż są one wybrakowane i nie nadają się absolutnie do użycia.

Rodzice — słusznie zresztą — w szeregu wypadków demonstrowali przeciw temu.

c) Szereg tablic szkolnych jest nieodpowiedni i nie nadaje się do użytku.

d) wentylacja suteryn (w których znajdują się ustępy uczniowskie i nauczycielskie) jest niedostateczna;

e) urządzenie sali konferencyjnej wymaga zmiany na nowe;

f) urządzenie auli (ławki i krzesła) wymaga również wymiany na nowe.

Wogóle zaś stan zakładu (budowanego w roku 1899) nie odpowiada ani postulatowi higieny (brak szatni) i zdrowotności (przestarzałe ogrzewanie centralne), a nadto budynek jest zanadto szczupły, że odczuwa się brak pomieszczenia, a organizacje szkolne muszą szukać sobie locum poza uczelnią (Harcówka).

Budowa nowego gimnazjum w Katowicach staje się z roku na rok coraz bardziej palącą potrzebą.

Czytelnictwo młodzieży.

Na terenie szkoły uczniowie mieli do użytku ogólną bibliotekę szkolną, biblioteki klasowe oraz biblioteki fachowe, prowadzone przez poszczególne Kółka naukowe. Biblioteki klasowe i fachowe były wydzielone z ogólnej biblioteki szkolnej a zarządzali nimi uczniowie pod nadzorem wychowawców i opiekunów Kółek.

Z biblioteki ogólnej wypożyczyli w ciągu roku szkolnego (do końca maja) uczniowie klas I-szych: 378 książek, klas II-gich: 121 książek, klas III-cich: 105 książek, klas VI-tych: 38 książek, klas VII-mych: 25 książek, klas VIII-mych: 6 książek.

Główny ruch biblioteczny skupiał się w bibliotekach klasowych, jako przystosowanych najbardziej do poziomu umysłowego i zainteresowań młodzieży. W tych bibliotekach były także egzemplarze obowiązkowej lektury uzupełniającej, przeznaczone w pierwszym rzędzie dla młodzieży niezamożnej. Z bibliotek klasowych wypożyczyli uczniowie klas I-szych: 649 książek, klas II-gich: 372, klas III-cich: 742, klas VI-tych: 446, klas VII-mych: 265, klas VIII-mych: 342. Najwięcej książek z biblioteki klasowej wypożyczono w klasie III a — 354, najmniej w klasie I c — 149.

Ruch w bibliotekach fachowych był następujący: Z biblioteki Kółka Abstynentów wypożyczyło 15 uczniów 47 książek, z biblioteki Sodalicii Marjańskiej uczniów 80, książek 402, z biblioteki filologicznej uczniów 16, książek 37, z historycznej uczniów 32, książek 81, z geograficznej uczniów 234, książek 1235, z przyrodniczej uczniów 35, książek 76, a ponadto były wypożyczenia z biblioteki fizycznej oraz zajęć praktycznych a także z Kółka L. O. P. P. i z Kółka L. M. K. Z bibliotek fachowych korzystali przeważnie uczniowie klas wyższych.

Osobną bibliotekę posiada także Osiedle szkolne w Starem Bielsku, z której korzystają uczniowie podczas dwutygodniowego pobytu tamże, a korzystają licznie, czego dowodem jest, że naprzykład z kl. III a 43 uczniów przeczytało 154 książek, a więc na jednego ucznia w klasie przypadają przeciętnie 3 książki.

Poza gimnazjum korzystali uczniowie z księgozbiorów własnych i rodzinnych, z T. C. L. oraz innych, komunalnych i prywatnych. Zwłaszcza uczniowie starsi uczęszczają licznie do biblioteki T. C. L. oraz do innych, jak sejmowa, kolejowa, pocztowa, policyjna, wojskowa, kopalniana, parafjalna i t. d., a także do wypożyczalni publicznych (Lektor, Kultura, Litteraria, Górskiego). Zestawienie statystyczne wykazuje, że znacznie więcej książek dostaje się do rąk młodzieży ze zbiorów pozaszkolnych aniżeli z bibliotek szkolnych. I tak z bibliotek pozaszkolnych korzystali uczniowie (kolejność liczb oznacza ilość uczniów, korzystających: 1. z biblioteki ojca lub rodziny, 2. z T. C. L., 3. z innych bibliotek) następująco: uczniowie klas I-szych: 84, 47, 44, klas II-gich: 41, 19, 28, klas III-cich: 63, 26, 23, klas VI-tych: 75, 35, 10, klas VII-mych: 23, 13, 24, klas VIII-mych: 20, 32, 43.

Organizację pracy w bibliotece szkolnej uwzględniono przy omówieniu pomocy szkolnych (str. 44).

Zawiadowcą biblioteki uczniowskiej był prof. Ludwik Kobiela.

9. Hospitacje p. o. dyrektora i wizytacje władz szkolnych.

P. o. dyrektor przeprowadził w I okresie konferencyjnym 46, w II — 44, w III — 25, razem 105 godzin lekcyjnych hospitacyj, z czego na klasy III-cie (jako klasę pierwszoroczną nowego typu) przypadło 24 lekcji hospitowanych.

P. o. dyrektor hospitował kilkakrotnie lekcje języków obcych nadobowiązkowych, których nauka odbywała się w godzinach popołudniowych.

Celem hospitacyj w I-szym okresie było: zapoznanie się z zasobem wiadomości uczniów nowych, ich poziomem umysłowym, brakami mogącymi ew. zahamować normalne przerobienie materiału naukowego względnie jego przerobienie w normalnym czasie. Po wstępnych hospitacjach i zarządzeniach skontrolowano wyniki tych zarządzeń. W klasach III-cich zwracał p. o. dyrektor uwagę na ścisłe przerabianie materiału naukowego i osiągnięcie wyników oraz zaznajamiał się z trudnościami napotykanymi przy realizacji programu.

W klasach 8 kontrolował hospitujący osobiście poziom umysłowy i wiadomości uczniów a to ze względu na bliskie zakończenie przez nich kursu nauki.

U nowych nauczycieli zaznajamiano się z ich metodyką pracy, u wszystkich czy i o ile są przez nich realizowane postulaty statutu gimnazjum.

Celem hospitacyj w II-gim okresie było: śledzenie postępów realizacji nowego programu i szukanie dróg, umożliwiających jego realizację, badanie pracy nauczycieli w klasach nowego typu w związku z nowym programem nauczania, badanie pracy nauczycieli nad uczniami, wykazującymi słabe uzdolnienia, czy i o ile stosują nauczyciele metodykę nauczania nowych programów w klasach starego typu.

W III okresie odbył p. o. dyrektor kontrolę w y n i k ó w nauczania.

Omawianie lekcji i wyników prac piśmiennych oraz pracy wychowawczej odbywało się z poszczególnymi nauczycielami, ustalając w wątpliwych wypadkach metody pracy; organizacja pracy domowej ucznia była stale powracającym tematem pohospitacyjnych konferencyj.

P. o. dyrektor na godzinach zastępstw za nieobecnych nauczycieli miał sposobność zaznajomić się częściowo

z metodyką pracy nauczyciela przez przegląd zeszytów domowych ucznia i jego zapisków szkolnych.

Nadto p. o. dyrektor w każdym okresie konferencyjnym przeglądał wypracowania szkolne uczniów.

Do obowiązków dyrektora zakładu należało hospitowanie klas na Osiedlu; hospitacyj takich odbyło się 12. P. o. dyrektor w ciągu roku przeprowadził kontrolę czynności i ksiąg wszystkich kółek i organizacji szkolnych i odbył z ich przewodniczącymi konferencję.

P. o. dyrektor hospitał godziny wychowawcze, zebrania kółek, brał udział często w zebraniach patronatów klasowych, P. K. H. i innych komórkach organizacyjnych życia zakładu.

Wizytacje zakładu.

Pan Kurator Dr. Tadeusz Kupczyński, Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego, kilkakrotnie z różnych okazji zwiedzał zakład, zaznajamiając się z metodami pracy wychowawczej w zakładzie. Ostatnio przysłuchiwał się egzaminowi dojrzałości, badając poziom umysłowy abiturjentów oraz zaznajamiając się z wynikami prac piśmieniowych egzaminu dojrzałości. Pan Kurator dwukrotnie zwiedził Osiedle, przysłuchując się lekcjom, oraz zbadał całokształt spraw związanych z Osiedlem.

Pan Wizytator Ministerjalny Brycki wizytował zakład dwukrotnie, w październiku 1935 i w czerwcu 1936 r.

Pan wizytator Sołtys Miłosz zaznajamiał się ze stanem zakładu na kilkakrotnych wizytacjach, zwracając uwagę na sprawy wychowawcze i administracyjne. Nadto trzykrotnie wizytował Osiedle i przysłuchiwał się lekcjom tam prowadzonym.

Ksiądz Wizytator Milik wizytował naukę religii w styczniu 1936 r.

Pp. Instruktorowie ministerjalni: pp. Buczkowski i Dr. Michałowska wizytowali zakład w różnych czasach.

Po każdej wizytacji następowały konferencje i zarządzenia.

10. Różne formy pracy Grona nauczycielskiego.

Prof. Dr. Frančič Vilim — organizował przez cały rok jako przewodniczący Komisji Międzyszkolnej przedstawienia szkolne, kinowe, imprezy wszelkiego rodzaju o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, zorganizował wycieczkę reprez. młodzieży szkół średnich z całej Polski na Bałkan, wygłosił odczyt w Radju Polskiem na temat Osiedli szkolnych.

Prof. Ankiewicz Jan — zorganizował audycję radiową i wieczór, poświęcone Horacemu, przeprowadził szereg prac w związku z ogn. met. fil. klas.

Prof. Dr. Betleja — przeprowadził ankietę w swej klasie na temat osiedla, objął część prac organizacyjnych repr. wycieczki na Bałkan.

Mgr. Brachman Joachim — przeprowadził 17 IX lekcję pokazową w kl. Ib na temat przejścia z okresu bezpodręcznikowego do podręcznika.

Chudziński Jan — zorganizował kurs pomocy naukowych dla naucz. szkół powsz., drugi dla nauczycieli szkół średnich, kurs modelarstwa dla uczniów gimn., wystawę modeli szybowcowych, objął organizację zawodów modeli szybowcowych. Lektura na temat korelacji zajęć praktycznych z innymi przedmiotami.

Prof. Dłużniewski Franciszek — przeprowadził ankietę w klasie III-ciej w sprawie trudności nauki w domu, pomocy dodatk. i t. p.

Prof. Dr. Janicki Stanisław — przeprowadził ankietę w sprawie czasu nauki i przedmiotów, sprawował kierownictwo grupy katowickiej ogn. met.-przyrodn., prowadził studia naukowe w Muzeum Śląskiem.

Ks. Prof. Josiński Robert — przeprowadził w klasach ankietę w sprawie rekolleksyj.

Karuga Wincenty — j. w. w sprawie sportu w szkole, pracował w Międzyszkolnym Klubie Sportowym (sekcji hokejowej i piłki nożnej), studjował zagadnienie „normy” i „miernika” w wychowaniu fizycznym młodzieży w Polsce.

Mgr. Kieresieński Zbigniew — przeprowadził w gimnazjach katowickich ankietę w sprawie prasy młodzieżowej. Zorganizował audycję radiową p. t. „Powstanie Listopadowe”, wygłosił referat na Radzie pedag. p. t. „Zagadnienia prasy młodzieżowej”.

Kisieliński Stefan — wygłosił odczyt w radju polskiem na temat: „Sporty letnie”.

Prof. Dr. Kłosa Tadeusz — przeprowadził lekcję pokazową na Osiedlu 3 V 1935 r., studjował literaturę osiedlańską.

Prof. Kobiela Ludwik — przeprowadził ankiety w sprawie a) Osiedla, b) palenia tytoniu i uczęszczania do kina, c) czytelnictwa, d) materiału naukowego z jęz. polskiego w kl. III, zorganizował audycję radiową p. t. „Przerwa w szkole”. Wydał zbiór nowel p. t. „Zabi kraj”, Studja z zakresu literatury śląskiej oraz etnografji.

Prof. Kotajny Jan — był przewodniczącym sekcji Osiedlowej przy Ognisku met., administr. Śląskiej biblioteki historycznej dla młodzieży.

Prof. Małecki Alfons — przeprowadził ankietę w sprawie pracy domowej uczniów.

Prof. Dr. Popiołek Kazimierz — przeprowadził w ramach prac ogn. met. trzy ankietę w sprawie realizacji nowego programu historii oraz szereg prac, związanych z Ogniskiem met. historii.

Ks. Prof. Dr. Siara Aleksy — prowadził kursa katechetyczne oraz kursa dla wychowawczyń przedszkoli.

Śmidowicz Rudolf — przeprowadził lekcję praktyczną w kl. III a 16 V na temat „Rozwiązalność układu równań“.

Prof. Dr. Stolingwa Piotr — przeprowadził ankietę na temat pobytu klasy na Osiedlu.

Prof. Mgr. Wnuk Marjan — przeprowadził ankietę na temat „Jak reagujemy na czytanki p. t. „Mówią wieki“. Referat na Radzie Pedag. na temat „Szkolnictwo w Austrii“.

Inż. Zieliński Stanisław — prowadził kurs Radjotechniki krótkofalowej dla młodzieży szkół średnich.

11. Doksztalcanie nauczycieli.

Członkowie tut. grona nauczycielskiego brali c z y n n y udział w szeregu konferencyj ognisk metodycznych, przeprowadzając na nich lekcje praktyczne oraz wygłaszając referaty.

Czytelnictwo pedagogiczne w doksztalcaniu stałem odegrało niepoślednią rolę. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej (egzaminu wst. do klasy 1-szej) hospitowali po 3 lekcje swego przedmiotu w szkołach powszechnych różnych środowisk.

Poniżej podano wysiłki i prace członków grona nauczycielskiego w tym kierunku, przyczem I oznaczono udział w kursach i konferencjach metodycznych, II wygłoszone referaty, III czytelnictwo pedagogiczne, IV zwiedzenie innych szkół.

Prof. Dr. Frančié Vilim — wziął udział w konf. ogniska metod. języka polskiego, zajęć praktycznych. Wygłosił referat w W. O. P. „O osiedlach szkolnych“. Odbył podróż naukową na Bałkan i zwiedził szkoły śr. w Belgradzie, Sofji i Bukareszcie.

Prof. Ankiewicz Jan: I — 3 konferencje rejonowe ogn. met.; II — 16 XI 1935 Znaczenie egzekutywy i formy w nauczaniu filologii klas., 14 I 1936 Poco uczy się łaciny? (w radju); 27 I W 2000-lecie Horacego (w radju); 3 III Horacy w starożytności; 17 II Trudności w nauczaniu jęz. łacińskiego w kl. 1-szej i środki zaradcze. III — czytelnictwo fachowe, IV — jako instruktor fil. klas. szereg gimnazjów w woj. śląskiem.

Ks. Baksik Sylwester: III — Nauczyciel Polski, Kwartalnik Pedagog., Miesięcznik Katechetyczny.

Prof. Dr. Bettleja Tadeusz: I — 2 konfer. met. geografii i 1 historii, III — Chowanna, IV — 3 lekcje w szkołach powszechnych.

Mgr. Brachman Joachim: I — 3 konf. rejon. ogn. met.; II — 1. Okres bezpodręcznikowy, 2. Języki obce na Osiedlu; III — fachowe.

Chudziński Jan: I — 3 konf. rej. met. (1 w Krakowie), 6 konf. grupowych, met., kurs modelarstwa szybowcowego; II — 1. Korelacja zajęć praktycznych z innymi przedmiotami, 2. Współpraca nauczyciela zajęć praktyczn. z nauczycielem fizyki; III — „Praca ręczna w szkole“, „Rysunki i zajęcia praktyczne“, „Chowanna“; IV — Zwiedzanie innych szkół średn. w Poznańskim i na Pomorzu; wycieczka pedagog. na terenie Okr. Szk. Poznańskiego.

Prof. Dłużniewski Franciszek: I — 3 konf. rej. filologii klas., III — Przegląd klasyczny, Eos, Ferrero: „Wielkość i upadek Rzymu“.

Prof. Dr. Janicki Stanisław: I — 3 konf. ogn. met.; II — Rozkład materiału na kl. IV; III — fachowe i pedagog.; IV — 3 lekcje w szkołach powsz.

Ks. Prof. Jasiński Robert: I — 2 konf. met.; III — Miesięcznik katechetyczny, Kathetische Blätter.

Karuga Wincenty: I — 1 konf. met., II — Wpływ ćwiczeń cieł. na organizm; Sport a młodzież szkolna; III — Wychowanie fizyczne, Uczeń i klasa — Nawroczyńskiego.

Mgr. Kieresieński Zbigniew: I — 3 konf. met., II — Jak realizowałem Mickiewicza w kl. III-ciej; III — Arkady, Polonista, Marchoń.

Prof. Dr. Kloska Tadeusz: I — 2 konf. met. rej., II — Jak realizować program nauk przyrod. na Osiedlu; III — Lektura o Osiedlach polska i zagraniczna.

Prof. Kobiela Ludwik: I — 3 konf. met. rejon., III — Chowanna, Polonista, IV — 3 lekcje w szkołach pow.

Prof. Kotajny Jan: I — 2 konf. rej., 4 zebrania grupy, II — Korreferat: Nauczanie historii na Osiedlach; III — Wiadomości historyczno-dydakt., Kwartalnik historyczny. Zaranie śląskie.

Mgr. Lesikiewicz Józef: I — 2 konf. rej. met., 2 zebrania grupy katw., III — Dydaktyka matematyki, Parametr, literatura psychologiczna.

Prof. Małecki Alfons: I — 3 konf. met. rej., III — fachowe.

Mgr. Matusiak Stanisław: I — 1 konf. rej.

Prof. Pletnia Józef: I — 3 konf. rej. met., III — Muzeum, Kultura i nauka, Przegląd klasyczny, Eos.

Prof. Dr. Popiołek Kazimierz: I — konf. ognisk metod. i zebrania grup; II — Historia w kl. II, Sprawozdanie z grupy pedagogicznej, III — fachowe i szereg innych, IV — podróż pedag. po Okr. Szk. Poznańskim.

Ks. Prof. Dr. Siara Aleksy: I — 2 konf. rej., III — fachowe.

Skawiński Jan: I — kurs instruktorów modelarstwa lotniczego, 3 konf. rej., lekcja pokazowa.

Śmidowicz Rudolf: I — 2 konf. met. rej. i 1 zebr. grupy.

Prof. Dr. Stoliński Piotr: I — 1 konf. met. rej.

Tylek Andrzej: I — kurs instruktorów OPLG, II — Wyniki nauczania w dziedzinie fizyki w kl. III-ciej. Referat sprawozdawczy kier. krupy katowickiej.

Prof. Mgr. Wnuk Marjan: I — 3 konf. rej. met., II — Podręczniki do nauki języka polskiego w kl. III-ciej, Współczesna literatura polska w kl. VIII, Rozkład materiału polonistycznego w r. szk.

Wróbel Piotr: I — 3 konf. rej. met., III — Przegląd klasyczny, Eos, Kultura i nauka.

Inż. Zieliński Stanisław: I — kurs chemji, zorganiz. przez Ogn. met., 1 konf. metod. chemji i 1 fizyki, III — Fizyka i chemja w szkole, Biblioteka Ogn. met. fizyki i chemji.

III. Szkoła a społeczeństwo.

Współdziałanie domu ze szkołą było i w bieżącym roku szkolnym bardzo ważnym czynnikiem wychowawczym. Gimnazjum utrzymywało stały kontakt z domem rodzicielskim i starało się pogłębić swój stosunek do tego drugiego współczynnika wychowawczego, który zawsze należycie doceniało i którego postępowanie starało się uzgodnić z ogólnie przyjętym planem wychowawczym i jeżeli to było tylko możliwem — i metodami. Cel ten osiągnano drogą zebrań dyskusyjnych, konferencyj osobistych wychowawców-rodziców z nauczycielami, zebraniach patronatów klasowych, w których często brał udział dyrektor zakładu. Usiłowania szkoły obejmowały dziedziny wychowania dziecka przez rodzinę: karność, organizację pracy domowej ucznia, wewnętrzną treść ideowo-moralną domu rodzinnego.

Oddziaływanie to dokonywało się przez: Radę Rodzicielską, Patronaty klasowe, Koło Przyjaciół Harcerstwa.

Podkreślić należy niezwykle ofiarną pracę na tem polu prezesa Rady Rodzicielskiej WP. Dra Wł. Gregorczyka, Ko-

mitetu Pań z P. P. Browiczową i Kozubowską, oraz Zarządu K. P. H. z P. Nacz. Chomrańskim na czele, wreszcie P. P. Przewodniczących Patronatów klasowych.

I. Rada Rodzicielska.

Skład Wydziału Wykonawczego Rady Rodzicielskiej w roku szkolnym 1935/36 przedstawia się jak następuje: Prezes Dr. Władysław Gregorczyk (wybrany po raz 8), wiceprezes Sądu Okręgowego; skarbnik — p. Jan Nowakowski; sekretarz — insp. Chomrański; członkowie Wydz.: Wykonawczego: pp. Dr. Benisz, Marja Browiczowa, Czaplicki, Czernichowska, ks. Rudyk.

Nadto w skład Wydziału Rady Rodzicielskiej wchodził z urzędu dyrektor zakładu, delegaci Rady Pedagogicznej: prof. dr. Kloska Tadeusz, prof. dr. Popiołek Kazimierz, ks. prof. dr. Siara Aleksy.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodził: pp. dr. Aleksander Szczepański, Nacz. Karol Kocyk i p. Kłoda.

Zebrań Wydziału Wykonawczego odbyło się 6, Walnych Zebrań Członków 1.

Prace Rady Rodzicielskiej szły w kierunku stworzenia lepszych warunków wychowawczych, otoczenia opieką materialną uczniów uboższych i polepszenia ich niedoli ekonomicznej.

Zadania te spełniała Rada Rodzicielska przez:

- a) prowadzenie Osiedla szkolnego w Starem Bielsku przez cały rok szkolny;
- b) prowadzenie kolonii letniej;
- c) prowadzenie akcji dożywiania uczniów;
- d) akcję charytatywną;
- e) powiększanie pomocy naukowych;
- f) koordynowanie pracy patronatów z ogólnym planem wychowawczo-szkolnym.

Osiedle szkolne mieściło się w b. r. w Starem Bielsku, 7 km od Bielska, w pałacyku, położonym w dużym i pięknym parku. Budynek nadawał się w większym stopniu na pomieszczenie w nim osiedla ze względu na jego wielkość i rozmiar sal oraz istnienia jednej większej sali, doskonale nadającej się na klasę szkolną. Czynnosc roczny nie był stosunkowo wielki (1500 zł), ale inwestycje (doprowadzenie prądu elektrycznego, drobne adaptacje, zwiększyły kosztą zagospodarowania się o kwotę tej samej wysokości.

Inwentarz osiedla został powiększony o całe urządzenie klasy (stoliki, krzesła i tablica), stoliki w sypialniach, urządzenie dla zarządu i szereg drobnych pozycji.

Na nowem już osiedlu urządzono w lipcu 1935 kolonję letnią, w której wzięło udział 35 uczniów, częściowo wysła-

nych tam staraniem patronatów poszczególnych klas. Kolonji zimowej ze względu na niedogodne warunki atmosferyczne w roku bież. nie urządzono.

Celem zaznajomienia członków Wydziału Wykonawczego oraz przewodniczących Patronatów z Osiedlem, jego położeniem i urządzeniem zorganizowano wycieczkę zainteresowanych osób do Wapienicy w miesiącu wrześniu.

W lipcu zwiedził Osiedle niezmordowany a wielce zasłużony propagator idei osiedlańskiej w Polsce Dyr. Rondthaler, wyrażając się o niem słowami szczerego uznania.

Wydatki osiedla, w którym byli zatrudnieni: zarządczyni p. Bregulanka Zdzisława, kucharka, 2 pokojówki — pokrywano częściowo z opłat rodziców, wynoszących 35 zł za 2-tygodniowy okres pobytu (łącznie z kosztami podróży). Opłaty te zostały zmniejszone w porównaniu z rokiem ub. o 5 zł (za okres 2-tygodniowy), a to skutkiem otrzymania specjalnej subwencji na cele Osiedla za styczeń, luty i marzec 1936 r. (razem 750 zł) przez Śląski Urząd Wojewódzki Wydział Oświecenia Publicznego, oraz przyjęcia na etat Skarbu Śląskiego stałego wychowawcy, dotychczas opłacanego przez Radę rodzicielską.

Na pokrycie wydatków, związanych z powyżej przytoczonymi pracami Rada Rodzicielska czerpała fundusze ze składek swych członków (po 50 gr od ucznia), ze subwencji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydziału Oświecenia Publicznego na dożywianie młodzieży niezamożnej oraz imprez (zabawa taneczna 9 II 1936, urządzona w sali Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych wspólnie z Radą Rodzicielską Gimnazjum Żeńskiego w Katowicach); także korzystała z niewielkiej pomocy Miejskiego Komitetu Lokalnego Funduszu Pracy (przydział cukru) oraz ofiar prywatnych osób (inż. Majewski — wagon węgla).

Akcja charytatywna objęła zaopatrzenie młodzieży uboższej w potrzebne podręczniki szkolne, opłacanie za nią należności za pobyt na Osiedlu (2570 z) i inne formy doraźnej pomocy.

Powiększenia pomocy naukowych dokonano przez zakupno 1 aparatu radjowego do audycji muzycznych, 1 adapteru do aparatu radjowego, przeszło 300 książek do biblioteki uczniowskiej, 6 encyklopedyj „Świat i Życie“, 10 płyt gramofonowych.

Dzięki dotacjom Rady Rodzicielskiej prenumerowano następ. czasopisma: 1. Tęczę, 2. Kuźnię Młodych, 3. Nową Książkę, 4. Straż Polską, 5. Piłsudczyków, 6. Polskę Niepodległą, 7. Młodego Technika, 8. Przyrodę i Technikę, 9. Ptaki ziemi polskiej, 10. Akwarjum i Terarjum, 11. Sport wodny.

Nadto dzięki Radzie Rodzicielskiej rozdaje się z końcem roku szkol. rok rocznie około 25 nagród książkowych uczniom najpilniejszym i najbardziej społecznym.

Koordynacja pracy patronatów nastąpiła na zebraniu przewodniczących patronatów klasowych (16 X), na którym ustalono wytyczne pracy na cały rok.

Z innych form pracy należy wymienić wieczór dyskusyjny na temat współpracy domu ze szkołą i finansowanie druku „Naszego Pisemka” (800 zł), pomoc finansową w wysyłce młodzieży na obozy letnie (Harcerze, „Straż Przednia”).

2. Patronaty.

Punkt ciężkości pracy domu rodzicielskiego ze szkołą spoczywał na Patronatach.

Patronaty działały na terenach wszystkich klas tutejszego gimnazjum. Ilość zebrań wahała się od 3 do 12. Frekwencja od 30—95%. Zebrania poszczególnych patronatów, odbywanych tylko dla jednej klasy, poświęcone były sprawom bieżącym: porządek w szkole, uczniowie dojeżdżający, wyniki klasyfikacji, sposoby uczenia się nowych przedmiotów, jak np. łaciny w klasach pierwszych. Załatwiano sprawy kas klasowych oraz wycieczek. Odbywały się również połączone zebrania patronatów, poświęcone zagadnieniom dojrzewania młodzieży w wieku przejściowym, higienie pracy ucznia, współpracy ogólnej domu rodzicielskiego ze szkołą. Referaty w tych sprawach wygłaszali specjaliści prelegenci ze świata naukowego, zapraszani przez patronaty. Za szczęśliwą formę pracy patronatów należy uważać wciągnięcie rodziców uczniów do pracy uświadamiającej młodzież w sprawach współczesnego życia Polski. Praca ta polegała na tym, że niektórzy rodzice na godzinach wychowawczych udzielali informacji fachowych o zawodach; rynkach pracy dla poszczególnych zawodów; o sposobie studiowania niektórych przedmiotów. Cykl tych informacji był ilustrowany wycieczkami do poszczególnych ośrodków pracy. Praca tego rodzaju objęła patronaty ostatnich klas wyższych — szczególnie klasy ósme. Niekiedy patronaty występowały z sugestjami i wnioskami w sprawach dotyczących młodzieży tutaj. Zakładu.

Z ważniejszych poczynąć patronatów klasowych wypada wymienić: 1. doraźną i skuteczną pomoc materialną w organizowaniu wycieczek kla-

sowych; 2. urządzenie imprez, jak np. św. Mikołaj, Oplatek, Koncert artystyczny; 3) wysłanie po jednym uczniu biednym na kolonję letnią kosztem patronatu.

Organizacja każdego patronatu była autonomiczna — każdy patronat miał prawomocny zarząd, wybrany we własnym zakresie. Ogólnie daje się stwierdzić rozwój patronatów, chociaż tu i ówdzie praca tych komórek organizacyjnych natrafia na bardzo duże trudności, skutkiem obojętnego ustosunkowania się rodziców do spraw wychowawczych.

Dr. Wł. Gręgorczyk,
prezes Rady Rodzicielskiej.

3. Sekcja dożywiania.

Sekcja dożywiania, prowadzona przez p. Browiczową, jako członka Wydziału Wykonawczego Rady Rodzicielskiej przy pomocy pp. Ostaszewskiej i Kozubowskiej, oraz grona pań z pomiędzy matek uczniów natrafiła w roku bieżącym na duże trudności, gdyż Magistrat i Fundusz Bezrobocia ograniczył swoją pomoc zarówno w przydziale mąki, jak i cukru. Mąki przydzielono Sekcji Dożywiania — 600 kg (w roku ubiegłym 2400 kg), z czego 300 kg przekazano dla Osiedla, a cukru — 32 kg.

Tak, jak w roku zeszłym, prowadzono podwójne dożywianie, częściowe dożywianie uczniów w Zakładzie i całkowite niezamożnych uczniów na Osiedlu.

W okresie sprawozdawczym od 16 IX do 1 VI (wydawanie śniadań prowadzono do 10 VI) wydano bezpłatnych śniadań — 11.055 (mleko, lub herbata i chleb z masłem) i 27.350 śniadań za minimalną opłatą (10 gr).

Śniadania bezpłatne wydawano niezamożnym uczniom na wniosek Rady Pedagogicznej.

Sekcja Dożywiania pokryła nadto koszt utrzymania zupełnego 6 uczniów na Osiedlu.

Sekcja Dożywiania wydawała również śniadania płatne dla profesorów, biorących udział w konferencjach rejonowych i 240 śniadań dla maturzystów, oraz ok. 100 śniadań bezpłatnych dla wycieczek z Kresów Wschodnich i Poznania.

Wreszcie Sekcja Dożywiania wydała do Świetlicy uczniowskiej, prowadzonej przez „Straż Przednią“, 100 porcyj chleba z masłem.

Sekcja Dożywiania prowadzi osobną księgę kasową.

Obrót po dzień 1 VI 1936 r. przedstawia się następująco:

	Dochód		Rozchód	
	Zł	gr	Zł	gr
Dochód ze śniadań: wrzesień	298	30	124	—
październik	648	04	755	05
listopad	526	25	573	95
grudzień	431	11	801	90
styczeń	379	60	125	19
luty	690	67	716	82
marzec	554	46	678	27
kwiecień	411	45	441	41
maj	347	06	562	53
Subwencja Województwa Śląsk. wynosiła	1960			
Razem				
Resztującą kwotę przekazano R. R. na wyżywienie uczniów na Osiedlu			4779	12
			1467	82
	6246	94	6246	94

M. B r o w i c z o w a, przewodnicząca.

4. Koło Przyjaciół Harcerstwa II drużyny męskiej im. Tadeusza Kościuszki w Katowicach.

K. P. H. w okresie sprawozdawczym wykazało rozwój tak w kierunku organizacyjnym, jak i w działalności.

Koło liczy 60 członków.

W czasie od 1 VII 1935 do końca czerwca 1936 r. odbyły się: jedno zwyczajne plenarne zebranie członków K. P. H., 2 plenarne nadzwyczajne oraz kilkanaście zebrań Zarządu.

Na plenarnem zebraniu członków wybrano Zarząd K. P. H. w składzie: M. Chomrański, jako przewodniczący; S. Wołczyk, zast. przewodniczącego; L. Sylwester, sekret.; J. Rzaski, skarbnik; członkowie Zarządu: Dr. Z. Arzt, R. Spiel, dr. A. Szczepański, inż. J. Widuch, M. Chomrańska i Szaflikowa. Do Komisji rewiz.: Dyrektor dr. Francić, inż. Długoboski, rektor Tatarczyk i p. Niklewska.

Na zebraniu Zarządu omawiano sprawy wyekwipowania drużyny w sprzęt obozowy, podniesienie karności i sprawności drużyny, starania o uzyskanie harcówki (które odniosły pozytywny rezultat, gdyż lokal na harcówkę uzyskano w Komendzie Rezerwy Policji Woj. Śląskiego), urządzanie imprez dochodowych oraz opieki nad drużyną.

Koło współdziałało w zorganizowaniu przyjęcia i wzięło udział w powitanii na granicy w Zebrzydowicach — harcerzy węgierskich, przybyłych na Złot w Spale, wzięło udział w uroczystem otwarciu Złotu w Spale, w przyjęciu i oprowadzaniu wycieczki harcerzy zagranicznych ze Spawy,

Zamknięcie rachunkowe i Bilans Rady na dzień 31

Przychody

1. Pozostałość na dzień I IX 1935:		
a) Do dyspozycji Wydziału Wykon.	2.024,80	
b) W kasie sekcji dożywiania	278,32	
c) W kasie zarządu „Osiedla“	505,80	2.808,92
2. Składki członkowskie		1.770,70
3. Różne przychody:		
a) Imprezy	725,18	
b) Dary	385,60	
c) Odsetki i kupony od pap. wart. . .	34,40	
d) Różne przychody i mylne wpływy .	1.032,58	2.177,76
4. Subwencje		2.450,—
5. Zwrot kosztów utrzymania w Osiedlu w Starem Bielsku		12.044,25
6. Wpływy na „Fundusz druków“		3.040,40
7. Wpływy na „Fundusz ubezpiecz.“ . . .		473,02
8. Wpływy dla „Tow. Osiedle“		216,—
		<u>24.981,05</u>

Bilans

Stan czynny.

1. Gotówka w P. K. O.	1.065,65
2. Gotówka w kasie Osiedla	85,52
3. Inwentarz	6.339,36
4. Papiery wartościowe	794,80
	<u>8.285,33</u>

**Rodzicielskiej przy Gimnazjum Państwowem
maja 1936 roku.**

Rozchody

1. Wydatki na utrzymanie „Osiedla“	16.435,85
2. Wydatki administracyjne	14,15
3. Różne wydatki i zwroty	995,32
4. Wydatki za „Tow. Osiedle“	211,80
5. Wydatki na zakupno ruchomości	2.180,36
6. Wydatki na „Fundusz druków“ (w nich zaliczka do rozl.)	3.158,02
7. Wydatki na „Fundusz ubezpiecz.“	834,38
8. Zaliczka do kasy zarządu „Osiedla“	85,52
9. Pozostałość kasowa	1.065,65

<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>
	<u>24.981,05</u>

zamknięcia:

Stan bierny.

1. Fundusz druków	257,15
2. Majątek	8.028,18
<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u>8.285,33</u>

Za zgodność z księgami:

(—) **Jan Nowakowski**
Skarbnik Rady Rodzicielskiej.

w czasie pobytu ich w Katowicach, oraz w zorganizowaniu wycieczki, celem zwiedzenia zapory w Wapienicy, dla grupy harcerzy węgierskich ze Spawy, w powitaniu hufca katowickiego, powracającego ze Spawy i t. p.

Zarząd Koła wziął udział w roli obserwatora, podczas ćwiczeń terenowych Hufca katowickiego w dniu 21 maja 1936 r.

Do udanych imprez, urządzanych przez Koło, należy zaliczyć m. in. zorganizowanie Gwiazdki i Święconego dla II. Drużyny, w jakich wzięli udział Komendant Hufca i Chorągwi, grono Profesorów, członkowie Koła, oraz harcerki i uczennice Gimnazjum Żeńskiego.

Kalendarzowy rok 1935 wykazywał w dniu 31 XII 1935 roku obrót kasowy w wysokości 1301,69 zł.

Drużynowym jest instruktor Tadeusz Włodek.

Opiekunem drużyny z ramienia Gimnazjum prof. M. Wnuk.

Drużyna naogół robi bardzo korzystne wrażenie, specjalnie przy zbiorowych wystąpieniach nazewnątrz. Ocena obozów letnich — tak w Golasowicach, jak i w Spale — naogół dobra. Drużyna otrzymała dyplom za bieg harcerski i za harce, oraz ze samarytanki i łączności. Obóz w Golasowicach miał poważne znaczenie społeczne.

O stałym rozwoju drużyny i jej kwalifikacjach świadczy wyróżnienie jej przez Komendanta Hufca druha Marszałka, przy omawianiu ćwiczeń terenowych Hufca w dniu 21 maja 1936 r.

Drużyna podzielona jest na 5 zastępów, a to — zastęp terenoznawczy, łączności, samarytański, oraz „Żubrów“ i „Orłów“.

W roku sprawozdawczym złożyło: I stopień 9 wywiadowców, II stopień 7 młodzików i III stopień — 16.

Zbiórek drużyny było 16, a zastępów 490. Rad drużyny 18.

Na lipiec 1936 r. drużyny przygotowuje się na obóz letni w okolicy Jaremcza. Na obozie drużyny będzie 10 harcerzy węgierskich, wzamian 10 harcerzy II drużyny wyjeżdża w sierpniu na obóz do Węgier.

M. Chomrański,
przewodniczący Koła.

IV. Część administracyjno-statystyczna.

1. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 1935/36.

a) Członkowie grona nauczycielskiego.

Dyrektor:

Czernichowski Edward pełnił obowiązki wizytatora, przydzielony do Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach.

Franćić Vilim, Dr. filozofji, profesor, lektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, wykładowca Wyższego Studium Handlowego w Krakowie, pełnił obowiązki dyrektora gimnazjum; uczył jęz. polskiego w klasie VI a — 4 godz., nadto od 1 X 1935 w kl. VI b — 4 godz., razem 8 godz. tygodniowo.

Nauczyciele zakładu:

1. **Ankiewicz Jan**, profesor, kierownik zespołu metodycznego filozofji klasycznej, zawiadowca zbiorów pracowni humanistycznej, uczył języka łacińskiego w kl. III a — 4, VII a — 5, nadto w kl. VI b od 1 X 1935 5 godz., oraz w kl. I c — 5 w II półr., razem do 1 X 1935 9 godz., od 1 X do końca I półr. 14 godz., a w II półr. 19 godz.
2. **Ks. Baksik Sylwester**, nauczyciel kontraktowy, uczył religji rzym. kat. w kl. II a + b + c po 2 godz. = 6 godz., nadto w kl. VI b od 1 X — 2 godz., razem 8 godz. tyg.
3. **Bettleja Tadeusz**, dr. filozofji, profesor, opiekun klasy I a, opiekun Kółka Ligi Morskiej i Kolonjalnej, zawiadowca zbiorów geograficznych, uczył geografji w kl. II a, II b, III a, III b, VI a, VI c po 2 godz. = 12 godz., nadto od 1 X 1935 w kl. VI b — 2 godz., historii w kl. I a, II a, II b, III b po 3 godz., razem 24 godz. tygodniowo.
4. **Bobek Władysław**, dr. filozofji, docent Uniw. Jagiellońskiego, urlopowany celem pełnienia obowiązków lektora języka polskiego na Uniwersytecie w Bratysławie (Czechosłowacja).
5. **Bolchower Józef**, profesor, przydzielony do szkolnictwa powszechnego w Katowicach.
6. **Brachman Joachim**, magister filozofji, naucz. st., opiekun klasy VI a, opiekun samorządu szkolnego, uczył języka niemieckiego w klasie II c — 4, III c — 4, nadobowiązkowego w kl. II a, b — 2, III c — 2 godz.; jęz. francuskiego nadobowiązkowego w kl. III a, b — 2,

- razem 24 godz., nadto od 1 X 1935 r. jęz. niemieckiego w kl. VI b — 2 godz., razem 26 godz. tyg.
7. **Budzówna Stanisława**, nauczycielka stała, kierowniczka ogniska metodycznego zajęć praktycznych dla dziewcząt, przydzielona do Gimnazjum Miejskiego Żeńskiego w Katowicach.
 8. **Chameides Kalman**, rabin, nauczyciel kontraktowy, uczył religii mojżeszowej w III grupach po 2 godz., razem 6 godzin tygodniowo.
 9. **Chudziński Jan**, nauczyciel stały, kierownik ogniska metodycznego zajęć praktycznych, uczył zajęć praktycznych w klasie II c — $2 + 2 = 4$, III a — $2 + 2 = 4$, III b — $2 + 2 = 4$, razem 12 godzin tygodniowo.
 10. **Drozdowski Czesław**, nauczyciel, przydzielony do administracji w Wydziale Oświecenia Publicznego w Katowicach.
 11. **Dłużniewski Franciszek**, profesor, opiekun klasy III b, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył jęz. łacińskiego w klasie II a, b, III b, VIII a po 4 godz. = 16 godz. tyg. w I półr., nadto w II półr. w kl. I a, b po 5 = 10 godz., razem w II półr. 26 godz.
 12. **Ks. Figaszewski Alfred**, pastor, nauczyciel tymczasowy, uczył religii ewangelickiej w II grupach po 2 godz., razem tygodniowo 4 godz. Uczył tylko do dnia 18 grudnia 1935 r.
 13. **Janicki Stanisław**, dr. filozofji, profesor, opiekun kl. II a, opiekun Kółka Przyrodników, zawiadowca zbiorów mineralogicznych, uczył biologji w klasie II a — 3, II c — $2 + 2 + 1 = 5$ godz., geografji w klasie I a, I b, I c po 3 godz. = 9, II c — 2, III c — 2, razem 21 godz. tygodniowo.
 14. **Ks. Josiński Robert**, profesor, opiekun Sodalicii Marjańskiej i Kółka Abstynentów, uczył religji rzym. kat. w klasie VI a, VI c, VII a, VII b, VIII a VIII b po 2 godz., razem 12 godz. tyg. Zniżka godzin celem hospitowania nauki religji w szkołach powszechnych.
 15. **Jost Ernest**, profesor, urlopowany celem nauczania w szkołach dla mniejszości językowej niemieckiej.
 16. **Ks. Kahane Jerzy**, pastor, nauczyciel tymczasowy, uczył religji ewangelickiej w II grupach po 2 godz., razem 4 godz. tyg. od dnia 19 lutego 1936 r.
 17. **Kamski Kazimierz**, nauczyciel stały, od 1 IX do 30 IX urlop wypoczynkowy, od 1 X do 30 XI urlop zdrowotny, z dniem 30 listopada 1935 r. przeniesiony w stan spoczynku.
 18. **Karuga Wincenty**, nauczyciel szkoły powszechnej, przydzielony do gimnazjum, opiekun Gimnazjalnego Koła Sportowego, zawiadowca zbiorów gimnastycznych,

uczył ćwiczeń cielesnych w klasie I c, II a, b, c, VI a—c, VII a—b,, VIII b po 2 godz. = 18 godz., gier i zabaw w kl. I a i II a — 2 godz., II b i c — 2 godz., razem 24 godz., nadto od 1 X 1935 r. ćwic. ciel. w kl. VI b 2 godz. i gier i zabaw 2 godz., razem od 1 X 1935 r. 26 godz. tyg.

19. **Kędryna Szymon**, nauczyciel, przydzielony do administracji w Wydż. Ośw. Publ.
20. **Kieresiński Zbigniew**, magister filozofji, nauczyciel stały, opiekun klasy VII b, instruktor okręgowy „Straży Przedniej“, opiekun „Naszego Pisemka“, uczył języka polskiego w kl. III b, III c, VII a po 4 godz. = 12 godz., w kl. VII b — 3, razem 15 godz. tyg. Zniżka godzin.
21. **Killian Fryderyk**, profesor, urlopowany celem pełnienia obowiązków dyrektora prywatnego gimnazjum dla mniejszości językowej niemieckiej w Rybniku.
22. **Kisieliński Stefan**, nauczyciel stały, instruktor wychowania fizycznego w Wydziale Oświecenia Publicznego w Katowicach, uczył ćwiczeń cielesnych w klasie III a, b, c po 2 godz., razem 6 godz. tygodniowo.
23. **Kłoska Tadeusz**, dr. filozofji, profesor, opiekun klasy I b, opiekun zespołu teatralnego, zawiadowca zbiorów biologicznych, uczył przyrody w klasie I a + b + c po 2 + 2 + 1 = 15 godz., II b 2 + 2 + 1 = 5, higieny w kl. VIII a, b po 1 godz. = 2, razem tygodniowo 22 godziny.
24. **Kłapucki Ludwik**, nauczyciel tymczasowy, uczył rysunków w III grupach po 2 godz., razem 6 godz. tygodniowo. Uczył tylko do dnia 1 października 1935 r.
25. **Kobiela Ludwik**, profesor, opiekun klasy III a, zawiadowca biblioteki uczniowskiej, uczył języka polskiego w klasie II a — 4, III a — 4, I a + b + c po 6 godz. = 18, razem w I półr. 26 godz. tygodniowo, w II półr. w klasach I a + b + c tylko po 3 = 9, razem w II półr. 17 godzin tygodniowo.
26. **Koperska Felicja**, nauczycielka, przydzielona z dniem 1 XI 1935, pełni obowiązki instruktorki wychowania fizycznego dla dziewcząt w Wydziale Oświecenia Publicznego w Katowicach.
27. **Kotajny Jan**, profesor, opiekun kl. III c, zawiadowca zbiorów historycznych, uczył historii w klasie I c — 3, III c — 3, VI c — 3, VII a — 5, VII b — 3, VIII a — 3, VIII b — 3, razem 23 godz. tygodniowo, a od 1 X 1935 r. nadto w kl. VI b — 4 godz., razem 27 godz. tygodniowo.
28. **Kret Józef**, nauczyciel, przydzielony do Wydziału Oświecenia Publicznego; instruktor okręgowy harcerstwa.

29. **Krotochwila Adam**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły powszechnej.
30. **Lesikiewicz Józef**, magister filozofji, nauczyciel kontraktowy, opiekun klasy II c, opiekun Szkolnej Kasy Oszczędności, uczył matematyki w klasie I c — 3, II b + c, III b + c po 4 godz. = 16, VI a — 3, VIII b — 2, razem 24 godziny tygodniowo.
31. **Małecki Alfons**, profesor, opiekun klasy I c, uczył języka niemieckiego w klasie I b — 6, I c — 6, VII — 4, VII b — 3, VIII a — 4, VIII b — 2, razem w I półr. 25 godz. tygodniowo, w II półr. w kl. I b i I c tylko po 3 godz., razem 21 godz. tygodniowo.
32. **Maślankiewicz Piotr**, nauczyciel, przydzielony do administracji w Wydziale Oświecenia Publicznego.
33. **Matusiak Stanisław**, magister wych. fiz., uczył ćwiczeń cielesnych od 17 kwietnia 1936 r. w klasie I a + b po 2 godz., VIII b — 2, gier i zabaw w kl. I a, b, III a, b, c — 2, razem godz. 10 tygodniowo.
34. **Meilich Marjan**, nauczyciel kontraktowy, uczył ćwiczeń cielesnych do 18 marca 1936 r. w klasie I a b po 2 godz., VIII b — 2, gier i zabaw w kl. I a b — 2, III a b c — 2, razem 10 godz. tygodniowo.
35. **Orlicki Mikołaj**, profesor, przydzielony do szkoły powszechnej, od 23 marca 1936 przydzielony do administracji w Wydziale Oświecenia Publicznego.
36. **Papée Stefan**, Dr. filozofji, profesor, przydzielony do Wydziału Oświecenia Publicznego celem pełnienia obowiązków wizytatora.
37. **Piernikarczyk Józef**, profesor, przydzielony do czynności administracyjnych w Archiwum Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.
38. **Pizłówna Janina**, przydzielona do Wydziału Oświecenia Publicznego celem pełnienia obowiązków instruktorki wychowania fizycznego dla dziewcząt, z dniem 1 listopada 1935 przeniesiona do gimnazjum państwowego żeńskiego w Tarnowskich Górach.
39. **Plessner Jakób**, profesor, przydzielony do szkoły powszechnej.
40. **Pletnia Józef**, profesor, opiekun Kółka Filologicznego, uczył języka łacińskiego w klasie VI a — 5, VII b — 5; jęz. greckiego w kl. VI c — 6, VII b — 6, razem 22 godz. tygodniowo.
41. **Popiołek Kazimierz**, dr. filozofji, profesor, kierownik ogniska metodycznego historycznego, uczył historii w klasie I b — 3, II c — 3, III a — 3, VI a — 4, razem 13 godzin tygodniowo.

42. **Ranoszek Rudolf**, dr. filozofji, profesor, docent Uniwersytetu Warszawskiego, urlopowany dla celów naukowych.
43. **Rykała Jan**, nauczyciel stały, opiekun Kółka muzycznego, zawiadowca zbiorów muzycznych, uczył śpiewu 2 godz., chóru 2, gry na skrzypcach 4, orkiestry 4 godz., razem 12 godzin tygodniowo.
44. **Ks. Siara Aleksy**, dr. filozofji, profesor, uczył religii rzymsko-katolickiej w kl. I a + b + c, III a + b + c, po 2 godz., razem 12 godzin tygodniowo. Zniżka godzin dla celów hospitowania nauki religii w szkołach powszechnych.
45. **Skawiński Jan**, nauczyciel stały, opiekun klasy II b, zawiadowca zbiorów zajęć praktycznych, uczył zajęć praktycznych w klasie I a + b + c po 2 + 2, II b — 2 + 2 = 16, II a — 2, III c — 2, razem 20 godz., nadto rysunków obowiązkowych w 3 grupach po 2 godz. = 6 od 1 X 1935 r. Razem od 1 X 1935 — 26 godzin tygodniowo.
46. **Smidowicz Rudolf**, nauczyciel stały, opiekun klasy VII a, opiekun Sklepiku uczniowskiego, uczył matematyki w klasie I a + b po 3 = 6, II a — 4, III a — 4, VI c — 2, VII a — 3, VII b — 2, VIII a — 3, razem 24 godz. tygodniowo, nadto od 1 X 1935 w kl. VI b — 3, razem od 1 X 1935 — 27 godzin tygodniowo.
47. **Smoleń Jan**, profesor, urlopowany celem pełnienia obowiązków nauczyciela w wyższej szkole polskiej w Bytomiu.
48. **Sołtys Miłosz**, nauczyciel, przydzielony do Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach, celem pełnienia obowiązków wizytatora i kierownika oddziału szkół średnich.
49. **Stolingwa Piotr**, dr. filozofji, profesor, opiekun klasy VI c, uczył jęz. angielskiego w klasie I a — 6, II a — 4, języka francuskiego w kl. I a — 6, II b — 4, III c — 4, języka niemieckiego w kl. VI c — 3, jęz. angielskiego nadobowiązkowego 2 godz., razem 29 godz. tygodniowo w I półroczu. W II półroczu uczył języka angielskiego w kl. I a — 4, francuskiego w kl. I a — 4, razem w II półr. do 1 III 1936 — 23 godziny tygodniowo, a od 1 III 1936 r. + 2 godz. jęz. angielskiego nadobowiązkowego, razem do końca roku 25 godzin tygodniowo.
50. **Tomechna Antoni**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły powszechnej.
51. **Trzaska Eugenjusz**, dr. filozofji i praw, profesor, urlopowany celem pełnienia obowiązków dyrektora prywatnego gimnazjum katolickiego w Katowicach.

52. **Tylek Andrzej**, nauczyciel tymczasowy, opiekun klasy VI b, opiekun L. O. P. P., zawiadowca zbiorów fizykochemicznych, uczył fizyki w klasie VI a — $3 + 2 = 5$, VII b — $3 + 2 = 5$, VIII a — 6, VIII b — 5, razem do 1 X 1935 r. w kl. VI a tylko 3, oraz w kl. VI b — 3, razem od 1 X 1935 r. 22 godziny tygodniowo, od 1 II 1936 r. mniej 2 godz. w kl. VII b, zatem 20 godzin tygodniowo.
53. **Wakulicz Antoni**, kierownik ogniska metodycznego matematycznego, przydzielony do gimnazjum miejskiego im. Mikołaja Kopernika w Katowicach.
54. **Wazl Edward**, profesor, przydzielony do administracji w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim.
55. **Ks. Stanisław Wilczewski**, Dr. filozofji, profesor, przydzielony do seminarjów państwowych nauczycielskich dla nauczania fonetyki.
56. **Witek Roman**, nauczyciel, przydzielony do administracji w Wydziale Oświecenia Publicznego.
57. **Wnuk Marjan**, magister filozofji, profesor, opiekun klasy VIII a, opiekun drużyny harcerskiej, kierownik pedagogiczny hufca P. W., opiekun „Straży Przedniej“, uczył jęz. polskiego w klasie II b—c po 4 godz. = 8, VI c — 3, VIII a — 4, VIII b — 3; propedeutyki filozofji w kl. VIII a + b po 3, nadto 4 godz. hufca, razem 28 godzin tygodniowo.
58. **Wróbel Piotr**, profesor, opiekun klasy VIII b, opiekun Kółka Krajoznawczego, uczył języka łacińskiego w klasie II c — 4, III c — 4, VI c — 6, VIII b — 4; jęz. greckiego w kl. VIII b — 5, razem 23 godziny tygodniowo.
59. **Zawojski Kazimierz**, nauczyciel, przydzielony do Urzędu Wojew. Śląskiego.
60. **Zieliński Stanisław**, inżynier, nauczyciel kontraktowy, uczył fizyki w klasie III a + b — $3 + 3 + 1 = 14$, III c — $3 + 1 = 4$, VII a — $4 + 2 = 6$, razem 24 godziny tygodniowo.

Lekarz szkolny:

Dr. Szczerbiński Edward.

Lekarz dentysta:

Dr. Talewski Jan.

Lekarz okulista:

Dr. Gabszewicz Jadwiga.

Pomoc kancelaryjna:

Bregulanka Zofja, sekretarka.

Służba:

Klose Feliks, woźny etatowy.

Klose Wincenty, pomocnik woźnego, jako pracownik etatowy.

Pasternok Józef, palacz, jako pracownik kontraktowy, nadto 4 sprzątaczk.

b) Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

Mianowania:

1. **Ks. Baksik Sylwester**, mianowany nauczycielem kontraktowym z dniem 26 listopada 1935 r. reskryptem Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II IIIa/B-14/1 z 20 XII 1935 r.
2. **Chameides Kalman**, mianowany nauczycielem kontraktowym z dniem 4 IX 1935 reskryptem Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II-C-212/5 z 17 XII 1935.
3. **Kisieliński Stefan**, powierzenie pełnienia czynności administracyjnych w charakterze instruktora wychowania fizycznego w Wydziale Oświecenia Publicznego reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 197/8 z 26 VIII 1935 r. od 20 VIII 1935 do dnia 31 VIII 1936 r.
4. **Koperska Felicja**, powierzenie pełnienia czynności administracyjnych w charakterze instruktorki wychowania fizycznego dla dziewcząt w Wydziale Oświecenia Publicznego od dnia 1 XI 1935 r. do 31 VIII 1936 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 197/8 z dnia 26 VIII 1935 r.
5. **Kret Józef**, powierzenie czynności administracyjnych w charakterze instruktora harcerstwa w Wydziale Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego na czas od 20 VIII 1935 do 31 VIII 1936 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 588/19 z 26 VI 1935.
6. **Mgr. Lesikiewicz Józef**, mianowany nauczycielem kontraktowym z dniem 1 IX 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. 96/L-27 z dnia 26 VIII 1935 r.
7. **Dr. Popiołek Kazimierz**, powierzenie obowiązków kierownika ogniska historycznego reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. III. 178/a/1 z dnia 1 X 1935 r.
8. **Dr. Szczerbiński Edward**, mianowany kontraktowym lekarzem szkolnym reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. 96/Sz.-30 z dnia 23 X 1935.
9. **Wakulicz Antoni**, powierzenie obowiązków kierownika ogniska metodycznego matematyki reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. III. 178/a/I z dnia 13 V 1935 r.
10. **Inż. Zieliński Stanisław**, mianowany nauczycielem kontraktowym z dniem 1 IX 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II 96/Z-35 z dnia 26 VIII 1935 r.

Służba szkolna:

Klose Wincenty, mianowany prowizorycznym woźnym z dniem 1 XI 1935 reskryptem Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 240/5 z 2 X 1935 r.

Przydzielenia z tut. zakładu:

1. **Bolchower Józef**, profesor, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej w Katowicach na rok szk. 1935/36 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. B.-276/5 z dnia 27 VI 1935 r.
2. **Budżowna Stanisława**, przydzielona do Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego w Katowicach reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. B. 402 z 5 VII 1935.
3. **Kędryna Szymon**, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Katowicach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 852/15 z dnia 8 II 1936 r. do końca roku szkolnego 1935/36.
4. **Krotochwila Adam**, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej na rok szkolny 1935/36 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 596 z dnia 6. VII. 1935.
5. **Orlicki Mikołaj**, profesor, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej w Katowicach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. O. 57/18 z dnia 28 VI 1935 r., zaś reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. O. 57/29 z dnia 23 III 1936 r. powierzenie pełnienia czasowo od 23 III 1936 r. do 30 VI 1936 r. czynności administracyjnych w Wydziale Oświecenia Publicznego.
6. **Plessner Jakób**, profesor, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej w Katowicach na rok szk. 1935/36 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II P. 244/5 z 27 VI 1935 r.
7. **Tomechna Antoni**, nauczyciel stały, przydzielony do publicznej szkoły powszechnej w Katowicach na rok szkolny 1935/36 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. T. 71/7 z dnia 27 VI 1935.
8. **Wakulicz Antoni**, profesor, przydzielony do Miejskiego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Katowicach od 1 X 1935 do 31 VIII 1936 r. reskr. Urzędu Wojew. Śląsk. Nr. O. P. II. W. 19/4 z dnia 5 V 1935 r.
9. **Witek Roman**, powierzenie czynności administracyjnych w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim Wydziale Oświecenia Publicznego na czas od 1 IX 1935 do dnia 31 VIII 1936 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. W. 225/14 z dnia 28 VIII 1935.

Przeniesienia do tut. zakładu.

1. **Budżowna Stanisława**, przeniesiona z dniem 16 IX 1935 r. z państwowego Seminarjum nauczycielskiego w Nowej Wsi reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. B. 402/12 z dnia 18 IX 1935 r.

2. **Drozdowski Czesław**, przeniesiony z dniem 10 IX 1935 r. z gimnazjum państwowego w Piekarach Śl. reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. D. 118/13 z dnia 7 IX 1935 r.
3. **Ks. Kahane Jerzy**, przeniesiony z państwowego gimnazjum klasycznego w Chorzowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 13/29 z dnia 3 II 1936 r.
4. **Kędryna Szymon**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z państwowego seminarjum naucz. męsk. w Pszczynie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 852/14 z 26 VIII 1935 r.
5. **Koperska Felicja**, przeniesiona z dniem 1 XI 1935 r. z gimnazjum państwowego w Pszczynie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 395/22 z dnia 29 X 1935 r.
6. **Kotajny Jan**, przeniesiony z dniem 1 lipca 1935 r. z państwowego gimnazjum męskiego w Tarnowskich Górach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 450/4 z 19 VI 1935 r.
7. **Małecki Alfons**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z państwowego gimnazjum w Mikołowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. M. 97/12 z dnia 29 VIII 1935 r.
8. **Maślankiewicz Piotr**, przeniesiony z państw. sem. naucz. w Nowej Wsi z dniem 1 IX 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. M. 551/8 z dnia 30 VIII 1935 r.
9. **Dr. Papeé Stefan**, przeniesiony z dniem 1 VII 1935 r. z państw. gimn. im. Bergera w Poznaniu reskr. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. BP. 12965/35 z dnia 28 VI 1935 r.
10. **Piernikarczyk Józef**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z państw. gimn. żeńsk. w Tarnowskich Górach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 179/4 z dnia 24 VIII 1935 r.
11. **Pizłówna Janina**, przeniesiona z dniem 10 IX 1935 r. z gimn. państw. w Mikołowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. P. 240/17 z 5 IX 1935 r.
12. **Dr. Popiołek Kazimierz**, przeniesiony z dniem 1 VII 1935 r. z państw. gimn. w Rybniku reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. P. 312/11 z dnia 19 VI 1935 r.
13. **Ks. Dr. Siara Aleksy**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z państw. gimn. klas. w Chorzowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. S. 77/11 z dnia 30 IX 1935 r.
14. **Skawiński Jan**, przeniesiony dnia 1 VII 1935 z państw. sem. naucz. w Pszczynie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. S. 148/8 z dnia 19 VI 1935 r.

15. **Sołtys Miłosz**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z gimnazjum państw. w Szarleju reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. S. 285/8 z dnia 30 VIII 1935 r.
16. **Wakulicz Antoni**, przeniesiony z dniem 16 IX 1935 r. z państw. gimn. w Pszczynie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. W.-19/12 z dnia 11 IX 1935 r.
17. **Witek Roman**, przeniesiony z dniem 1 IX 1935 r. z państw. gimn. w Mikołowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. W. 225/14 z dnia 16 VII 1935.
18. **Zawojski Kazimierz**, przeniesiony z dniem 1 V 1936 r. z państw. gimn. w Mikołowie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. Z. 64/10 z dnia 30 IV 1936 .

Uzupełnienia etatu w innych zakładach:

1. **Ks. Kahane Jerzy** uzupełnia brakujące godziny w ilości 12 godzin tygodniowo w publicznej szkole powszechnej nr. 6 w Katowicach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 13/29 z dnia 3 lutego 1936 r.
2. **Rykała Jan** uzupełnia etat w publicznej szkole powszechnej reskryptem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydz. Ośw. Publ. Nr. O. P. II. R. 179/7 z dnia 13 VI 1935 r.

Uzupełnienie etatu z innych zakładów:

1. **Mgr. Matusiak Stanisław**, uzupełniał etat z państwowego gimnazjum w Nowej Wsi od 17 IV 1936 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. 96/M-64 z dnia 11 IV 1936 r.
2. **Meilich Marjan**, uzupełniał etat z państwowego gimnazjum w Nowej Wsi reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. M. 528/2 z dnia 14 VI 1935 r.

Przeniesienia z tut. zakładu:

1. **Dobrowolski Tadeusz**, przeniesiony do Państwowego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Chorzowie z dniem 1 VII 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. D. 66/25 z 13 VI 1935 r.
2. **Kłapucki Ludwik**, przeniesiony z dniem 1 X 1935 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 259/26 z dnia I X 1935 r. do Państwowego Gimnazjum w Mysłowicach.
3. **Dr. Kuś Andrzej**, przeniesiony z dniem 31 VII 1935 r. do Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Cieszynie reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 808/17 z dnia 13 VII 1935 r.
4. **Pizłówna Janina**, przeniesiona z dniem 1 XI 1935 r. do państw. gimnazjum żeńskiego w Tarnowskich Górach reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. P. 240/18 z dnia 25 X 1935 r.

Przydzielenia do tuł. zakładu:

1. **Karuga Wincenty**, przydzielony z publicznej szkoły powszechnej na rok szkolny 1935/36 reskr. Wojewody Śląskiego z dnia 2 IX 1935 r. Nr. O. P. II. 111/13.
2. **Maroszek Kazimierz**, przydzielony z gimnazjum państwowego w Szarleju dla pełnienia czynności wychowawcy na Osiedlu Gimnazjum Państwowego z Katowic w Starem Bielsku.

Zniżka godzin:

1. **Ankiewicz Jan**, uzyskał zniżkę godzin do 12 tygodniowo do końca roku szkolnego 1935/36 celem umożliwienia pełnienia obowiązków kierownika grupy metodycznej filologii klasycznej reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. A. 36/12 z dnia 29 XI 1935.
2. **Chudziński Jan**, uzyskał zniżkę godzin do 12 tygodniowo celem umożliwienia pełnienia obowiązków kierownika ogniska metodycznego zajęć praktycznych reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. C. 72/13 z dnia 29 XI 1935 r.
3. **Ks. Josiński Robert**, uzyskał zniżkę godzin do 12-tu tygodniowo celem umożliwienia wizytowania nauki religii rzym.-kat. w publicznych szkołach powszechnych reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. J. 162/12 z dnia 28 VIII 1935 r.
4. **Ks. Kahane Jerzy**, pastor, uzyskał zniżkę godzin do 16 tygodniowo reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. K. 13/29 z dnia 3 II 1936 r. na okres do 30 czerwca 1936 r.
5. **Karuga Wincenty**, uzyskał zniżkę godzin do 26 tygodniowo reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. K. 111/7 z dnia 29 XI 1935 r.
6. **Mgr. Kieresieński Zbigniew**, uzyskał zniżkę godzin do 15 tygodniowo reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. II. K. 183/11 z dnia 20 XII 1935 r., celem umożliwienia pełnienia obowiązków okręgowego instruktora „Straży Przedniej“.
7. **Ks. Dr. Siara Aleksy**, uzyskał zniżkę godzin do 12 tygodniowo do końca roku szkolnego 1935/36, celem umożliwienia wizytowania nauki religii rzym.-kat. w publicznych szkołach powszechnych reskr. Wojewody Śląskiego z dnia 28 VIII 1935 r. Nr. O. P. II. S. 77/10.
8. **Skawiński Jan**, uzyskał zniżkę godzin do 26 tygodniowo do końca roku szkolnego 1935/36 reskr. Urzędu Wo-

jewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. S. 148/11 z dnia 29 XI 1935.

9. **Tylek Andrzej**, uzyskał zniżkę godzin do 20 tygodniowo do końca roku szkolnego 1935/36 reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publ. Nr. O. P. II. T. 142/13 z dnia 9 III 1936 r.

Dłuższe urlopy:

1. **Dr. Bobek Władysław**, urlop bezpłatny na rok szkolny 1935/36 od dnia 20 VIII 1935 do dnia 31 VIII 1936 r. celem umożliwienia pełnienia obowiązków lektora języka polskiego na uniwersytecie w Bratisławie reskr. Urzędu Wojewódzkiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. B. 238/5 z dnia 12 VII 1935 r.
2. **Dr. Frančić Vilim**, urlop płatny od 12 II 1936 do 25 II 1936 r. reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Nr. O. P. II. 97/7 z dnia 7 II 1936 r.
3. **Jost Ernest**, urlop bezpłatny na rok szkolny 1935/36 celem umożliwienia nauczania w prywatnych szkołach wyższych dla mniejszości językowej niemieckiej reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. II. J. 163/2 z dnia 13 VI 1935 r.
4. **Killian Fryderyk**, urlop bezpłatny na rok szk. 1935/36, celem umożliwienia pełnienia obowiązków nauczania w prywatnej wyższej szkole dla mniejszości językowej niemieckiej w Województwie Śląskiem reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publ. Nr. O. P. II. K. 188/6 z dnia 10 X 1935 r.
5. **Kamski Kazimierz**, urlop płatny od 1 IX 1935 r. do 30 IX 1935 r. reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. K. 49/10 z dnia 18 IX 1935 r. oraz reskr. Nr. O. P. II. K. 49/9 z dnia 17 X 1935 r. do czasu przeniesienia w stan spoczynku, t. j. do 30 XI 1935 r.
6. **Dr. Ranoszek Rudolf**, urlop bezpłatny na rok szkolny 1935/36 od dnia 20 VIII 1935 do dnia 31 VIII 1936 r., celem umożliwienia pełnienia obowiązków docenta na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego w Warszawie reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. R. 34/5 z dnia 10 X 1935.
7. **Smoleń Jan**, urlop bezpłatny reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego Nr. O. P. II. S. 244/11 z dnia 9 X 1935 r. od 1 X 1935 r. aż do odwołania dla celów oświatowych w Niemczech.
8. **Dr. Trzaska Eugenjusz**, urlop bezpłatny od 1 IX 1935 r. do 31 VIII 1936 r. celem umożliwienia pełnienia obowiązków dyrektora gimnazjum Diecezji Katowickiej w Katowicach.

9. **Wazl Edward**, urlop płatny na okres od 1 IX 1935 r. do 31 VIII 1936 celem umożliwienia odbycia praktyki w Śląskim Biurze Statystycznym w Katowicach reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Nr. O. P. II. W. 78/8 z dnia 19 IX 1935 r. oraz reskr. Nr. O. P. II. W. 78/8 z dnia 10 X 1935 na rok szkolny 1935/36 celem umożliwienia odbycia praktyki administracyjnej w Śląskim Biurze Statystycznym przy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w Katowicach.
10. **Ks. Dr. Wilczewski Stanisław**, uzyskał urlop płatny na okres od 1 IX 1935 do 31 I 1936 r. reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. II. W. 178/20 z dnia 24 IX 1935 r. oraz reskr. Nr. O. P. II. W. 178/20 z dnia 22 X 1935 r. na rok szkolny 1935/36, celem umożliwienia prowadzenia nauki fonetyki w państwowym seminarjum nauczycielskim męskim w Tarnowskich Górach, Mysłowicach i Pszczynie oraz prowadzenia fonetycznej poradni leczniczej w Katowicach dla młodzieży szkół wszelkich typów.
11. **Wróbel Piotr**, urlop z powodu choroby zakaźnej w rodzinie od 25 XI do 22 XII 1935 r. 1935 r. reskr. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Nr. O. P. II. W. 346/6 z dnia 22 I 1936 r.

Ustalenia i przyznanie tytułu profesora:

1. **Mgr. Brachman Joachim**, otrzymał dekret ustalenia z dniem 1 I 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. B. 323/9 z dnia 26 XI 1935 r.
2. **Mgr. Kieresziński Zbigniew**, otrzymał dekret ustalenia z dniem 1 I 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 183/12 z dnia 22 XI 1935 r.
3. **Ks. Dr. Wilczewski Stanisław**, uzyskał tytuł profesora reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. W. 178/17 z dnia 17 IV 1936.
4. **Mgr. Wnuk Marjan**, uzyskał tytuł profesora reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. W. 245/5 z dnia 27 XII 1935 r.

Zwolnienia ze służby:

1. **Ks. Figaszewski Alfred**, pastor, zwolniony ze służby z dniem 18 XII 1935 reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. F. 36/9 z dnia 13 I 1936 r., wobec przejścia do czynnej służby wojskowej w charakterze kapelana.

Przeniesienia w stan spoczynku:

1. **Kamski Kazimierz**, przeniesiony w stan spoczynku z dniem 30 XI 1935 r. reskr. Wojewody Śląskiego Nr. O. P. II. K. 49/9 z dnia 22 XI 1935 r.

2. WYNIKI EGZAMINÓW DOJRZAŁOŚCI.

Termin wiosenny 1935 r.

Uczniowie publiczni.

Przewodniczący: Dr. Fr. Lenczowski, p. o. dyr.
Państw. Gimn. klas. w Chorzowie.

A. Tematy wypracowań oddziału humanistycznego.

Język polski:

1. Które z idei romantycznych i pozytywistycznych uważam za aktualne w dzisiejszej Polsce? 2. Wieś i miasto — temat ramowy do opracowania z punktu widzenia a) społeczno-obywatelskiego, b) jako motyw literacki, c) jako źródło przeżyć, z ewentualnem uwzględnieniem regionu śląskiego. 3. O ile i w jaki sposób możnaby dźwignąć poziom kultury duchowej i materialnej naszego społeczeństwa?

Historja:

1. Blaski i cienie polityki dynastycznej Jagiellonów i Wazów a drogi współczesnej polityki zagranicznej Polski Odrodzonej. 2. Myśli przewodnie nowej konstytucji a potrzeby państwowe bieżącej chwili. 3. Współczesne poglądy na rolę państwa w życiu gospodarczo-społecznem i kulturalnem.

Język łaciński:

Cicero, Tusc. disp. II, 23, od słów: Ut enim in proelio... do słów: ...venitque plaga vehementior.

Pytania: 1. Jakie wskazówki życiowe daje autor?
2. Czy te wskazówki są dziś aktualne?

Język niemiecki:

1. Die Wojewodschaft Schlesien, ein Land der Kontraste. 2. Bedeutende Persönlichkeiten der Gegenwart, die mich interessieren. 3. Ein Rückblick auf meine Schulzeit.

Matematyka:

1. Rozwiązać układ równań:

$$\begin{aligned}x^2 + (y - 10)^2 &= 100 \\ y &= x + m\end{aligned}$$

i zbadać, dla jakich wartości parametru m wartości x są dodatnie. Podać interpretację geometryczną.
2. Drabina, oparta o mur, tworzy z ziemią kąt α . Jeżeli

cofniemy jej dolny koniec o d metrów, drabina będzie nachylona pod kątem β do poziomu. Obliczyć odległość między miejscami oparcia drabiny o mur, przyjmując $d = 1,5$ m, $\alpha = 54^\circ 15'$ i $\beta = 35^\circ 15'$.

F i z y k a:

1. Jaką ilość węgla należałoby spalić, ażeby otrzymać ilość ciepła zużywaną przez człowieka przy wchodzeniu na n -te piętro? Ciepło spalania węgla $a = 7000 \frac{\text{kal}}{\text{kg}}$, wysokość jednego piętra $h = 4,9$ m, ciężar człowieka $P = 61$ kg, $n = 4$. 2. Podać zasadę działania elektromagnesu i jego najprostszych zastosowań. 3. Wytłumaczyć budowę najprostszego mikroskopu i przy pomocy rysunku przedstawić tworzenie się obrazu w mikroskopie.

B. Tematy wypracowań oddziału klasycznego.

J. polski i historia:

Jak oddz. humanistyczny.

Język łaciński:

Tacitus, *Historiae* IV, 73, od słów: *Mox Treveros ac Lingonas ad contionem vocatos...* do słów: *ut non eadem ista vocabula usurparet.*

Pytania: 1. Jakie powody do podboju Galji mieli według mówcy Rzymianie, a jakie Germanowie? 2. Czy motyw mówcy w odniesieniu do Rzymian są prawdziwe?

Język niemiecki:

1. Sparsamkeit, eine dringende Forderung der Zeit.
2. Polenfreundliche Stimmen in der deutschen Literatur.
3. Der Besitz der Meeresküste, eine nationale und wirtschaftliche Notwendigkeit des polnischen Staates.

M a t e m a t y k a:

1. Ludność Polski wynosiła według spisu, dokonanego w r. 1931 — 32,1 milj. osób. Przyrost naturalny w tymże roku wynosił 14,7%. Zakładając stałość stosunku przyrostu naturalnego, obliczyć zaludnienie Polski po 5 latach. Po ilu latach nastąpiło podwojenie zaludnienia Polski? 2. Patrol, dążący na północ, przebył drogę $a = 3,7$ km, następnie zboczywszy o kąt $\varphi = 35^\circ$ na wschód, przeszedł drogę $b = 4,3$ km. Jak daleko znajduje się od punktu wyjścia i o jaki kąt musi zboczyć

od kierunku południe-północ, by wrócić najkrótszą drogą?

Fizyka:

1. Źródła prądu elektrycznego, ich opis, zasada działania i zastosowanie praktyczne. 2. Zasady tworzenia się obrazów przy pomocy soczewek skupiających i ich zastosowanie w narzędziach optycznych. 3. Spółczynnik rozszerzalności linowej, jego określenie, sposób wyznaczenia wraz z wyjaśnieniem na kilku przykładach potrzeby jego wyznaczania.

Język grecki:

I. Platon, Protagoras 12 p. 322, od słów: Epeide de ho anthropos theias metesche... do słów: dikes meteschein kteinein hos noson poleos.

Pytania: 1. Na podstawie powyższego tekstu należy wyjaśnić, co według Platona stanowi podstawę istnienia społeczeństwa. 2. Czy pogląd ten jest jeszcze dziś aktualny?

II. Ksenofont, Hellenica VII, 5, 25—27, od słów: Epei ge men ekeinos epesen... do słów: e prosthen en te Helladi.

Pytanie: Czy pochwała Ksenofont bratobójczą walkę pod Mantineą i czy trafnie przepowiada jej skutki? Uzasadnić jego domysły na podstawie historii greckiej.

Eksterni.

Przewodniczący: Dr. Vilim Frančić, p. o. dyrektor gimn. państw. w Katowicach.

Język polski:

1. Stosunek Słowackiego, Wyspiańskiego i Marszałka Piłsudskiego do własnego społeczeństwa i jego przywódców. 2. Jakich autorów i jakie dzieła wybrałbym do przetłumaczenia w celach propagandy kultury polskiej zagranicą? 3. Rola prasy w życiu współczesnego człowieka i społeczeństwa.

Język łaciński:

Livius, Ab urbe condita XXI, 41 § 10—16 od słów: Itaque vos ego, milites, non eo solum animo... do słów: illius urbis ac Romani imperii fore.

Pytanie: Wykazać na podstawie powyższego tekstu, o jakim momencie z dziejów rzymskich jest mowa w niniejszym ustępie?

Język niemiecki:

1. Wie hat der Mensch von jeher die Kräfte der Natur bezwungen und bei seiner Arbeit dienstbar gemacht?
2. Was hat Polen in den letzten Jahren zur Festigung des Weltfriedens beigetragen?
3. Der Dichter als Erzieher seines Volkes.

Język francuski:

1. Quels sont les principaux services que nous rendent l'eau et le feu?
2. L'aviation au service de l'homme et de peuples.
3. Developpez la comparaison suivante: „La vie humaine et les saisons de l'année“.

Matematyka:

Jak oddział humanistyczny.

Fizyka:

1. W wodnym kalorymetrze umieszczono żarówkę, której opór $r = 250 \Omega$, a różnica potencjałów na zaciskach $a = 110$ Voltów. Po jakim czasie $m = 1500$ g wody w kalorymetrze ogrzeje się o $T = 11^\circ \text{C}$? Równoważnik wodny kalorymetru i klosza lampki równa się $w = 100$ g. — 2. Objaśnić na przykładach i rysunkach powstawanie obrazów pozornych, dawanych przez zwierciadła i soczewki. 3. Powstawanie i zastosowanie prądów indukcyjnych.

Wynik egzaminu:

Uczniów	Dopuszczono do egzaminu		Odstąpiło od egzaminu	Uznano za dojrzałych	Reprobowano
	pisemnego	ustnego			
Publicznych:					
a) oddz. humanistycznego	32	27	2	17	8
b) „ klasycznego	28	27	1	24	2
eksternów	16	8	1	5	2
Razem . .	76	62	4	46	12

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

a) Uczniowie publiczni oddziału humanistycznego:

1. Breiter Zbigniew Stanisław, ur. 25 VIII 1918 w Krakowie.
2. Burszka Stanisław, ur. 22 X 1916 w Kłodnicy, woj. śl.
3. Illeczo Lesław Tadeusz, ur. 17 VI 1916 we Lwowie.

4. Korczyński Adam Marja, ur. 18 X 1917 w Jaworowie, woj. lwowskie.
5. Kurz Edmund, ur. 14 X 1917 w Gosławicach (Niemcy).
6. Matysek Ludwik, ur. 7 II 1915 w Kochłowicach, woj. śl.
7. Mleczo Stanisław Kazimierz, ur. 24 VI 1916 w Tarnowie, woj. krakowskie.
8. Polittkowski Igor, ur. 28 III 1918 w Petersburgu (Rosja).
9. Skrzyposzek Wilhelm Jerzy, ur. 18 V 1914 w Nowej Wsi, woj. śląskie.
10. Smuda Herbert Walter, ur. 15 IX 1915 w Siemianowicach, woj. śląskie.
11. Spalek Edward, ur. 18 IX 1914 w Murckach, woj. śląskie.
12. Ścierański Leon Franc., ur. 29 III 1915 w Małej Dąbrowce, woj. śląskie.
13. Trombala Bolesław, ur. 10 XII 1913 w Karwinie (Czechosłowacja).
14. Wawro Tadeusz, ur. 16 VII 1915 w Posiłowie, woj. kieleckie.
15. Wieczorek Stefan, ur. 9 IX 1916 w Halembie, woj. śl.
16. Zając Ewald Jan, ur. 24 VIII 1916 w Cieszynie, woj. śl.
17. Zakrzewski Andrzej Stefan, ur. 4 IV 1918 w Warszawie.

b) Uczniowie publiczni oddziału
klasycznego:

1. Anderko Jan, ur. 14 IX 1916 w Urbanowicach, woj. śl.
2. Bańka Herbert Jan, ur. 8 III 1916 w Gliwicach (Śląsk Opolski).
3. Białecki Józef Wilhelm, ur. 13 IV 1915 w Katowicach-Załężu.
4. Broda Józef Konrad Paweł, ur. 12 III 1915 w Katowicach II.
5. Cholewa Hieronim Wincenty, ur. 26 IX 1911 w Katowicach II.
6. Cichoń Jan Piotr, ur. 19 X 1913 w Katowicach-Załężu.
7. Długi Edmund Karol, ur. 23 X 1914 w Gliwicach (Śląsk Opolski).
8. Drozdowski Tadeusz Wiktor, ur. 22 VIII 1917 w Bobrku, woj. śląskie.
9. Ganszczyk Jerzy Stanisław, ur. 22 IV 1917 w Łabętach (Śląsk Opolski).
10. Hielscher Jan Leopold, ur. 29 VIII 1916 w Gliwicach (Śląsk Opolski).
11. Itner Henryk, ur. 10 VII 1915 w Łabętach (Śl. Opolski).
12. Kerekjártó Zdzisław Henryk Zygmunt, ur. 30 V 1916 w Oświęcimiu, woj. krakowskie.
13. Knietsch Ewald Alfons, ur. 13 VII 1917 w Katowicach.

14. Kołeczko Bolesław Jan, ur. 1 XII 1915 w Bottrop (Niemcy).
15. Kossek Jan Ignacy, ur. 28 VII 1917 w Bytomiu (Śląsk Opolski).
16. Lazar Alfons August, ur. 2 XI 1916 w Zabrze (Śląsk Op.).
17. Menthel Józef Karol Ernest, ur. 19 III 1917 w Szopienicach, woj. śląskie.
18. Michalski Ryszard, ur. 19 II 1915 w Łodzi, woj. łódzkie.
19. Mildner Józef Tomasz, ur. 13 III 1916 w Mysłowicach, woj. Śląskie.
20. Nawrocki Emil Andrzej, ur. 8 V 1916 w Rzeszowie, woj. lwowskie.
21. Skutella Józef Franciszek, ur. 10 X 1916 w Katowicach-Załężu.
22. Sobieszek Tadeusz, ur. 19 VII 1917 w Janowcu, woj. kieleckie.
23. Szlęczek Ryszard, ur. 2 VIII 1914 w Kończycach, woj. śląskie.
24. Wilk Idzi, ur. 1 IX 1915 w Żernikach (Śląsk Opolski).

c) Eksterniści:

1. Dubielowa Amalja Anna, ur. 8 VII 1902 w Podgórzu, woj. krakowskie.
2. Górny Antoni, ur. 9 VI 1903 w Wilkowicach, woj. krak.
3. Michalski Eugenjusz, ur. 25 XII 1910 w Niechobrze, woj. lwowskie.
4. Peschke Agnieszka, ur. 13 I 1896 w Robcu (Śląsk Opolski).
5. Stolarski Aleksander Franciszek, ur. 1 XII 1891 w Brzezince, woj. krakowskie.

W terminie zimowym odbył się egzamin dojrzałości wobec Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej przez Urząd woj. Śląski pismem z dn. 9 I 1936 Nr. O. P. III 188/37 pod przewodnictwem p. o. Dyrektora Zakładu Dr Vilima Frančiča.

A. Tematy wypracowań oddziału humanistycznego:

Język polski:

1. Zagadnienia społeczne w literaturze współczesnej.
2. Stefan Żeromski z oddali lat 10-ciu.
3. Znaczenie koleżeństwa w życiu.

Historja:

1. Cnoty żołnierskie polskich wodzów w walkach o niepodległość.

2. Stosunki polsko-czeskie w ciągu dziejów.
3. Zadania Ligi Narodów.

Język łaciński:

Livius, Ab urbe condita liber VI. 35 od słów: Creati tribuni C. Licinius... do słów: comitia tribunorum militum tollentibus per quinquennium urbem tenuit.

Pytanie: Na podstawie przytoczonego tekstu przedstawić stosunki społeczne w Rzymie w czasie, o którym mowa w powyższym urywku.

Język niemiecki:

1. Die Bedeutung der Verkehrswerbung für unsere Berge.
2. Die Rolle der Städte im wirtschaftlichen Leben des Staates.
3. Mein erster Skiausflug.

Matematyka:

1. Powierzchnia prostopadłościanu o podstawie kwadratowej wynosi 16 cm^2 a przekątna jego 3 cm . Obliczyć krawędzie.
2. Trójkąt prostokątny o kącie ostrym $\alpha = 34^\circ 16'$ wiruje dookoła przyprostokątnej przeciwległej kątowi α . Obliczyć boki trójkąta, jeśli pole całkowitej powierzchni otrzymanej bryły $s = 134,6 \text{ m}^2$.

Fizyka:

W jakim czasie maszyna o mocy 40 KM podniesie młot wazący $w = 4 \text{ tony}$ na wysokość $h = 3 \text{ m}$?

2. Ile pary wodnej o 100° C należy przepuścić przez 1 kg wody o temp. 20° , by podnieść jej temperaturę o 50° C (ciepło wrzenia wody 539 kal/kg).

3. Objaśnić elektromagnes i przyrządy na jego działaniu oparte.

B. Tematy wypracowań oddziału klasycznego:

Język polski, historia, jęz. łaciński:

Jak oddział humanistyczny.

Język grecki:

Xenophon, Oeconom. V, 1—5 od słów: Tes georgias ud' hoi pany makarioi dynantai... do słów: trophes parechusa kai theria symparatrephusa.

Pytanie: Jaką rolę odgrywa według Ksenofonta rolnictwo w życiu jednostki i Państwa?

Język niemiecki:

1. Die Bedeutung der Dörfer im wirtschaftlichen Leben des Staates.
2. Wie stelle ich mir eine Deutschlandreise vor?
3. Der Einfluß der Natur auf den Menschen.

Matematyka:

1. Boki trójkąta prostokątnego tworzą postępowanie arytmetyczne. Jeżeli jedną przyprostokątną przedłużymy o 2 cm, drugą o 8 cm, to przeciwprostokątna będzie miała długość 13 cm. Obliczyć boki trójkąta.
2. Oficer stojący na pokładzie okrętu o 10 m nad poziomem morza widzi światło latarni morskiej pod kątem wzniesienia $\alpha = 4^{\circ} 16'$; zaś obraz lampy latarni pod kątem depresji $\beta = 5^{\circ} 18'$. Obliczyć odległość okrętu od latarni.

Fizyka:

1. Sposoby wyznaczania gęstości cieczy.
2. Do oświetlenia fabryki używa się 250 żarówek, które świecą 1600 godzin w ciągu roku. Przez każdą lampę płynie prąd o natężeniu $i = 0,5$ Amp. pod napięciem $S = 120$ volt. Obliczyć, ile kosztuje oświetlenie fabryki w ciągu roku, jeżeli za kilowatgodzinę płaci się 12 gr.
3. Zasada naczyń połączonych i ich zastosowania.

Eksterni:

Przewodniczący: Dr Vilim Frančič, p. o. dyrektora
gimn. państw. w Katowicach.

Język polski:

Jak oddział humanistyczny uczniów publ.

Język łaciński:

a) Typ humanistyczny:

Sallustius, Bellum Iugurt. 1—2 od słów: Falso quaeritur de natura sua genus humanum... do słów: quibus summa claritudo paratur.

Pytanie: Wykazać na podstawie powyższego ustępu, jak wyobraża sobie autor wzajemny stosunek ducha do ciała i jak określa rolę każdego z nich w życiu człowieka.

b) Typ klasyczny:

Livius, Ab urbe condita l. 39 c. 40 od słów: Omnes patricios plebeiosque nobilissimarum familiarum... do słów: quam ne senectus quidem, quae solvit omnia, fregerit.

Pytanie: O ile powyższa charakterystyka odpowiada starorzyskiemu ideałowi obywatela?

Język grecki:

Plato, Gorgias XI, 1—30 od słów: Ei panta ge eideies, o Sokrates, hoti hos epos eipeiu... do słów: paredosan epi to dikaion chresthai tutois.

Pytanie: Jakie znaczenie przypisuje autor tego ustępu wymowicie?

Język niemiecki:

1. Inwiefern kann man den Menschen als Herren der Welt bezeichnen?

2. Die polnisch-deutschen Wirtschaftsbeziehungen von heute.

3. Wen halte ich für einen kulturellen Menschen?

Matematyka:

a) Typ humanistyczny:

Jak oddz. humanistyczny.

b) Typ klasyczny:

Jak oddz. klasyczny.

Fizyka:

1. W odległości $d = 16$ cm od dwuwypukłej soczewki ustawiono mały przedmiot. Obraz tego przedmiotu powstał na ekranie w odległości $f = 8$ cm od soczewki. Obliczyć współczynnik załamania światła w soczewce, jeżeli wiadomo, że promienie krzywizny są $R = 8$ cm i $r = 4$ cm.

2. Opisać i wyjaśnić działanie induktora Ruhmkorffa.

3. Opisać przebieg pomiaru ciepła wrzenia wody.

Wynik egzaminu:

Uczniów	Dopuszczono do egzaminu		Odstąpiło od egzaminu	Uznano za dojrzałych	Reprobowano	Uwaga
	pisemnego	ustnego				
Publicznych:						
a) oddziału humanistycznego	10	11 ¹⁾	—	9	2	¹⁾ w tem 2 uczni, którzy odstąpili od egzaminu w terminie wiosennym 1935. ²⁾ w tem 1 uczeń, który odstąpił od egzaminu w terminie wiosennym 1935. ³⁾ dtto.
b) oddziału klasycznego	3	4 ²⁾	—	4	—	
eksternów	11	8 ³⁾	—	6	2	
Razem . .	24	23	—	19	4	

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

a) Uczniowie publiczni oddziału humanistycznego:

1. Andruszkiewicz Leonard, ur. 12 XI 1911 w Będzinie, woj. kieleckie.
2. Dyjówna Helena Józefa, ur. 18 III 1914 w Sosnowcu, woj. kieleckie.
3. Bekiersch Franciszek Paweł, ur. 2 IV 1916 w Groszowicach (Śląsk Opolski).
4. Blicharz Tadeusz Marjan, ur. 1 II 1915 w Krakowie.
5. Golombek Ludwik Rafał, ur. 5 X 1915 w Hindenburgu (Śląsk Opolski).
7. Kupczyński Konstanty, ur. 14 XII 1912 w Nowej Wsi, woj. łódzkie.
8. Papon Zygfryd Jan, ur. 22 XII 1915 w Katowicach-Załężu, woj. śląskie.
9. Sobek Stanisław Ludwik, ur. 17 IV 1914 w Gliwicach (Śląsk Opolski).

b) Uczniowie publiczni oddziału klasycznego:

1. Golis Jerzy Jan, ur. 19 IV 1915 w Kończycach, woj. śl.
2. Goretzki Gerard Ernest, ur. 19 IX 1915 w Pogorzelcu (Śl. Opolski).
3. Nierychło Ryszard Franciszek, ur. 2 IV 1913 w Zabrze (Śl. Opolski).
4. Pichura Alfred, ur. 12 XII 1913 w Żernikach (Śl. Opolski).

c) Eksterni:

1. Jadwiszczok Józef Grzegorz, ur. 5 III 1910 w Bytkowie, woj. śląskie.
2. Jaschkowitz Franciszek Stefan, ur. 1 XII 1912 w Stubendorf (Niemcy).
3. Koźlik Paweł Jerzy, ur. 24 IV 1905 w Mysłowicach, woj. śląskie.
4. Pollok Bernard Tomasz, ur. 12 III 1914 w Katowicach, woj. śląskie.
5. Przyłudzki Romuald Jan, ur. 27 I 1908 w Katowicach-Bogucicach, woj. śląskie.
6. Tomanek Piotr, ur. 26 VII 1888 w Brzozowicach, woj. Śl.

Termin wiosenny 1936 r.

Egzaminy odbyły się w dniach 4 i 5, 6 i 8 18—30 maja pod przewodnictwem p. o. Dyr. dr. Vilima Frančiča.

a) Tematy wypracowań oddziału humanistycznego:

Język polski:

1. Młodzież w literaturze nowszej a w rzeczywistości.
2. Które myśli Mickiewicza stałyby się mogły dzisiaj hasłami w naszym życiu społecznym?
3. Mój stosunek do teatru i kina.

Historja:

1. Wpływ kultury grecko-rzymskiej na rozwój kultu-ralny Europy.
2. Prądy narodowe w Europie na przestrzeni XIX i XX wieku.
3. Geneza, przebieg i charakter powstań śląskich na tle ostatnich wojen o niepodległość Polski.

Język łaciński:

Cornelius Celsus, De medicina I, 1, 2.

Pytanie: Jakie rodzaje sportów, ćwiczeń, gier i zabaw ruchowych poleca autor i o ile jego poglądy na ich zna-czenie jakoteż znaczenie świeżego powietrza i słońca zgadzają się z wskazaniem nowożytnego higieny.

Język niemiecki:

1. Bücher, die zu meiner Charakterbildung beigetragen haben.
2. Große deutsche Gelehrten.
3. Die polnische Minderheit in Deutschland.

Matematyka:

1. Z parteru o wysokości w_1 widać szczyt przeciw-ległego domu pod kątem wzniesienia α , z wysokości drugiego piętra w_2 pod kątem β ; obliczyć wysokość przeciwnego domu ($w = 2$ m, $w_2 = 11$ m, $\alpha = 45^\circ$, $\beta = 30^\circ$).
2. Rozwiązać układ równań:

$$\begin{aligned} xy + x + y &= 34 \\ x^2 + y^2 - x - y &= 42. \end{aligned}$$

Fizyka:

1. Zamiana energii elektrycznej na ciepło Jule'a i jej zastosowanie. Przykład: W wodnym kalorymtrze umieszczono żarówkę, której opór $r = 250 \Omega$, a różnica potencjałów na zaciskach $s = 110$ woltów. Po jakim czasie $m = 1500$ g wody w kalorymtrze ogrzeje się

o 11° C? Równoważnik wodny kalorymetru i lampki równa się 100 g.

2. Prawo Archimedesesa oraz jego praktyczne zastosowanie.

3. Rodzaje soczewek, obrazy dawane przez nie i zastosowanie praktyczne soczewek.

b) Tematy wypracowań oddziału klasycznego:

Język polski, historia i matematyka:

Jak oddz. humanistyczny.

Język łaciński:

Tacitus, dial. de orat. c. 22 od słów: ad Ciceronem venio... do słów: nec omnes clausulas uno et eodem modo determinet.

Pytanie: Jakie zasługi w dziedzinie wymowy przypisuje Cyzeronowi autor niniejszego urywku i jakie widzi u niego wady?

Język grecki:

I. Thukydides II, 65 od słów: Hoson te gar chronon... do słów: proton andros arche.

Pytanie: 1. Jak autor charakteryzuje tu Peryklesa?
2. Co według powyższego ustępu wpłynęło na katastrofę Ateńczyków?

II. Herodot, Hist. VII, 157 od słów: toiuto men tropo tyrannos egegynee... do słów: hos to epipan dreste ethelei epiginesthai.

Pytanie: Jakie motywy przytaczają posłowie na stwierdzenie jedności narodowej wszystkich Greków i czy trafnie oceniają przyczyny wojen perskich?

Język niemiecki:

1. Große deutsche Erfinder.

2. Bilder, die auf mich einen großen Eindruck gemacht haben.

3. Was bedeutet die Aufschrift auf der Olympiaglocke: „Ich rufe die Jugend der Welt?“

Fizyka:

1. Opisać sposób mierzenia ciepła właściwego ciał stałych. Wyjaśnić wpływ ciepła właściwego wody na klimat.
2. Mikroskop, jego budowa oraz zastosowanie.
3. Elektroliza, jej przebieg oraz zastosowanie.

Wynik egzaminu.

Uczniów Oddziału	Dopuszczono do egzaminu		Odstąpiło od egzaminu	Uznano za dojrzałych	Reprobo- wano
	pisemnego	ustnego			
a) humanistycznego	32	29	1	26	2
b) klasycznego	28	28	—	24	4
Razem . .	60	57	1	50	6

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

a) Uczniowie publ. oddziału humanistycznego:

1. Borzutzki Alfred — ur. 15 III 1917 w Niewiadomiu Dolnym, woj. śląskie.
2. Brodowski Gleb — ur. 24 XII 1913 w Krzywem Jeziorze (Rosja).
3. Cymerman Stanisław — ur. 2 VI 1918 w Sosnowcu, woj. kieleckie.
4. Daab Janusz Aleksander Stefan — ur. 18 XII 1918 w Kłomnicach, woj. łódzkie.
5. Długoborski Zygmunt — ur. 28 VIII 1918 w Jekaterenburgu (Rosja).
6. Dylla Gerard Franciszek — ur. 16 XII 1917 w Kat.-Dębie, woj. śląskie.
7. Dylong Paweł Edward — ur. 13 X 1915 w Gliwicach, Śląsk Opolski.
8. Fesser Rudolf Paweł Piotr — ur. 24 I 1915 w Katowicach, woj. śląskie.
9. Fitzek Ryszard Henryk — ur. 16 IX 1916 w Gliwicach, Śląsk Opolski.
10. Galus Stefan Karol — ur. 14 VIII 1918 w Weryni, woj. lwowskie.
11. Kołodziej Jan — ur. 21 IX 1918 w Żurawnikach, woj. lwowskie.
12. Koziolek Józef Wiktor — ur. 18 III 1915 w Kat.-Dębie, woj. śląskie.
13. Krenczik Alojzy Maciej — ur. 21 IX 1915 w Kat.-Dębie, woj. śląskie.
14. Kuhnert Jan — ur. 23 I 1916 w Katowicach, woj. śląskie.
15. Lison Ewald Alfred — ur. 28 III 1916 w Kat.-Dębie, woj. śląskie.
16. Majer Walter Konrad — ur. 3 III 1915 w Dąbrowie Górniczej, woj. kieleckie.

17. Olmer Ajzyk — ur. 22 II 1918 w Miechowie, woj. kieleckie.
18. Olszyński Jerzy Lechosław — ur. 11 V 1918 w Jędrzejowie, woj. kieleckie.
19. Paris Alojzy — ur. 18 VII 1913 w Brzezince, woj. śląskie.
20. Pluta Franciszek — ud. 2 IV 1915 w Kochłowicach, woj. śląskie.
21. Rothstein Mirosław Zygmunt — ur. 29 XII 1917 w Krakowie.
22. Rymer Czesław — ur. 21 XI 1916 w Katowicach, woj. śląskie.
23. Schnitzer Mieczysław Kazimierz — ur. 26 VII 1918 w Grybowie, woj. krak.
24. Spiel Jacek — ur. 2 VII 1917 w Nowosielcach, woj. krak.
25. Szternfeld Dawid — ur. 2 X 1918 w Wasilkowie, woj. warszawskie.
26. Tauchner Adolf — ur. 1 IV 1917 w Przemyśle, woj. lwowskie.

b) Uczniowie publiczni oddz. klasycznego.

1. Benisz Emil Artur — ur. 1 I 1917 w Gorlicach, woj. krakowskie.
2. Bober Gerard Maksymiljan — ur. 12 IX 1917 w Leszczynach, woj. śląskie.
3. Bober Hubert Eryk — ur. 6 X 1915 w Leszczynach, woj. śląskie.
4. Brzostyński Jerzy — ur. 9 II 1917 w Krakowie.
5. Brzoza Franciszek Antoni — ur. 3 IX 1916 w Gliwicach (Śląsk Opolski).
6. Gabriel Leon — ur. 13 I 1916 w Gnieźnie, woj. poznańskie.
7. Gwóźdź Józef Urban — ur. 10 IX 1918 w Bytomiu (Śląsk Opolski).
8. Hałupka Herman Augustyn — ur. 27 VIII 1917 w Pawłowie, woj. śląskie.
9. Kostecki Zbigniew Jerzy — ur. 28 I 1918 w Demni Wyżnej, woj. lwowskie.
10. Kosz Wiktor Antoni — ur. 22 XII 1915 w Opolu (Śląsk Opolski).
11. Lassok Jerzy Franciszek — ur. 7 VIII 1917 w Dąbrówce Małej, woj. śląskie.
12. Latka Walter Błażej — ur. 3 II 1916 w Dąbrówce Małej, woj. śląskie.
13. Ligoń Zygmunt Jan — ur. 13 IV 1915 w Pszczynie, woj. śląskie.
14. Pilszczek Ludwik — ur. 18 VIII 1914 w Cielnicach, woj. śląskie.

15. Placek Antoni Franciszek — ur. 1 XII 1916 w Jósefcu, woj. śląskie.
16. Posmyk Franciszek — ur. 2 VIII 1917 w Bytomiu (Śląsk Opolski).
17. Przyłudzki Alojzy Paweł — ur. 8 VI 1918 w Bogucicach, woj. śląskie.
18. Rehlich Paweł Piotr — ur. 28 VI 1918 w Szopienicach, woj. śląskie.
19. Siadek Wiktor Franciszek — ur. 5 III 1915 w Wischerhöfen (Niemcy).
20. Sołtysik Błażej Joachim — ur. 30 I 1918 w Brzezinach Śl., woj. śląskie.
21. Steuer Wilhelm — ur. 6 IX 1916 w Kochłowicach, woj. śląskie.
22. Tomczyk Trithjof Paweł — ur. 21 V 1917 w Stanicy — (Śląsk Opolski).
23. Trzeciak Jan Kazimierz Roman — ur. 2 IX 1918 w Brzozowie, woj. lwowskie.
24. Wieczorek Emil Mikołaj — ur. 10 IX 1918 w Panewnikach, woj. śląskie.

Egzamin dojrzałości uzupełniający.

Na podstawie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego z dnia 2 V 1935 r. Nr. O. P. III. 188/a/106 złożył dnia 21 VI 1935 r. egzamin uzupełniający z języka łacińskiego

Cywanowski Józef, ur. dnia 1 III 1906 w Krakowie.

Egzaminy nadzwyczajne z zakresu sześciu klas gimnazjalnych typu humanistycznego.

Egzamin ten, przeprowadzony na podstawie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicznego z dnia 30 VIII 1935 r. Nr. O. P. III. 188/b/2, złożył dnia 19 IX 1935 r.

Scholz Rudolf, ur. dnia 20 XII 1916 r. w Pszowie.

Na podstawie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publ. Nr. O. P. III. 188/b/2 z dnia 10 I 1936 złożyli 27 II 1936 r.

Chełminiak Marjan, ur. dnia 15 I 1911 r. w Gelsenkirchen (Niemcy).

Maligłowska Alojzy Franciszek, ur. dn. 3 V 1902 r. w Rybnej.

Na podstawie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego Wydziału Oświecenia Publicz. Nr. O. P. III. 188/b/2 z dnia 2 V 1936 złożył dnia 9 czerwca 1936 r.

Świtulla Melchior, ur. dnia 2 I 1907 r. w Rydułtowach Doln.

3. STATYSTYKA ZAKŁADU ZA ROK 1935/36.

	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a	III b	III c	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	VIII a	VIII b	Razem
1. Liczba uczniów z początkiem roku szk. 1935/36																	
Przyjęto uczniów	42	41	37	29	45	44	44	43	28	25	25	38	41	31	39	32	585
W ciągu roku przybyło	1	—	5	—	—	1	3	4	1	—	1	—	3	1	—	—	20
W ciągu roku ubyło	3	4	5	1	6	7	7	5	1	3	4	6	6	7	1	—	66
Pozostało przy końcu roku	40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	38	32	539
Między nimi było:																	
z tut. zakładu promowanych	—	—	—	27	30	32	32	26	27	21	15	27	31	20	29	31	348
z tut. zakładu repetentów	7	—	2	—	7	3	5	7	—	1	3	4	5	4	9	—	57
z innych szkół promowanych	1	—	—	1	2	1	1	4	1	—	3	—	1	—	1	—	16
z innych szkół repetentów	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	6
Na podstawie egzaminu wstępnego	32	36	35	—	—	1	2	2	—	—	1	1	—	1	—	1	112
2. Według wyznania:																	
ryzm.-kat.	25	35	33	15	36	30	32	36	24	19	20	29	35	24	30	32	455
ewangelickiego	2	1	1	1	1	3	1	1	—	1	—	—	—	—	3	—	15
mojżeszowego	13	1	3	12	1	4	6	5	4	2	1	3	3	1	5	—	64
innych wyznań	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	5
Razem	40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	539

	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a	III b	III c	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	VIII a	VIII b	Razem
3. Według języka ojczystego:																	
Polaków	40	37	37	28	39	37	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	538
Niemców	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
innych narodowości	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Według miejsca urodzenia:																	
urodzonych w siedzibie zakładu	13	14	11	3	10	10	9	2	8	3	2	9	2	11	8	1	116
„ w powiecie	2	3	3	1	4	2	3	7	4	1	2	6	2	3	—	9	52
„ w wojew. śląskiem	5	—	4	2	1	10	3	4	5	1	4	4	4	3	10	8	68
„ w innych województwach	20	17	18	20	19	11	14	22	4	9	5	7	18	2	14	7	207
„ poza granicą państwa	—	3	1	2	5	5	11	7	7	8	9	6	12	6	7	7	96
Razem	40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	239
5. Według miejsca zamieszkania:																	
na stacji pryw. w internacie	—	3	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	2	8
dojeżdżających koleją	1	—	3	—	3	—	5	10	5	6	7	6	13	8	20	16	103
u rodziców mieszkających w miejscu	38	26	34	28	30	27	25	22	19	15	15	15	22	13	19	12	360
u rodziców mieszkających w powiecie	1	5	—	—	5	2	2	7	4	—	—	8	2	4	—	1	41
u rodziców w okolicach dalszych	—	3	—	—	1	9	6	3	—	—	—	3	1	—	—	1	27
Razem	40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	539

6. Opłata taksy administracyjnej:

zwolnionych w całości w I półroczu	1	—	1	1	2	5	6	2	4	1	—	9	5	8	2	8	55
„ w całości w II półroczu	2	3	2	1	2	11	5	2	3	—	—	6	3	7	2	9	58
„ do połowy w I półroczu	17	12	16	11	18	18	12	20	16	13	5	11	18	10	15	15	227
„ do połowy w II półroczu	14	13	19	9	14	13	10	16	9	8	5	7	15	8	14	13	187
płacących całą opłatę w I półroczu	22	25	20	16	19	21	20	23	7	11	17	11	18	7	22	9	268
„ całą opłatę w II półroczu	24	21	16	18	23	14	25	24	15	14	17	19	20	10	23	10	293
Inne ulgi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1

7. Według wieku:

mających lat 12	8	14	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
„ „ 13	24	19	16	1	17	8	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	87
„ „ 14	7	2	3	27	13	15	9	13	11	—	—	—	—	—	—	—	100
„ „ 15	1	2	1	—	9	15	20	16	11	10	7	12	—	—	—	—	104
„ „ 16	—	—	—	—	—	—	10	7	4	9	5	8	10	—	—	—	53
„ „ 17	—	—	—	—	—	—	1	5	—	3	5	8	9	7	—	—	38
„ „ 18	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	2	11	9	9	6	42
„ „ 19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	7	8	7	27
„ „ 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	8	7	21
„ „ 21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	6	14
„ „ 22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	8
„ „ 23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	6

Razem

40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	539
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

	I a	I b	I c	II a	II b	II c	III a	III b	III c	VI a	VI b	VI c	VII a	VII b	VIII a	VIII b	Razem
8. Według zawodów rodziców:																	
rolników	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	—	—	3	8
ziemian	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
urzędników, oficjalistów rolnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
przemysłowców	1	1	1	1	2	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—	10
rzemieślników	—	2	1	—	2	—	3	2	1	1	—	2	—	2	—	—	16
urzędników fabr. i przemysłowych	2	4	5	4	3	1	5	3	3	3	4	4	1	—	—	—	42
robotników fabr. i przemysł.	2	—	2	—	—	5	3	—	2	—	1	3	1	1	—	2	22
kupców i przedsiębiorców handl.	11	5	5	9	1	4	9	4	3	1	4	5	7	2	5	—	75
urzędników bankowych i handl.	—	2	1	3	1	—	1	—	1	2	—	1	2	—	3	1	18
robotników i służby handl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
urzędników pocztowych, kolei i telegraf.	7	7	1	1	6	4	5	6	6	4	3	4	8	3	7	7	79
wojskowych stopni oficerskich	1	1	—	—	—	3	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	9
wojskowych stopni niższych	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
inteligencji zawodowej	4	—	2	—	—	1	3	3	2	3	—	—	2	—	1	—	21
profesorów i nauczycieli	—	—	2	1	2	—	3	3	—	—	1	1	2	2	1	2	20
urzędników państwowych	4	4	7	3	9	8	5	2	—	4	1	1	7	1	9	2	67
„ komunalnych	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	2	1	—	—	6	2	16
„ prywatnych	4	8	5	2	5	3	—	4	2	—	2	1	—	—	3	—	39
kapitalistów i rentjerów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
robotników nieruchomości miejskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3
emerytów (inwalidów)	2	1	3	1	1	1	1	4	1	3	1	4	3	8	—	6	40
wyrobników	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
bezrobotnych	1	1	1	—	—	2	1	1	3	—	1	1	—	1	5	3	21
innych zawodów	—	1	1	1	6	1	—	3	1	—	—	—	3	3	—	—	20
zupełne sieroty	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
służby i robotników pocztowych, tlegr. i kolei	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	5
Razem	40	37	37	28	39	38	40	42	28	22	22	32	38	25	39	32	539

9. Stypendystów było

10. Klasyfikacja za rok 1935/36:

Postęp bardzo dobry
 „ dobry lub dostateczny
 „ dostateczny z zastrzeżeniem
 „ niedostateczny
 przeznaczono do egzam. uzupełniającego
 nie klasyfikowano

Razem . .

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
4	3	—	5	1	—	1	1	—	3	—	1	—	1	—	1	21
21	23	23	15	21	23	31	30	20	9	7	9	16	11	27	24	310
7	9	10	3	11	10	—	—	—	4	7	14	16	8	1	3	103
8	2	4	5	6	3	8	11	7	6	8	8	6	4	8	4	98
—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
40	37	37	28	39	37	41	42	27	22	22	32	38	24	38	32	536

4. Spis uczniów.

U w a g a: Przy uczniach, którzy opuścili zakład w ciągu roku szkolnego, dodano datę odejścia; przy uczniach uzdolnionych do następnej klasy z wynikiem ogólnym „bardzo dobrym“ umieszczono znak *; przy uczniach promowanych z zastrzeżeniem zaznaczono przedmiot, w którym okazali postęp niedostateczny; uczniów nieuzdolnionych nie wymieniono imiennie.

Kl. I a.

1. Aron Henryk. 2. Appel Kurt. 3. Arzt Zdzisław. 4. Cederbaum Jerzy. 5. Damenstein Leopold (10 V 36). 6. Drwal Tadeusz*. 7. Dziech Chrystjan (j. łac.). 8. Gaj Eligjusz. 9. Gaudnik Andrzej (j. łac.). 10. Gałązka Henryk. 11. Gałązka Moszek. 12. Gut Henryk. 13. Illy Jan*. 14. Jakubowicz Ludwik. 15. Janta Zygmunt. 16. Jeleń Lucjan (hist.). 17. Karasek Witold. 18. Kleiner Leon. 19. Köpel Józef. 20. Kwiatkowski Stefan. 21. Lewandowski Edmund (j. łac.). 22. Matejczyk Józef (21 XII 35). 23. Pawlica Kazimierz (geogr.). 24. Przybyła Bronisław (geogr.). 25. Raszka Jan*. 26. Rumun Roman. 27. Russek Klaus (j. ang.). 28. Szancer Robert. 29. Szczyrbowski Józef. 30. Wadowski Henryk. 31. Wajnreb Jakób. 32. Wróbel Erwin. 33. Zawadowski Rudolf (16 X 35). 34. Zieliński Tadeusz. 35. Karpowicz Zbigniew.

Nie otrzymało promocji 8 uczniów.

Kl. I b.

1. Artiuch Włodzimierz (j. łac.). 2. Biernacki Tomasz. 3. Bomba Jan. 4. Bubik Artur. 5. Buziński Józef. 6. Czapliski Andrzej (hist.). 7. Czakański Edward (hist.). 8. Cierpka Helmut. 9. Czypionka Eryk. 10. Dalewski Jerzy*. 11. Duras Gerhard (geogr.). 12. Dworzański Jacek*. 13. Enzinger Aleksander. 14. Falkus Jan. 15. Filipowicz Ryszard (url. 30 IV 36). 16. Gacek Alojzy. 17. Iżycki Tadeusz (17 X 35). 18. Iżycki Jan (hist.). 19. Janowski Tadeusz (30 I 36). 20. Jasiulek Gerhard (j. łac.). 21. Kołaczyński Bogdan*. 22. Komander Teodor. 23. Korabiowski Zbigniew (j. łac.). 24. Kiedroń Tadeusz. 25. Kubiak Leon. 26. Liszka Stefan (geogr.). 27. Łakota Ryszard. 28. Macura Ryszard. 29. Mielcarski Zbigniew. 30. Monden Wolfgang. 31. Mortimer Janusz. 32. Poniatowski Zygmunt. 33. Prażmowski Marjan. 34. Porada Jan. 35. Ruszczka Czesław (17 XII 35). 36. Schörich Antoni. 37. Szmyt Kazimierz (mat.). 38. Szydłowski Leon. 39. Warmcki Stefan.

Nie otrzymało promocji 2 uczniów.

Kl. I c.

1. Böhm Tadeusz. 2. Bruliński Wacław (j. łac.). 3. Czośnowski Zdzisław. 4. Czuszek Zbigniew. 5. Gutman Kazimierz (geogr.). 6. Helfer Oskar (j. łac.). 7. Juraszek Józef (17 XII 35). 8. Kołodziejczak Henryk (26 X 35). 9. Ludyga Kazimierz (j. łac.). 10. Machocki Janusz. 11. Mrowiec Marjan. 12. Niestrój Leonard. 13. Niwiński Augustyn. 14. Olszeńka Kazimierz. 15. Parol Czesław (21 XII 35). 16. Piec Antoni Adolf (j. polski). 17. Prochowski Janusz (7 IV 1936). 18. Rybka Jan. 19. Sawicki Zbigniew (j. łac.). 20. Schmerler Dawid. 21. Sikorski Zbigniew (język łac.). 22. Słomka Jerzy. 23. Słota Władysław (j. pol.). 24. Sobolewski Zygmunt. 25. Sylwester Tad. (21 XII 35). 26. Szaflik Juliusz. 27. Truchliński Kazimierz. 28. Urbanek Tadeusz. 29. Urbańczyk Henryk (geogr.). 30. Widuch Władysław (j. pol.). 31. Włodek Kazimierz. 32. Woźnica Karol. 33. Zborowski Jerzy. 34. Mazurski Marjan. 35. Szpytman Kazimierz. 36. Sieniewicz Zdzisław (28 III 36). 37. Gałuszka Roman (mat.). 38. Śliwa Jerzy. 39. Machowski Jacek.

Nie otrzymało promocji 4 uczniów.

Kl. II a.

1. Banka Alfons. 2. Berniker Jan*. 3. Browicz Tadeusz. 4. Frackiewicz Janusz*. 5. Glicenstein Aleksander (j. łac.). 6. Goldstein Franciszek*. 7. Gross Artur. 8. Herwy Jerzy. 9. Jarecki Roman (mat.). 10. Jarnutowski Andrzej. 11. Koczur Władysław. 12. Köpel Fryderyk. 13. Kräutler Egon*. 14. Maneli Mietek. 15. Marszał Jan. 16. Najberg Ryszard (j. ang.). 17. Olmer Josek. 18. Rosenfeld Józef. 19. Schutz Günter. 20. Sikora Jerzy. 21. Szewczyk Robert. 22. Załucki Zbigniew. 23. Zins Zygmunt*. 24. Ścierański Karol (10 V 36 urlop).

Nie otrzymało promocji 5 uczniów.

Kl. II b.

1. Badura Mieczysław (j. franc.). 2. Barczewski Czesław (hist.). 3. Benisz Mieczysław. 4. Dybuła Ludwik. 5. Fedrych Jerzy. 6. Feszczenko-Czopiowski. 7. Franek Karol. 8. Gralka Alfons (j. pol.). 9. Hernes Jerzy (j. franc.). 10. Kerekjarto Zbigniew. 11. Konieczny Józef. 12. Korczyński Andrzej. 13. Kwietniowski Leszek. 14. Marzec Jan. 15. Miłowka Adam (j. franc.). 16. Mniszek Jan (6 XI 35). 17. Murek Jan (6 XII 35). 18. Niżanowski Zdzisław (mat.). 19. Nowakowski Edmund. 20. Nawrocki Stanisław (22 IV 36). 21. Ogos Gerard (15 IV 36). 22. Polaczek Bernard. 23. Rainoch Tadeusz. 24. Rak Damian. 25. Rendelstein Henryk.

26. Skrzypczak Walerjan. 27. Sitowski Stanisław (mat.). 28. Śliwka Jan (15 I 36). 29. Śmigielski Helmut (hist.). 30. Stoch Zbigniew. 31. Sznajder Jarosław. 32. Toth Ludwik (j. łac.). 33. Wiechuła Ludwik (j. pol.). 34. Wilczyński Roman. 35. Wojtas Zdzisław (j. pol.). 36. Wołczyk Olgiert*. 37. Woźniak Józef. 38. Zakrzewski Bolesław.

Nie otrzymało promocji 6 uczniów.

Kl. II c.

1. Barcik Gerard. 2. Bernatzki Joachim. 3. Binia Jan. 4. Bóhm Gerard. 5. Bujak Eryk (mat.). 6. Chmura Rudolf (mat.). 7. Czylok Tadeusz. 8. Dynier Mirosław. 9. Goldfein Ignacy (hist.). 10. Horodyski Jerzy. 11. Hryniewiecki Czesław. 12. Igła Rudolf (mat.). 13. Jachowski Wit. (25 I 36). 14. Janas Roald (mat.). 15. Kabut Jan. 16. Kłoda Jan (mat.). 17. Kruczek Fryderyk (url. 30 IV 36). 18. Kurz Henryk. 19. Kuśnierz Ryszard (hist.). 20. Losert Zygmunt. 21. Lubiński Jerzy (j. niem.). 22. Miśkula Robert. 23. Morgenstern Izidor (29 IV 36). 24. Nawrot Eryk. 25. Nowak Edmund. 26. Nowak Jerzy. 27. Otremba Ludwik. 28. Patryn Adam (7 IV 36). 29. Pieczonka Brunon. 30. Posmyk Karol. 31. Poś Leon (egz. uzupeł.). 32. Porwolik Artur (29 XI 35). 33. Rak Jan. 34. Rudyk Jarosław. 35. Słowiacek Władysław. 36. Tylman Stefan. 37. Wantula Władysław. 38. Wiener Jan (url. 12 V 36). 39. Wróbel Józef (mat.). 40. Zajonc Gerard (10 V 36). 41. Zajczyk Stefan. 42. Kupka Jan (29 IV 36).

Nie otrzymało promocji 3 uczniów.

Kl. III a.

1. Bieberstein Izidor (22 XII 35). 2. Blaustein Bronisław. 3. Bleżowski Józef. 4. Brożek Antoni (31 III 36). 5. Cieślik Władysław. 6. Dembiński Teodor. 7. Feller Rafał. 8. Filar Tadeusz (10 I 36). 9. Goryczka Jan. 10. Heitner Salomon. 11. Janica Herbert. 12. Janica Jan. 13. Jura Paweł. 14. Kansy Eryk. 15. Kłęczar Jerzy. 16. Kocych Stanisław. 17. Kurzeja Jan (13 XI 36). 18. Kwolek Józef. 19. Lewan Konrad. 20. Michałła Jacek (22 XII 35). 21. Mitas Eugenjusz (10 V 36). 22. Muszyński Wilhelm. 23. Obrąpalski Jan. 24. Orzeł Gerhard. 25. Paszek Gerard. 26. Patryn Alfred. 27. Posz Alojzy (egz. uzupełniający). 28. Rusecki Jerzy. 29. Sikorski Andrzej. 30. Szpotowicz Jan. 31. Sokołowski Andrzej. 32. Sołtys Stanisław*. 33. Warski Czesław (31 I 36). 34. Winkler Henryk. 35. Zagórski Janusz. 36. Zappa Edmund. 37. Zappa Wojciech. 38. Ziółkiewicz Zdzisław. 39. Zienkiewicz Olgiert.

Nie otrzymało promocji 8 uczniów.

Kl. III b.

1. Altstock Juljusz. 2. Boratyński Włodzimierz. 3. Bydliński Ludwik. 4. Cupryś Antoni. 5. Czakon Władysław. 6. Erich Jerzy. 7. Graczyński Roman. 8. Grünbaum Aszer. 9. Jancarz Jerzy. 10. Jarecki Zbigniew. 11. Kalinowski Rudolf. 12. Kałdonek Ernest. 13. Kania Norbert. 14. Karolus Jerzy (20 X 35). 15. Karuga Walter. 16. Klytta Stanisław. 17. Kozioł Wiesław (15 I 36). 18. Kozubowski Tadeusz. 19. Lazarowicz Józef. 20. Macioł Ginter. 21. Maske Jan (11 I 19). 22. Moll Stanisław. 23. Niestrój Jerzy. 24. Oleś Franciszek. 25. Piątek Antoni. 26. Raszyk Augustyn. 27. Razumowski Bronisław*. 28. Schöpp Lesław (5 XI 35). 29. Siebner Jerzy. 30. Sitko Jerzy (22 XII 35). 31. Skarżyński Adam. 32. Szmerler Izydor. 33. Święcki Zbigniew. 34. Tauchner Jakób. 35. Wyleżek Emil. 36. Zabiński Andrzej.

Nie otrzymało promocji 11 uczniów.

Kl. III c.

1. Bednorz Józef. 2. Czagan Erwin. 3. Dziubek Waldemar. 4. Eisner Bruno. 5. Freylich Abraham. 6. Grubner Sisman. 7. Günther Józef. 8. Gwiszcz Józef. 9. Jarczyk Domysław. 10. Kopel Mieczysław. 11. Kulicki Zbigniew (urlop 5 V 36). 12. Labiński Jan. 13. Liszka Józef. 14. Matuszyński Franciszek. 15. Moroń Hubert. 16. Palenta Tad. (10 I 36). 17. Skrla Alfred. 18. Szczeponek Antoni. 19. Wendt Lesław. 20. Wiechuła Bernard. 21. Wyglenda Bolesław. 22. Zientek Józef.

Nie otrzymało promocji 7 uczniów.

Kl. VI a.

1. Ader Henryk. 2. Bazelich Zygmunt. 3. Czernichowski Henryk. 4. Czwietnia Zbigniew. 5. Florer Marjan (21 I 36). 6. Golarz Zbigniew*. 7. Goryczka Karol. 8. Hofman Jan. 9. Koj Henryk. 10. Morawiec Franciszek. 11. Patryn Stanisław (7 IV 36). 12. Rosenberg Feliks*. 13. Samborski Jerzy. 14. Siedlewski Zbigniew. 15. Słowiński Stanisław. 16. Truchliński Jerzy. 17. Truchlinski Julian (9 V 36). 18. Zajac Jan. 19. Zajączkowski Tytus*.

Nie otrzymało promocji 6 uczniów.

Kl. VI b.

1. Drynda Feliks (4. V 36). 2. Jachowski Joachim. 3. Kałdonek Eryk. 4. Kędzior Stanisław (j. łac.). 5. Konsek Teobald († 11 VI 36). 6. Kunert Adolf (j. łac.). 7. Lesik Zygfryd

(j. łac.). 8. Lissowski Jan. 9. Majewski Stanisław (j. łac.). 10. Nosek Zygmunt (30 X 35). 11. Ogrodziński Zbigniew (j. łac.). 12. Pustelnik Alojzy (11 I 36). 13. Rudyk Borys. 14. Siara Edward (j. pol.). 15. Silberstein Henryk. 16. Spöner Alfred. 17. Troszok Roman (j. łac.). 18. Wyleżoł Arnold (10 V 36).

Nie otrzymało promocji 8 uczniów.

Kl. VI c.

1. Cymerman Janusz. 2. Dłużniewski Apolonjusz*. 3. Dyrda Tadeusz (10 V 36). 4. Dziwoki Emil (j. grecki). 5. Frey Erwin (hist.). 6. Grzegorzek Adam (j. grecki). 7. Grześ Leon (hist.). 8. Jabłoński Tadeusz (j. grecki). 9. Juroff Andrzej. 10. Kamionka Jan (hist.). 11. Kempa Stanisław (j. grecki). 12. Kitler Fryderyk. 13. Klyczka Piotr (16 IV 36). 14. Knicz Karol (5 XI 35). 15. Kokott Brunon (j. grecki). 16. Koszecki Jerzy. 17. Majewski Herbert (3 X 1936). 18. Matusek Paweł. 19. Miliczek Edmund. 20. Nickel Herbert (j. grecki). 21. Nowak Ginter. 22. Pradelok Jan (j. grecki). 23. Przyłudzki Walenty (mat.). 24. Rosenzweig Herman (j. łac.). 25. Stawowy Jan (5 XII 36). 26. Szelcer Lejbuś (23 IV 36). 27. Szkutnik Jan (j. niem.). 28. Wąsala Franciszek. 29. Wittus Bernard. 30. Wojnarowski Zbign. (j. łac.).

Nie otrzymało promocji 8 uczniów.

Klasa VII a.

1. Albinowski Janusz (j. łac.). 2. Cyrulik Jan. 3. Dyrbuś Paweł (j. pol.). 4. Dyrda Jan (13 XII 1935). 5. Ficek Ernest (j. pol.). 6. Gregorczyk Kazimierz. 7. Grzywa Roman. 8. Hadryś Henryk (mat.). 9. Hetmańczyk Alfred. 10. Jurczyk Jan (10 V 1935). 11. Kaftal Ludwik (j. łac.). 12. Kaczorowski Tadeusz (hist.). 13. Kołodziej Tadeusz (j. łac.). 14. Kostecki Tadeusz. 15. Kramarczyk Alojzy. 16. Oremek Hubert (j. pol.). 17. Ostaszewski Jerzy. 18. Paczkowski Kazimierz (hist.). 19. Piątek Leonard (j. pol.). 20. Polcar Jerzy (j. łac.). 21. Pokorski Stefan (7 V 1936 r.). 22. Ponikło Jan (j. łac.). 23. Psik Gerard (j. pol.). 24. Puszet Edward. 25. Rżaski Zbigniew (j. łac.). 26. Silberstein Walter (j. łac.). 27. Smoczyk Wacław. 28. Sojka Józef (3 V 1936). 29. Szczepański Jan. 30. Szwarc Jan. 31. Wendt Zbigniew. 32. Wicherkiewicz Jerzy. 33. Widuch Bonifacy. 34. Wieczorek Marjan (j. niem.). 35. Wysocki Stanisław. 36. Mazepa Stanisław (21 XII 1935). 37. Zawierucha Albert (14 V 1936). 38. Robaszkie-wicz Telesfor.

Nie otrzymało promocji 6 uczniów.

Klasa VII b.

1. Baldoch Adam (12 XII 1935). 2. Chomrański Marjan. 3. Figas Jan. 4. Kloska Franciszek. 5. Kopel Eugenjusz. 6. Kubaty Bernard. 7. Madej Krzysztof (3 I 1936). 8. Mamok Norbert (j. grecki). 9. Mehlich Alojzy (20 XI 1935). 10. Muc Karol (fiz.). 11. Müller Leon. 12. Okoń Henryk (1 V 1936). 13. Oleś Teodor (fiz.). 14. Pawlik Jerzy. 15. Pilzer Witold (10 II 1936). 16. Piech Ryszard. 17. Pilch Władysław (3 XII 1935). 18. Poczkaj Jan. 19. Szczyrba Roman (j. grecki). 20. Skornia Józef (j. grecki). 21. Skutella Franciszek (j. łac.). 22. Sprus Edmund. 23. Storch Werner*. 24. Szczyrbowski Władysław (5 X 1935). 25. Tatarczyk Jan. 26. Widera Aleksander. 27. Wiejowski Michał. 28. Wientzek Jan (j. grecki).

Nie otrzymało promocji 4 uczniów.

Klasa VIII a.

1. Borzucki Alfred. 2. Brodowski Gleb. 3. Brol Rudolf. 4. Cymerman Stanisław. 5. Czempa Jerzy (16 IV 1936). 6. Daab Janusz. 7. Długoborski Zygmunt. 8. Dylla Gerard. 9. Dylong Paweł. 10. Fesser Rudolf. 11. Ficek Ryszard. 12. Galus Stefan. 13. Kołodziej Jan. 14. Koziołek Józef. 15. Kręcik Alojzy. 16. Kunert Jan. 17. Lizoń Ewald. 18. Majer Walter. 19. Niechoj Jan (21 III 1936). 20. Olmer Ajzyk. 21. Olszyński Jerzy. 22. Parys Alojzy. 23. Pluta Franciszek. 24. Potok Jerzy. 25. Rothstein Mirosław. 26. Rymer Czesław. 27. Schnitzer Mieczysław. 28. Spiel Jacek. 29. Świtała Rudolf. 30. Szternfeld Dawid. 31. Tauchner Adolf.

Nie ukończyło klasy VIII a uczniów 8.

Klasa VIII b.

1. Benisz Emil. 2. Bober Gerard. 3. Bober Hubert. 4. Brzostyński Jerzy. 5. Brzoza Franciszek. 6. Gabrjel Leon. 7. Gwóźdź Józef. 8. Hałupka Herman*. 9. Kostecki Zbign. 10. Kosz Wiktor. 11. Lassok Jerzy. 12. Latka Walter. 13. Ligoń Zygmunt. 14. Michalik Edward. 15. Morawiec Franciszek. 16. Pilszczek Ludwik. 17. Placek Antoni. 18. Posmyk Franciszek. 19. Przyłudzki Alojzy. 20. Rehlich Paweł. 21. Siadek Wiktor. 22. Sołtysik Błażej. 23. Steuer Wilhelm. 24. Tomczyk Frithjof. 25. Trill Włodzimierz. 26. Trzeciak Jan. 27. Wieczorek Emil. 28. Zerling Tadeusz.

Nie ukończyło kl. VIII b 4 uczniów.

KONSEK TEOBALD

uczeń kl. VI b.

urodzony dn. 5. I. 1918 r., zmarł po kilkudniowej ciężkiej chorobie dnia 11 czerwca 1936 r.

Zmarły cieszył się wśród uczniów wielką sympatią z powodu zalet serca i charakteru, a pracowitością i sumiennością w wykonaniu obowiązków zdobył sobie pełne uznanie Grona Nauczycielskiego.

V. Komisja międzyszkolna.

Skład Komisji: Na zasadzie reskryptu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego z dnia 2 X 1934 r. Nr. O. P. III 205/61, w skład komisji weszli:

Przewodniczący (wybrany po raz trzeci): Dr. Franćić Vilim, zast. przewodniczącego: dyr. inż. Marjan Bogdanowicz.

Członkowie: Dyr. Bartoszewicz, kier. Bińkowski, dyr. Holona, insp. Kłapa, dr. Miterzanka, kier. dr. Schmidt, dyr. dr. Steuer, kier. Tatarczyk, dyr. Wojciechowska, kier. Zajchowski, dyr. Zbrojowa.

Program pracy ustalono na zebraniach plenarnych, odbytych 26 IX 1935 i 17 I 1936 i 27 IV (dyrektorów gimnazjów i szkół zawod.); uwzględniał on: 1. środowisko, 2. współpracę nauczycieli różnych szkół, 3. formy współżycia w odniesieniu do wychowanków różnych szkół, 4. zespoły międzyszkolne, nadto ustalano praktyczne dla jednolitego postępowania w ściśle określonych wypadkach.

Przewodniczący Komisji często w krótkiej drodze porozumiewał się z członkami komisji, normując za ich zgodą (szczególnie jeżeli chodzi o szkolnictwo średnie ogólnokształcące i zawodowe) aktualne sprawy.

Realizacja: 1. a) Młodzież różnych szkół spotykała się ze sobą i nauczycielstwem na wszelkiego rodzaju imprezach międzyszkolnych, na których wchodziła również w kontakt z wychowawcami; b) Rodzice uczniów byli infor-

mowani o różnych typach szkół ogólnokształcących na specjalnej konferencji;

2. współpraca nauczycieli różnych szkół (przeważnie szkół średnich i powszechnych) zasadzała się na wzajemnem odwiedzaniu lekcji nauczycieli szkół średnich w szkołach powszechnych i odwrotnie, a to dla poczynienia obserwacji warunków pracy w szkole i trudności, napotykanych przy realizacji programu. 34 nauczycieli szkół średnich hospitowało 102 lekcje w szkołach powszechnych a 10 nauczycieli szkół powszechnych hospitowało 30 lekcji w szkołach średnich.

Dalszą formą współpracy to imprezy międzyszkolne, konferencje nauczycieli uczących w kl. VI szkół powszechnych (15 IV przy obecności 84 osób), Członków komisji egzaminacyjnych do klasy I-szej gimn. łącznie z delegatami szkół powszechnych, na której ustalono materiał i metodę egzaminu, konferencja z rodzicami młodzieży wstępującej do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych (17 V).

W dniu 27 III 1936 wystąpiła Komisja Międzyszkolna do Wydziału Oświecenia Publicznego z wnioskiem w sprawie egzaminów wstępnych do kl. I-szej gimn., z którego podaje najważniejsze punkty:

I. Egzamin ustny poprzedzają: 1. badania testami inteligencji przez Szkolną Poradnię Psychol. przy Instytucie Pedagogicznym ewent. w miarę możliwości testami wiadomości;

2. a) konferencje nauczycieli, uczących w kl. VI-ych przedmiotów egzaminacyjnych i członków komisji egzaminacyjnych szkół średnich celem zaznajomienia się z materiałem przerobionym w szkole powszechnej oraz wymaganiami szkoły średniej;

b) zebranie informacyjne rodziców kandydatów do szkół średnich i zawodowych celem zaznajomienia ich z różnymi typami szkół średnich i zawodowych, wymaganiami przez nich stawianymi oraz uprawnieniami ich absolwentów;

3. hospitacje najmniej 3 lekcji przez członków komisji egzaminacyjnej szkół średnich — w szkołach powszechnych i odwrotnie.

II. W Komisji egzaminacyjnej zasiadają 3 nauczyciele-fachowcy przedmiotów egzaminacyjnych ze szkolnictwa powszechnego, którzy mają:

a) głos doradczy przy ustalaniu tematów egzaminu piśmiennego;

b) prawo i obowiązek przysłuchiwania się egzaminowi ustnemu a w wątpliwych wypadkach — w porozumieniu z egzaminatorem — prawo stawiania pytań;

c) prawo udziału w konferencji ustalającej wyniki egzaminu z głosem doradczym;

d) prawo do wynagrodzenia z taksy egzaminacyjnej do rozdziału narówni z innymi członkami komisji.

III. Egzamin ustny przeprowadza się systemem lekcyjnym a trwać może on kilku dni.

U. W. Śl. Wydział Oświecenia Publicznego w całej osnowie zaaprobował wniosek Komisji Międzyszkolnej reskryptem z 21 IV 1936 Nr. O. P. III. 184/a/1.

W ten sposób postulat ścisłej współpracy szkoły średniej i powszechnej w selekcji uczniów przy przechodzeniu ze szkoły powszechnej do gimnazjum został całkowicie zrealizowany.

3. Zorganizowano **8 audycji muzycznych** dla młodzieży gimn. państw. żeńskiego i matem.-przyr., oraz przyw. im. św. Jacka. Audycje odbywały się w Teatrze im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, względnie w auli gimnazjum państw. a raz gimnazjum żeńskiego.

Wykonawcami byli profesorowie i uczniowie(ce) Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach, orkiestra 73 p. p., zespoły uczniowskie gimnazjów katowickich.

Prelegentem był p. J. Rykała, nauczyciel muzyki w tut. zakładzie.

Linje wytyczne audycji podano przy „audycjach muzycznych“ w sprawozdaniu.

Z międzyszkolnych uroczystości należy wymienić hołd młodzieży ośrodka katowickiego pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na Sowińcu w dniu 23 IX 1935, w którym wzięło udział przeszło 2000 młodzieży;

hołd pocztów sztandarowych woj. śląskiego podczas uroczystości żałobnych w Wilnie w dniu 12 maja. Pocztów sztandarowych wyjechało ze Śląska 5 z 30 delegatami szkół wszystkich kategorii, a to pod przewodnictwem p. Małeckiej, dyr. gimn. żeńsk. w Mysłowicach;

hołd delegacji młodzieży katowickiej na Wawelu w dniu 12 V podczas uroczystości żałobnych w Krakowie;

obchód imienin Pana Kuratora dr. Tadeusza Kupeczyńskiego w dniu 28 X;

„Dzień Matki“, urządzony przez samorządy szkół katowickich w Teatrze im. St. Wyspiańskiego w Katowicach 24 maja br.

Przedstawienia kinowe: 12 XII w kinie „Capitol“ „Baboon“ (1500 młodzieży).

13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24 III 1936 w kinie „Stylowy“ „Dzień wielkiej przygody“ (3200 młodzieży).

16, 17, 18 III w kinie „Capitol“ — Dawid Cooperfield (2300 młodzieży).

2, 3, 4 IV w kinie „Rialto“ — Salve Regina — 2400 młodzieży,

27 i 30 V w kinie „Capitol“ — Dwa porty (2000 młodzieży),

razem Komisja Międzyszkolna urządziła 18 seansów 5 filmów naukowych wzgl. wychowawczych; w przedstawieniach tych wzięło udział około 11.400 młodzieży.

Przedstawienia w Cyrku Staniewskich dla młodzieży zorganizowano w następujących terminach: 8 X 1935 dla szkół średnich, 9 X dla szkół powszechnych oraz 22 i 25 V 1936 dla szkół powszechnych.

Przedstawienia dla młodzieży szkolnej w Teatrze Polskim w Katowicach: Repertuar przedstawień szkolnych — b. ważnej i rozległej agencji całorocznej komisji międzyszkolnej — został ustalony przez Wydział Oświecenia Publicznego.

Organizacja tych przedstawień spoczywała w rękach przewodniczącego komisji.

W r. szk. 1935/36 odbyły się następujące przedstawienia:

1, 2, 3, A. Fredro: „Gwałtu co się dzieje“ 5, 12, 19 X 1936,
4—10 A. Mickiewicz: „Dziady“ 9, 16, 23, 30 IX, 10, 18 XII 1935, 18 I 1936,

11, 12 M. Bałucki: „Krewniaki“ 25 I, 1 II 1936,

13—15 Molier: „Chory z urojenia“ 8, 15, 22 II 1936,

16—17 St. Żeromski: „Turoń“ 29 II, 7 III 1936,

18—22 St. Wyspiański: „Wesele“ 21, 28 III, 4, 18, 25 IV 1936,

22—25 Fr. Schiller: „Intryga i miłość“ 2, 9, 16 V 1936.

Razem w b. r. szkolnym odbyło się 25 przedstawień (wobec 17 zeszlórocznych), w których wzięło udział około 22.000 młodzieży (w r. szk. 1934/35 — 12.340 osób). Około 2000 młodzieży ubogiej korzystało z biletów bezpłatnych.

W b. r. uzyskano najwyższą cyfrę przedstawień szkolnych a już wprost rekordową jeżeli idzie o frekwencję, co należy przypisać nowej organizacji przedstawień i wprowadzeniu jednolitych cen biletów wstępu (50 gr) bez względu na miejsce. Poszczególne zakłady otrzymywały naprzemian bilety lepsze i gorsze względnie w równej liczbie jednej i drugiej kategorii.

Z przedstawień tych korzystały następujące zakłady: Gimnazjum Państw., żeńskie i matem.-przyr., pryw. im. św. Jacka w Katowicach, Śl. Techniczne Zakłady Naukowe, Szkoła Zawodowa Tow. Polek, Szkoła Handlowa, Szkoła

przysposobienia gosp. dom., Szkoły Wydziałowe i większe szkoły powszechne w Katowicach. Z okolicy: Gimnazjum państw. w Siemianowicach, Mysłowicach (oba), Tarnowskich Górach, Żorach, Semin. Ochr. w Mysłowicach. Z poza Śląska: Gimnazja (2) w Sosnowcu, Dąbrowie Gór. (i semin.), Chrzanowie, Olkusz, Oświęcimie, Zawierciu oraz szkoły zawodowe z Sosnowca i Zawiercia.

Dyżury podczas przedstawień wykonywali nauczyciele.

Na ostatniem przedstawieniu Przewodniczący Komisji podsumował wyniki pracy całorocznej na odcinku wychowania estetycznego i podnoszenia poziomu kulturalnego młodzieży przez teatr a młodzież zgotowała serdeczną owację zespołowi artystycznemu i Dyrekcji Teatru za trudy całoroczne.

Nadto zorganizowała Komisja Międzyszkolna 7 II 1936 Wieczorek Spisko-Orawski w sali Powstańców Śląskich, w którym wzięło udział około 450 uczniów i uczennic.

Organizacyjne prace w różnych imprezach:

1. 23 XI 1935 — Odczyt prof. Dr. M. Sokołowskiego w kinie Rialto p. t. „Polska wysokogórska wyprawa na Kaukaz“.

2. 13 II 1936 — p. M. Tchórznicka: „Afryka centralna — z pogranicza Abisynji“.

3. 16—23 IX 1935 — Zwiedzenie wagonu obrony przeciwlotniczej i -gazowej.

4. Kurs obrony przeciwlotniczo-gazowej dla nauczycieli.

5. „Dzień lasu“ (25 IV), zorganizowany przez K. M., nie odbył się z powodu niepogody.

6. Lot propagandowy nad Katowicami, w którym wzięło udział 20 abiturjentów(ek) tut. zakładów średnich.

Wspólna zabawa międzyszkolna (jedyna w karnawale) urządzona została w auli Śl. Technicznych Zakładów Naukowych w dniu 25 I. Organizacja jej w b. r. spoczywała na 3 gimnazjach katowickich. Czysty dochód w kwocie 120 zł został rozdzielony między gimn. państw., żeńskie i matem.-przyr.

Z innych spraw zajmowała się Komisja sprawą dojazdu młodzieży, kontroli w kinach, uprzystępnieniem młodzieży ubogiej teatru, obchodu I. rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, teatru międzyszkolnego i opracowania Katowic jako środowiska dydaktycznego.

Jak z powyższego wynika agendy Komisji Międzyszkolnej są olbrzymie; K. M. w wielu sprawach normuje i nadaje kierunek pracy oraz tę pracę ułatwia szkołom tut. ośrodkom.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego wyraził za fragment tej pracy — zorganizowanie wycieczki nauczycieli i młodzieży szkolnej do Krakowa w hołdzie pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego — w dniu 11 X 1935 pismem Nr. O. P. I 22/31 przewodniczącemu Komisji Międzyszkolnej „słowa uznania i podziękowania“ oraz upoważnił go „wyrazić podziękowanie tym wszystkim członkom gron nauczycielskich szkół na terenie działania Komisji Międzyszkolnej, którzy swą pracą przyczynili się do nadania tej imponującej manifestacji tak poważnego przebiegu“.

Przewodniczący Komisji Międzyszkolnej
m. Katowic:

Dr. Vilim Frančić.

Spis podręczników na rok szkolny 1936/37.

Klasa I.

Religia: ogłosi się po wakacjach.

Jęz. polski: Balicki-Maykowski: Mówią wieki, cz. I.

Z. Klemensiewicz: Język polski, cz. I.

Historja: H. Moszczeńska - H. Mrozowska: Podręcznik do nauki historji w kl. I.

Natanson-Leski: Szkolny atlas historyczny, cz. I.

Jęz. niemiecki: Dewitzowa: Wir lernen Deutsch (oddz. niem.).

Jęz. francuski: Cieślińska-Nieniewska: Parlons français. (oddz. franc.).

Jęz. angielski: Grzebieniowski: A first English Book (oddz. ang.).

Jęz. łaciński: ustali się po wakacjach.

Geografia: St. Pawłowski: Geografia Polski.

Romer: Atlas geograf. dla kl. I.

Matematyka: Banach, Stożek i Sierpiński: Arytmetyka dla kl. I.

Przyroda: Prof. Gemborek: Zoologja.

Klasa II.

Religia: Ks. dr. Szmyd: Liturgika katolicka.

Jęz. polski: Balicki-Maykowski: Mówią wieki, cz. II.

Z. Klemensiewicz: Język polski, cz. II.

- Historja: J. Dąbrowski: Historja, cz. II.
 Nanke-Semkowicz: Szkolny atlas historyczny, cz. II.
- Jęz. niemiecki: Dewitzowa: Wir sprechen Deutsch, (kurs nadobow. Łempicki: Deutsch).
- Jęz. francuski: Cieślińska-Nieniewska: Le Français travaille.
- Jęz. angielski: Grzebieniowski: A second English Book.
- Jęz. łaciński: Auerbach-Dąbrowski: Disce Latine dla kl. II.
- Geografja: Aniela Chałubińska i Janiszewski: Geografja Europy.
 Romer: Atlas geograf. dla kl. II.
- Matematyka: Banach, Stożek: Algebra dla kl. II.
 Iwaszkiewicz: Geometria dla kl. II.
- Przyroda: T. Kołodziejczyk: Botanika.

Klasa III.

- Religja: Ks. R. Archutowski: Zarys historii kościoła katolickiego.
- Jęz. Polski: Balicki-Maykowski: Mówią wieki, cz. III.
 Z. Klemensiewicz: Język polski, cz. III.
- Historja: J. Dąbrowski: Historja, cz. III.
 Nanke-Semkowicz: Szkolny atlas historyczny, cz. III.
- Jęz. niemiecki: ustali się po wakacjach.
- Jęz. francuski: „ „ „ „
- Jęz. angielski: „ „ „ „
- Jęz. łaciński: III a Sinko: Vir bonus.
 III b i c ustali się po wakacjach.
- Geografja: St. Pawłowski: Geografja krajów i mórz pozaeuropejskich.
 Romer: Atlas geograf. dla kl. III.
- Matematyka: Banach: Algebra dla kl. III.
 Iwaszkiewicz: Geometria dla kl. III.
- Fizyka: Bąkowski i Lorenz: Fizyka.
 Turkiewicz: Świat chemji.

Klasa IV.

- Religja: Ks. R. Archutowski: Zarys historii kościoła katolickiego.

Jęz. niemiecki: Jakóbiec i Leonhard: Deutschland und die Deutschen, cz. II.

Resztę podręczników ustali się po wakacjach.

Klasa VII typ humanistyczny i klasyczny:

Religia: Ks. dr. Sieniatycki: Dogmatyka katolicka.

Jęz. Polski: M. Kridl: Literatura polska XIX w., cz. I, II i III.

Historja: Nanke: Historja nowożytna, cz. II.

Jęz. grecki (klasycz.): Homer: Iljas i Odyssea.

Plato: Wybór z pism.

Jęz. niemiecki: Jakóbiec i Leonhard: Deutschtum I.

Jęz. łaciński: VII (hum.) Cicero: Wybór mów. T. Sinko: Wybór z dzieł Vergilego.

VII (klas.) Cicero: Wybór mów, Wybór pism filozoficznych.

Sinko: Wybór z dzieł Vergiliusza, Wybór z dzieł Horacego.

Matematyka: Mikułowicz: Algebra dla kl. VII.

Okulicz: Zbiór zadań algebraicznych.

Zydlar: Geometria.

Łomnicki: Tablice logarytmiczne.

Fizyka: Duchowicz: Wiadomości z chemji.

Kalinowski: Fizyka, tom II.

Klasa VIII typ humanistyczny i klasyczny:

Religia: Ks. dr. Lubelski: Etyka katolicka.

Jęz. polski: M. Kridl: Literatura polska XIX, cz. IV i V.

Historja: Wereszczyński: Polska współczesna.

Paszkudzki: Konstytucja z dn. 23 IV 1935.

Mały Rocznik Statystyczny 1935.

Jęz. grecki (klasycz.): Euripides: Medea, wyd. prof. Oko.

Plato: Wybór z pism.

Jęz. niem.: Jakóbiec i Leonhard: Deutschtum II.

Jęz. łaciński: VIII (hum.) Cicero: Wybór z pism filozoficznych.

VIII (klas.) Horatius: Wybór z dzieł.

Tacyt: Wybór z dzieł, wyd. Pilcha.

Matematyka: Wojtowicz: Trygonometria płaska.

Fizyka: Kalinowski: Fizyka, tom. III.

Propedeutyka filozofji: K. Sośnicki: Zarys logiki.

Wł. Witwicki: Zarys psychologii.

Higjena: Kazimierz Zgórski: Higjena.

VI. Ogłoszenia Dyrekcji Gimnazjum na rok szkolny 1936/37.

Ubiór ucznia: Obowiązek noszenia jednolitego ubioru młodzieży państw. szkół średnich ogólnokształcących normuje rozporz. Ministra W. R. i O. P. z 27 III 1933 r. (Nr. 1, poz. 341/33, Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 3 z 1933 r., poz. 50). Ubiór ucznia stanowi: czapka przepisanego kroju (w porze letniej kapelusz z płótna lnianego, koloru naturalnego, pasek harcerski z odznaką metalową), marynarka, krawat koloru ciemnogramatowego (w porze letniej zalecona bluzka z płótna lnianego, koloru naturalnego, luźna, wpuszczona w spodnie, z kołnierzem wykładanym); spodnie krótkie, zapięte pod kolanem, na lato koloru gramatowego, wełniane lub bawełniane, krótkie do kolan; pończochy lub skarpety ciemne. W porze letniej wolno uczniom nosić obuwie płóciennie w dowolnej barwie, płaszcz koloru ciemnogramatowego przepisanego kroju.

Uczniom wolno używać popielatych swetrów, w miesiącach zaś zimowych wolno im nosić kołnierze futrzane, ochraniacze na uszy, szale i t. p.

W czasie pracy w laboratorjach lub warsztatach mogą uczniowie nosić fartuch koloru gramatowego, satynowy, przepisanego kroju.

Uczniowie szkół państwowych obowiązani są nosić ubiór przepisowy w szkole i poza szkołą.

Ubiór gimnastyczny. Każdy uczeń winien posiadać i przynosić na lekcje ćwiczeń cielesnych:

1. koszulkę trykotową białą, 2. spodenki satynowe czarne, 3. pantofelki gimnastyczne płóciennie.

Opłaty szkolne. Taksa administracyjna wynosi 110 zł półrocznie i winna być uiszczona najpóźniej do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze.

Warunki uzyskania zniżki taksy lub całkowitego od niej zwolnienia określa rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 15 III 1934 r. (Gazeta Urzędu Woj. Śl. Nr. 13 z dnia

23 IV 1934 r.). Podania o zniżkę (ulgi) należy kierować do Dyrekcji Gimnazjum wyłącznie w czasie od 10 do 20 września.

Opłata jednorazowa dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do szkoły średniej, utrzymywanej przez Skarb Śląski, wynosi 3 zł.

Opłata na fundusz gier i zabaw wynosi 4 zł rocznie, płatnych w 2 ratach półrocznie. Od tej opłaty nikt zwolnionym być nie może.

Odwolania od uchwały Rady Pedagogicznej w sprawach opłaty administracyjnej należy wnosić wyłącznie przez Dyrekcję gimnazjum i tylko w terminie od 15 października za I półrocze wzgl. 5 marca za II półrocze (zarz. Śl. U. W. W. O. P. z 1 II 1936 Nr. O. P. III 190/1).

Ubezpieczenie uczniów. Uczniowie tut. zakładu obowiązkowo ubezpieczeni są od następstw wypadków — o ile ubezpieczenie to nie nastąpiło prywatnie ze strony rodziców.

Ubezpieczenie to obejmuje wszelkie wypadki, mogące się wydarzyć ubezpieczonym uczniom w czasie nauki wzgl. podczas wykonywania zleceń, zarządzonych przez Władze szkolne i wypadki w drodze z domu do szkoły i zpowrotem.

Składka w roku szkolnym 1935/36 wynosiła 1 zł 70 gr. Ubezpieczonych było w tym czasie 522 uczniów (reszta prywatnie); koszt ubezpieczenia wynosiły 846 zł 19 gr.

Z tytułu odszkodowania wzgl. z tytułu zwrotu kosztów leczenia wypłaciła „Vesta“, Bank Wzajemnych Ubezpieczeń, Oddział Katowice, uczniom w ciągu roku szkolnego przeszło 900 zł.

Składka w roku szkolnym 1935/36 wynosić będzie: a) w klasie I, II, III i IV 2 zł 40 gr za cały rok (ze względu na naukę w warsztatach, b) w klasie VII—VIII 1 zł 70 gr za cały rok.

Rada Rodzicielska. Rodzice uczniów zrzeszeni są w Radzie Rodzicielskiej oraz Stow. „Osiedle“, które mają na celu ścisłą współpracę rodziców ze szkołą w dziedzinie wychowawczej oraz nieść pomoc materialną uczniom pilnym i niezamożnym. Składka miesięczna wynosi 50 gr.

Rodzice też utrzymują Osiedle gimnazjum.

Rodzice poszczególnych klas wzgl. oddziałów tworzą Patronat Klasowy.